

Ekonomiska villkor för ledamöter av Europaparlamentet

SOU och Ds kan köpas från Fritzes kundtjänst. För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Fritzes Offentliga Publikationer på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Beställningsadress:
Fritzes kundtjänst
106 47 Stockholm
Orderfax: 08-690 91 91
Ordertel: 08-690 91 90
E-post: order.fritzes@nj.se
Internet: www.fritzes.se

Svara på remiss. Hur och varför. Statsrådsberedningen, 2003.

– En liten broschyr som underlättar arbetet för den som skall svara på remiss.

Broschyren är gratis och kan laddas ner eller beställas på
<http://www.regeringen.se/>

Tryckt av Edita Sverige AB
Stockholm 2009

ISBN 978-91-38-23164-7
ISSN 0284-6012

Promemorians huvudsakliga innehåll

Promemorian innehåller förslag till anpassningar av den svenska lagstiftningen till Europaparlamentets beslut 2005/684/EG, Euratom av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga (ledamotsstadgan). Förslagen innebär i huvudsak att tillämpningsområdet för lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges företrädare i Europaparlamentet (företrädarlagen) ändras så att den endast i undantagsfall kommer att gälla för de ledamöter av Europaparlamentet som fullgör uppdrag i parlamentet efter valet till Europaparlamentet 2009. Företrädarlagen föreslås dock även fortsättningsvis gälla för redan intjänade förmåner, t.ex. intjänad ålderspension.

I promemorian föreslås även att företrädarlagens bestämmelser om inkomstgaranti ändras så att de närmare ansluter till den reglering som gäller för ledamöterna i riksdagen samt att bestämmelser om överklagande av vissa beslut införs. I anslutning till ändringarna i företrädarlagen föreslås även vissa följdändringar i bl.a. lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter (ersättningslagen). Ändringarna innebär bl.a. att den tid som en ledamot innehaft uppdrag som ledamot av Europaparlamentet med ersättning enligt ledamotsstadgan inte ska räknas som förmånsgrundande för rätt att få inkomstgaranti.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 14 juli 2009.

Innehåll

Promemorians huvudsakliga innehåll	3
1 Promemorians författningsförslag.....	9
1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter	9
1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter.....	10
1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges företrädare i Europaparlamentet.....	18
1.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen.....	42
2 Bakgrund	45
3 Huvuddragen i den gällande förmånsregleringen	49
3.1 Det gemenskapsrättsliga regelverket	49
3.2 Det svenska regelverket.....	50
3.2.1 Inledning	50
3.2.2 Förmåner enligt företrädarlagen.....	52

4	Ledamotsstadgan	59
4.1	Inledning.....	59
4.2	Bestämmelserna i ledamotsstadgan.....	60
4.3	Övergångsbestämmelser.....	67
4.4	Ikraftträdande.....	69
5	Överväganden och förslag.....	71
5.1	Avvikelser från ledamotsstadgan.....	71
5.1.1	Inledning	71
5.1.2	Avvikande övergångsbestämmelser bör inte införas	72
5.2	Ledamotsstadgan kräver ändringar i företrädarlagen.....	75
5.2.1	Nationella bestämmelser	75
5.2.2	Valmöjligheten enligt ledamotsstadgan.....	75
5.2.3	Tillämpningsområdet för den gällande lagen ändras.....	76
5.2.4	Intjänade och latenta förmåner.....	79
5.3	Bestämmelser som inte kräver kompletterande lagstiftning.....	82
5.4	Vissa ytterligare anpassningar av företrädarlagen och ersättningslagen, m.m.	84
5.4.1	Ledamot ersätter företrädare.....	84
5.4.2	Bestämmelser som rör samtida uppdrag i Europaparlamentet och riksdagen utmönstras	85
5.4.3	Inkomstgarantin enligt företrädarlagen.....	86
5.4.4	Underlaget för inkomstgaranti enligt företrädarlagen.....	90
5.4.5	Samordning av inkomstgaranti	91

5.4.6	Spärr mot utbetalning av egenpensionsförmåner när arvode betalas enligt ledamotsstadgan	93
5.4.7	Överklagandebestämmelser	94
5.5	Vissa följdändringar i ersättningslagen	97
5.5.1	Förmåner enligt ersättningslagen till respektive efter ledamot av Europaparlamentet	97
5.5.2	Beräkning av sammanhängande tid för inkomstgaranti enligt ersättningslagen	98
5.5.3	Intjänad inkomstgaranti ska inte gå förlorad	98
5.6	Följdändringar i annan lagstiftning	100
5.6.1	Förtydligande av riksdagsförvaltningens uppgifter	100
5.6.2	Förfarandet vid överklagande	101
6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	103
6.1	Ikraftträdande	103
6.2	Övergångsbestämmelser	104
7	Ekonomiska och andra konsekvenser	107
8	Författningskommentar	109
8.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter	109
8.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter	110
8.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges företrädare i Europaparlamentet	113

8.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen.....	123
--	-----

Bilaga Europaparlamentets beslut av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga (2005/684/EG, Euratom).....	125
--	------------

1 Promemorians författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter

Härigenom föreskrivs att 5 och 7 §§ lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Ett beslut av riksdagsförvaltningen som gäller ekonomisk förmån åt en ledamot av riksdagen eller av ett organ som utses av riksdagen och som utgår med anledning av uppdraget får överklagas. Det-

5 §¹

Ett beslut av riksdagsförvaltningen som gäller ekonomisk förmån åt en ledamot av riksdagen *eller Europaparlamentet* eller av ett organ som utses av riksdagen och som utgår med anledning av upp-

---

¹ Senaste lydelse 2000:428.

samma gäller sådan förmån åt en förutvarande ledamot som nu nämnts.

draget får överklagas. Det samma gäller sådan förmån åt en förutvarande ledamot som nu nämnts.

7 §²

Ett beslut som avses i 4 § första stycket överklagas hos Regeringsrätten om talan förs av en enskild eller av en kommunal myndighet.

Ett beslut om inkomstgaranti eller efterlevandeskydd överklagas enligt bestämmelserna i 16 kap. lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter.

Ett beslut om inkomstgaranti eller efterlevandeskydd överklagas enligt bestämmelserna i 16 kap. lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter och 12 kap. lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet.

Övriga beslut överklagas i enlighet med 9 kap. 5 § riksdagsordningen hos Riksdagens överklagandenämnd.

Denna lag träder i kraft den 14 juli 2009.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter

dels att 1 kap. 1 §, 7 kap. 1 §, 11 kap. 1 §, 12 kap. 1 §, 13 kap. 2, 4, 5, och 10 §§ ska ha följande lydelse,

---

² Senaste lydelse 2006:995.

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 13 kap. 12 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §³

En riksdagsledamot är berättigad till ekonomiska förmåner enligt denna lag. Om ledamoten har beviljats ledighet under minst en månad i följd, lämnas förmånerna för ledighetstiden endast om skälet är offentligt uppdrag, militärtjänstgöring, sjukdom eller annat förhållande som omfattas av bestämmelserna om rätt till ledighet för arbetstagare hos riksdagen.

Förmånerna lämnas inte för tid då en ledamot är statsråd eller statssekreterare.

För ersättare gäller, om inte annat sägs i denna lag, samma bestämmelser som för ledamot.

I den mån någon samtidigt är ledamot av riksdagen och företrädare i Europaparlamentet föreligger inte rätt till förmåner enligt denna lag. Rätten till förmåner i sådant fall regleras i lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges företrädare i Europaparlamentet.

---

³ Senaste lydelse 1998:1717.

7 kap.**1 §**

Egenpensionsförmåner är ålderspension, sjukpension och egenlivränta. Den som är eller har varit både ledamot i riksdagen och företrädare i Europaparlamentet har inte rätt till sådana förmåner enligt denna lag. *Rätten till egenpensionsförmåner i sådana fall regleras i lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges företrädare i Europaparlamentet.*

Egenpensionsförmåner får inte betalas samtidigt med arvode eller inkomstgaranti.

Egenpensionsförmåner är ålderspension, sjukpension och egenlivränta. Den som är eller har varit både ledamot av riksdagen och ledamot av Europaparlamentet har inte rätt till sådana förmåner enligt denna lag om han eller hon omfattas av lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet.

Egenpensionsförmåner får inte betalas samtidigt med arvode eller inkomstgaranti enligt denna lag eller med arvode eller övergångsersättning enligt Europaparlamentets beslut nr 684/2005/EG, Euratom av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga⁴.

11 kap.**1 §⁵**

Efterlevandepension betalas efter den som vid sin död var ledamot av riksdagen eller berättigad till ålderspension eller sjukpension enligt denna lag.

Sådan pension betalas dock inte enligt denna lag efter den

Sådan pension betalas dock inte enligt denna lag efter den

⁴ EUT L 262, 7.10.2005, s. 1 (Celex 32005Q0684).

⁵ Senaste lydelse 1996:305.

som tidigare varit *företrädare i* som tidigare varit *ledamot av*
 Europaparlamentet. *Rätten till* Europaparlamentet *och som*
efterlevandepension i sådana fall omfattas av lagen (1996:304)
 regleras i lagen (1996:304) om om arvode m.m. till Sveriges
 arvode m.m. till Sveriges *före-* *ledamöter av* Europaparla-
trädare i Europaparlamentet. mentet.

12 kap.

1 §⁶

Kompletterande efterlevandepension betalas efter den som vid sin död var ledamot av riksdagen eller berättigad till ålderspension eller sjukpension enligt denna lag.

Sådan pension betalas dock Sådan pension betalas dock
 inte enligt denna lag efter den inte enligt denna lag efter den
 som tidigare varit *företrädare i* som tidigare varit *ledamot av*
 Europaparlamentet. *Rätten till* Europaparlamentet *och som*
kompletterande efterlevande- *omfattas av* lagen (1996:304)
pension i sådana fall regleras i om arvode m.m. till Sveriges
 lagen (1996:304) om arvode *ledamöter av* Europaparla-
 m.m. till Sveriges *företrädare i* mentet.
 Europaparlamentet.

13 kap.

2 §⁷

Riksdagsförvaltningen beslutar om rätt till inkomstgaranti. Rätt till inkomstgaranti från och med den tidpunkt arvodet upphör har den som

1. har varit ledamot och som före 65 års ålder lämnar riksdagen efter minst tre hela års sammanhängande tid i riksdagen, eller

2. har varit riksdagsledamot 2. har varit riksdagsledamot
 och ledamot *i* Europaparla- och ledamot *av* Europaparla-
 mentet och som före 65 års mentet och som före 65 års

⁶ Senaste lydelse 1996:305.

⁷ Senaste lydelse 2006:998.

ålder lämnar riksdagen efter sammanlagt minst tre hela års sammanhängande tid i Europaparlamentet och riksdagen.

ålder lämnar riksdagen efter sammanlagt minst tre hela års sammanhängande tid i Europaparlamentet och riksdagen.

Vid beräkning av sammanhängande tid enligt första stycket 2 ska tid under vilken arvode betalats till ledamoten enligt Europaparlamentets beslut nr 684/2005/EG, Euratom av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga inte räknas ledamoten tillgodo.

4 §⁸

Inkomstgaranti betalas ut från och med den dag arvodet upphör och gäller, med de begränsningar som framgår av 5 § första stycket, 5 § andra stycket 1 och 2 och 16 §, till och med månaden innan den då ledamoten fyller 65 år eller, om ledamoten avlider dessförinnan, till och med den månad då dödsfallet inträffar.

Om ledamoten åter tar plats i riksdagen upphör garantin så länge uppdraget varar. Om ledamoten tar plats i Europaparlamentet upphör garantin enligt denna lag.

Om ledamoten åter tar plats i riksdagen upphör garantin så länge uppdraget varar.

5 §⁹

För den som varit ledamot i riksdagen kortare sammanlagd tid än sex hela år gäller inkomstgarantin ett år.

För den ledamot som lämnar riksdagen efter en sammanlagd

⁸ Senaste lydelse 2006:998.

⁹ Senaste lydelse 2006:998.

tid av minst sex hela år i riksdagen gäller inkomstgarantin

1. i längst två år om ledamoten inte uppnått 40 års ålder,
2. i längst fem år om ledamoten uppnått 40 men inte 50 års ålder,
3. längst till ingången av den månad då ledamoten fyller 65 år om han eller hon uppnått 50 års ålder.

Detsamma gäller den ledamot som lämnar riksdagen efter en sammanlagd tid av minst sex hela år i riksdagen och Europaparlamentet.

Vad som sägs i andra stycket gäller även den ledamot som lämnar riksdagen efter en sammanlagd tid av minst sex hela år i riksdagen och Europaparlamentet. Vid sammanläggning av tiden ska tid under vilken arvode betalats till ledamoten enligt Europaparlamentets beslut nr 684/2005/EG, Euratom av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga inte räknas ledamoten tillgodo.

10 §¹⁰

Inkomstgarantin betalas per månad under det första garantiåret med 80 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 inkomstbasbelopp enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension och med 40 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 inkomstbasbelopp. För tid därefter betalas inkomstgaranti med följande andelar av garantiunderlaget i förhållande till ledamotens sammanlagda tid i riksdagen och i Europaparlamentet:

- 66,0 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 inkomstbasbelopp och 33 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 inkomstbasbelopp efter minst 12 år,

---

¹⁰ Senaste lydelse 2006:998.

- 60,5 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 inkomstbasbelopp och 30,25 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 inkomstbasbelopp efter minst 11 år,
- 55,0 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 inkomstbasbelopp och med 27,5 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 inkomstbasbelopp efter minst 10 år,
- 49,5 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 inkomstbasbelopp och med 24,75 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 inkomstbasbelopp efter minst 9 år,
- 44,0 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 inkomstbasbelopp och med 22 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 inkomstbasbelopp efter minst 8 år,
- 38,5 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 inkomstbasbelopp och med 19,25 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 inkomstbasbelopp efter minst 7 år,
- 33,0 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 inkomstbasbelopp och med 16,5 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 inkomstbasbelopp efter minst 6 år.

Vid beräkning av ledamotens sammanlagda tid i riksdagen och Europaparlamentet enligt första stycket ska tid under vilken arvode betalats till ledamoten enligt Europaparlamentets beslut nr 684/2005/EG, Euratom av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga inte räknas ledamoten tillgodo.

12 a §

Inkomstgarantin minskas med det belopp i svensk valuta som motsvarar vad ledamoten får i form av arvode enligt artikel 10 i Europaparlamentets beslut nr 684/2005/EG, Euratom av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga.

Om en ledamot som har inkomstgaranti samtidigt tar emot övergångsersättning enligt artikel 13 i Europaparlamentets beslut 684/2005, EG, Euratom minskas inkomstgarantin för den tid då övergångsersättning utgår med det belopp i svensk valuta som motsvarar vad ledamoten får i övergångsersättning.

Denna lag träder i kraft den 14 juli 2009.

1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges företrädare i Europaparlamentet

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges företrädare i Europaparlamentet¹¹

dels att 1 kap. 2 och 5 §§ ska upphöra att gälla,

dels att rubriken till lagen samt 1 kap. 1 §, 2 kap. 1–4 §§, 3 kap. 1 och 3–7 §§, 4 kap. 1–3 §§, 5 kap. 1, 3, 4 och 6 §§, 6 kap. 1 och 2 §§, 7 kap. 1–3 §§, 8 kap. 1, 2 och 6 §§, 9 kap. 1–9 §§, 10 kap. 3 § och 11 kap. 1–3 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas ett nytt kapitel, 12 kap., och tre nya paragrafer, 3 kap. 8 § samt 9 kap. 3 a och 9 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges företrädare i Europaparlamentet

Lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet

1 kap.

1 §¹²

En företrädare i Europaparlamentet har rätt till förmåner enligt denna lag. Om företrädaren är frånvarande eller har beviljats ledighet från sitt uppdrag i Europaparlamentet under minst en månad i följd, lämnas förmånerna för denna

Rätt till förmåner enligt denna lag har den som är ledamot av Europaparlamentet och som med stöd av artikel 25 Europaparlamentets beslut nr 684/2005/EG, Euratom av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets

¹¹ Senaste lydelse av 1 kap. 5 § 2000:433.

¹² Senaste lydelse 1998:1718.

tid endast om skälet är offentligt uppdrag, militärtjänstgöring, sjukdom eller annat förhållande som omfattas av bestämmelserna om rätt till ledighet för arbetstagare hos riksdagen.

Rätt till egenpensionsförmåner, kompletterande efterlevandepension, inkomstgaranti och efterlevandeskydd enligt bestämmelserna i 3–9 kap. har även den som är eller har varit både företrädare i Europaparlamentet och ledamot i riksdagen.

ledamotsstadga¹³ har begärt att han eller hon ska omfattas av nationella bestämmelser om ledamotsarvode, övergångersättning, pension och efterlevandepension.

Rätt till egenpensionsförmåner, kompletterande efterlevandepension, inkomstgaranti och efterlevandeskydd enligt bestämmelserna i 3–9 kap. har även den som

1. i annat fall än som avses i första stycket är ledamot av Europaparlamentet och innehaft uppdrag där före den 14 juli 2009,

2. har varit ledamot av Europaparlamentet och innehaft uppdrag där före den 14 juli 2009,

3. är riksdagsledamot och har varit ledamot av Europaparlamentet samt innehaft uppdrag i Europaparlamentet före den 14 juli 2009, eller

4. har varit både riksdagsledamot och ledamot av Europaparlamentet samt innehaft uppdrag i Europaparlamentet före den 14 juli 2009.

---

¹³ EUT L 262, 7.10.2005, s. 1 (Celex 32005Q0684).

För den tid en ledamot fullgjort uppdrag i Europaparlamentet utgår förmåner enligt denna lag endast för tiden före den 14 juli 2009 om inte ledamoten framställt en begäran som avses i första stycket. Har en sådan begäran framställts ska förmåner enligt denna lag utgå för resten av ledamotens mandattid.

Om ledamoten är frånvarande eller har beviljats ledighet från sitt uppdrag i Europaparlamentet under minst en månad i följd, lämnas förmånerna för denna tid endast om skälet är offentligt uppdrag, militärtjänstgöring, sjukdom eller annat förhållande som omfattas av bestämmelserna om rätt till ledighet för arbetstagare hos riksdagen.

2 kap.

1 §

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas från och med den dag då *företrädaren* tillträder sitt uppdrag i Europaparlamentet till och med utgången av den månad då uppdraget att vara *företrädare* upphör.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas från och med den dag då *ledamoten* tillträder sitt uppdrag i Europaparlamentet till och med utgången av den månad då uppdraget att vara *ledamot* upphör.

2 §

Företrädararvode betalas per månad med ett belopp som motsvarar ledamotsarvode enligt 3 kap. 1 § lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter. *För den som är både företrädare och ledamot av riksdagen utgår arvode endast enligt denna lag.*

Ledamotsarvode betalas per månad med ett belopp som motsvarar ledamotsarvode enligt 3 kap. 1 § lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter.

3 §

Företrädararvode anses som inkomst av anställning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och lagen (1991:1047) om sjuklön. *Företrädare* anses därvid som arbetstagare.

Ledamotsarvode anses som inkomst av anställning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, *lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension* och lagen (1991:1047) om sjuklön. *Ledamot* anses därvid som arbetstagare.

4 §¹⁴

Om en *företrädare* är frånvarande eller har beviljats ledighet från sitt uppdrag i Europaparlamentet under mer än femton dagar i följd av annat skäl än offentligt uppdrag, militärtjänstgöring, sjukdom, vård av barn eller annat förhållande som omfattas av bestämmelserna om rätt till ledighet för arbetstagare hos riksdagen görs avdrag från

Om en *ledamot* är frånvarande eller har beviljats ledighet från sitt uppdrag i Europaparlamentet under mer än femton dagar i följd av annat skäl än offentligt uppdrag, militärtjänstgöring, sjukdom, vård av barn eller annat förhållande som omfattas av bestämmelserna om rätt till ledighet för arbetstagare hos riksdagen görs avdrag från

¹⁴ Senaste lydelse 1998:1718.

arvodet med två tredjedelar från och med den sextonde dagen.

Om en *företrädare* är frånvarande eller har beviljats ledighet från sitt uppdrag i Europaparlamentet på grund av sjukdom, görs avdrag för samma tid från arvodet i enlighet med de bestämmelser om sjukavdrag som gäller för arbetstagare hos riksdagen. Avdraget *skall* dock beräknas på grundval av arvodet delat med antalet kalenderdagar i månaden.

Om en *företrädare* får föräldrapenning eller tillfällig föräldrapenning och för samma tid får *företrädararvode* *skall* arvodet minskas i enlighet med de bestämmelser som gäller för arbetstagare hos riksdagen.

arvodet med två tredjedelar från och med den sextonde dagen.

Om en *ledamot* är frånvarande eller har beviljats ledighet från sitt uppdrag i Europaparlamentet på grund av sjukdom, görs avdrag för samma tid från arvodet i enlighet med de bestämmelser om sjukavdrag som gäller för arbetstagare hos riksdagen. Avdraget *ska* dock beräknas på grundval av arvodet delat med antalet kalenderdagar i månaden.

Om en *ledamot* får föräldrapenning eller tillfällig föräldrapenning och för samma tid får *ledamotsarvode enligt 2 §* *ska* arvodet minskas i enlighet med de bestämmelser som gäller för arbetstagare hos riksdagen.

3 kap.

1 §

Egenpensionsförmåner är ålderspension, sjukpension och egenlivränta.

Egenpensionsförmåner får inte betalas samtidigt med arvode eller inkomstgaranti enligt denna lag eller *med arvode enligt lagen* (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter.

Egenpensionsförmåner får inte betalas samtidigt med arvode eller inkomstgaranti enligt denna lag eller lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter *eller med arvode eller*

övergångsersättning enligt Europaparlamentets beslut nr 684/2005/EG, Euratom av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga.

3 §

Företrädares pensionsgrundande arvode utgörs av företrädararvodet enligt 2 kap. 2 §.

Ledamots pensionsgrundande arvode utgörs av ledamotsarvodet enligt 2 kap. 2 §.

4 §¹⁵

För den som har varit både *företrädare* och riksdagsledamot utgörs det pensionsgrundande arvodet av

1. *företrädararvode* enligt 2 kap. 2 § denna lag och *riksdagsarvode* enligt 3 kap. 1 § lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter,

2. *tilläggsarvode* enligt 3 kap. 2 § sistnämnda lag,

3. *arvoden* enligt 1 § 1–4 och 8 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

För den som har varit både *ledamot av Europaparlamentet* och riksdagsledamot utgörs det pensionsgrundande arvodet av

1. *ledamotsarvode* enligt 2 kap. 2 § denna lag och enligt 3 kap. 1 § lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter,

2. *tilläggsarvode* enligt 3 kap. 2 § sistnämnda lag, och

3. *arvoden* enligt 1 § 1–4 och 8 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

5 §

Det pensionsgrundande

Det pensionsgrundande

¹⁵ Senaste lydelse 2001:1001.

arvodet beräknas för de kalenderår en *företrädare* eller riksdagsledamot innehaft uppdraget under en femårsperiod närmast före avgångsåret. Det pensionsgrundande arvodet för de fyra första kalenderåren räknas därvid om till nivån för det sista kalenderåret före avgångsåret med hjälp av basbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Medeltalet av de framräknade beloppen utgör underlaget för egenpensionsförmånerna.

Kan en *företrädare* eller en riksdagsledamot inte tillgodoräknas pensionsgrundande arvode för fem kalenderår, är underlaget för egenpensionsförmånerna medeltalet av beloppen för de hela kalenderår som kan tillgodoräknas.

Kan endast ett helt kalenderår tillgodoräknas, är underlaget för egenpensionsförmånerna det pensionsgrundande arvodet för det året.

Kan inte ett helt kalenderår tillgodoräknas, är underlaget för egenpensionsförmånerna det genomsnittliga pensionsgrundande arvodet för de hela kalendermånader som kan tillgodoräknas multiplicerat med tolv.

arvodet beräknas för de kalenderår en *ledamot av Europaparlamentet* eller riksdagsledamot innehaft uppdraget under en femårsperiod närmast före avgångsåret. Det pensionsgrundande arvodet för de fyra första kalenderåren räknas därvid om till nivån för det sista kalenderåret före avgångsåret med hjälp av basbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Medeltalet av de framräknade beloppen utgör underlaget för egenpensionsförmånerna.

Kan en *ledamot av Europaparlamentet* eller en riksdagsledamot inte tillgodoräknas pensionsgrundande arvode för fem kalenderår, är underlaget för egenpensionsförmånerna medeltalet av beloppen för de hela kalenderår som kan tillgodoräknas.

6 §

Tidsfaktorn för ålderspension och sjukpension utgör förhållandet mellan antalet hela år som *företrädare i Europaparlamentet*, dock högst tolv, och talet tolv.

För den som har varit både *företrädare* och riksdagsledamot utgör tidsfaktorn för ålderspension och sjukpension förhållandet mellan det sammanlagda antalet hela år som *företrädare* och riksdagsledamot, dock högst tolv, och talet tolv.

Tidsfaktorn för ålderspension och sjukpension utgör förhållandet mellan antalet hela år som *ledamot av Europaparlamentet*, dock högst tolv, och talet tolv.

För den som har varit både *ledamot av Europaparlamentet* och riksdagsledamot utgör tidsfaktorn för ålderspension och sjukpension förhållandet mellan det sammanlagda antalet hela år som *ledamot av Europaparlamentet* och riksdagsledamot, dock högst tolv, och talet tolv.

7 §

Tidsfaktorn för egenlivränta är lika med förhållandet mellan antalet hela år som *företrädare i Europaparlamentet* och talet 30.

För den som har varit både *företrädare* och riksdagsledamot utgör tidsfaktorn för egenlivränta förhållandet mellan det sammanlagda antalet hela år som *företrädare* och riksdagsledamot och talet 30.

Tidsfaktorn för egenlivränta är lika med förhållandet mellan antalet hela år som *ledamot av Europaparlamentet* och talet 30.

För den som har varit både *ledamot av Europaparlamentet* och riksdagsledamot utgör tidsfaktorn för egenlivränta förhållandet mellan det sammanlagda antalet hela år som *ledamot av Europaparlamentet* och riksdagsledamot och talet 30.

8 §

Vid beräkning av tidsfaktorn enligt 6 och 7 §§ ska tid som tillgodoräknas ledamoten som pensionsgrundande enligt artikel 28 Europaparlamentets beslut nr 684/2005/EG, Euratom av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga inte räknas ledamoten tillgodo.

4 kap.

1 §

För rätt till ålderspension fordras att *företrädaren* har fullgjort minst sex hela år i Europaparlamentet och vid avgången fyllt 50 år.

Den som har varit både *företrädare* och riksdagsledamot har rätt till ålderspension om han eller hon har fullgjort sammanlagt minst sex hela år i Europaparlamentet och riksdagen samt vid avgången fyllt 50 år.

För rätt till ålderspension fordras att *ledamoten* har fullgjort minst sex hela år i Europaparlamentet och vid avgången fyllt 50 år.

Den som har varit både *ledamot av Europaparlamentet* och riksdagsledamot har rätt till ålderspension om han eller hon har fullgjort sammanlagt minst sex hela år i Europaparlamentet och riksdagen samt vid avgången fyllt 50 år.

2 §

Ålderspension betalas från och med den månad *företrädaren* fyller 65 år eller från och med månaden efter den senare tidpunkt då uppdraget att vara *företrädare* upphör.

Ålderspension betalas från och med den månad *ledamoten* fyller 65 år eller från och med månaden efter den senare tidpunkt då uppdraget att vara *ledamot av Europaparlamentet* upphör.

För den som har varit både *företrädare* och riksdagsledamot betalas ålderspension från och med den månad han eller hon fyller 65 år eller från och med månaden efter den senare tidpunkt då uppdraget att vara *företrädare* eller riksdagsledamot upphör.

Ålderspension betalas till och med utgången av den månad då den berättigade avlider.

För den som har varit både *ledamot av Europaparlamentet* och riksdagsledamot betalas ålderspension från och med den månad han eller hon fyller 65 år eller från och med månaden efter den senare tidpunkt då uppdraget att vara *ledamot av Europaparlamentet* eller riksdagsledamot upphör.

3 §

För hel ålderspension fordras minst tolv hela år som *företrädare i Europaparlamentet*.

Den som har varit både *företrädare* och riksdagsledamot har rätt till hel ålderspension om han eller hon har fullgjort sammanlagt minst tolv hela år som *företrädare* och riksdagsledamot.

För hel ålderspension fordras minst tolv hela år som *ledamot av Europaparlamentet*.

Den som har varit både *ledamot av Europaparlamentet* och riksdagsledamot har rätt till hel ålderspension om han eller hon har fullgjort sammanlagt minst tolv hela år som *ledamot av Europaparlamentet* och riksdagsledamot.

5 kap.**1 §¹⁶**

Rätt till sjukpension föreligger för en *företrädare* eller en riksdagsledamot, som tidigare varit *företrädare*, som frånträder sitt uppdrag och har hel sjukersättning eller hel aktivitetsersättning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Rätt till sjukpension föreligger för en *ledamot av Europaparlamentet* eller en riksdagsledamot, som tidigare varit *ledamot av Europaparlamentet*, som frånträder sitt uppdrag och har hel sjukersättning eller hel aktivitetsersättning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

3 §

För hel sjukpension fordras tolv hela år som *företrädare i Europaparlamentet*.

Den som har varit både *företrädare* och riksdagsledamot har rätt till hel sjukpension om han eller hon har fullgjort sammanlagt minst tolv hela år i Europaparlamentet och riksdagen.

För hel sjukpension fordras tolv hela år som *ledamot av Europaparlamentet*.

Den som har varit både *ledamot av Europaparlamentet* och riksdagsledamot har rätt till hel sjukpension om han eller hon har fullgjort sammanlagt minst tolv hela år i Europaparlamentet och riksdagen.

4 §

En *företrädare* som inte har fullgjort tolv hela år i Europaparlamentet tillgodoräknas även de år som återstår fram till utgången av det kalenderår *företrädaren* fyller 65 år.

En *ledamot av Europaparlamentet* som inte har fullgjort tolv hela år i Europaparlamentet tillgodoräknas även de år som återstår fram till utgången av det kalenderår *ledamoten* fyller 65 år.

---

¹⁶ Senaste lydelse 2002:203.

Den som har varit både *företrädare* och riksdagsledamot och som inte har fullgjort sammanlagt tolv hela år i Europaparlamentet och i riksdagen tillgodoräknas även de år som återstår fram till utgången av det kalenderår han eller hon fyller 65 år.

Den som har varit både *ledamot av Europaparlamentet* och riksdagsledamot och som inte har fullgjort sammanlagt tolv hela år i Europaparlamentet och i riksdagen tillgodoräknas även de år som återstår fram till utgången av det kalenderår han eller hon fyller 65 år.

6 §¹⁷

Sjukpensionen *skall* på ett underlag för egenpensionsförmåner upp till 7,5 basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring minskas med sådan ersättning enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring som avser samma inkomstbortfall. Betalas ej hel sjukpension, minskas avdraget i motsvarande mån.

Har en *företrädare* eller en riksdagsledamot som tidigare varit *företrädare* fått sjukpension från Europaparlamentet *skall* sjukpension som lämnas enligt denna lag reduceras i motsvarande mån. Reducering *skall* endast göras när sjukpensionen från Europaparlamentet avser samma sjukperiod.

Sjukpensionen *ska* på ett underlag för egenpensionsförmåner upp till 7,5 basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring minskas med sådan ersättning enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring som avser samma inkomstbortfall. Betalas ej hel sjukpension, minskas avdraget i motsvarande mån.

Har en *ledamot av Europaparlamentet* eller en riksdagsledamot som tidigare varit *ledamot av Europaparlamentet* fått sjukpension från Europaparlamentet *ska* sjukpension som lämnas enligt denna lag reduceras i motsvarande mån. Reducering *ska* endast göras när sjukpensionen från Europaparlamentet avser

¹⁷ Senaste lydelse 2001:1001.

samma sjukperiod.

6 kap.

1 §

Rätt till egenlivränta har den som

1. är *företrädare* och som *lämnar* Europaparlamentet efter att ha fullgjort minst tre sammanhängande hela år i Europaparlamentet före den månad han eller hon fyller 65 år och inte är berättigad till ålderspension enligt denna lag eller till ålderspension från Europaparlamentet eller,

2. har varit både *företrädare* och riksdagsledamot och som fullgjort sammanlagt minst tre sammanhängande hela år i Europaparlamentet och riksdagen före den månad han eller hon fyller 65 år och inte är berättigad till ålderspension enligt denna lag eller till ålderspension från Europaparlamentet.

Egenlivränta betalas från och med den månad *företrädaren* eller riksdagsledamoten fyller 65 år till och med den månad då *företrädaren* eller riksdagsledamoten avlider.

1. *har varit ledamot av Europaparlamentet* och som *lämnat* Europaparlamentet efter att ha fullgjort minst tre sammanhängande hela år i Europaparlamentet före den månad han eller hon fyller 65 år och inte är berättigad till ålderspension enligt denna lag eller till ålderspension från Europaparlamentet, eller

2. har varit både *ledamot av Europaparlamentet* och riksdagsledamot och som fullgjort sammanlagt minst tre sammanhängande hela år i Europaparlamentet och riksdagen före den månad han eller hon fyller 65 år och inte är berättigad till ålderspension enligt denna lag eller till ålderspension från Europaparlamentet.

2 §

Egenlivränta betalas från och med den månad *ledamoten av Europaparlamentet* eller riksdagsledamoten fyller 65 år till och med den månad då *ledamoten* avlider.

7 kap.

1 §

Efterlevandepension betalas efter den som

1. vid sin död var <i>företrädare</i> i Europaparlamentet,	1. vid sin död var <i>ledamot av</i> Europaparlamentet,
2. vid sin död var riksdagsledamot och som varit <i>företrädare</i> i Europaparlamentet, eller	2. vid sin död var riksdagsledamot och som varit <i>ledamot av</i> Europaparlamentet, eller
3. vid sin död var berättigad till ålderspension eller sjukpension enligt denna lag.	

2 §

Efterlevandepension betalas till efterlevande make samt eget arvsberättigat barn och adoptivbarn som inte fyllt 20 år.

Med efterlevande make jämställs den som, utan att vara gift, stadigvarande sammanbodde med en ogift <i>företrädare</i> eller ogift riksdagsledamot vid dennes död och som tidigare varit gift med eller har eller har haft eller då väntade barn med denne.	Med efterlevande make jämställs den som, utan att vara gift, stadigvarande sammanbodde med en ogift <i>ledamot av Europaparlamentet</i> eller ogift riksdagsledamot vid dennes död och som tidigare varit gift med eller har eller har haft eller då väntade barn med denne.
---	--

3 §¹⁸

Efterlevandepensionen betalas under fem år från och med månaden efter dödsfallet. Om <i>företrädaren</i> eller riksdagsledamoten avgått före fyllda 65 år betalas efterlevandepension längst till den tidpunkt då den avlidne skulle ha	Efterlevandepensionen betalas under fem år från och med månaden efter dödsfallet. Om <i>ledamoten av Europaparlamentet</i> eller riksdagsledamoten avgått före fyllda 65 år betalas efterlevandepension längst till den tidpunkt då den
---	---

¹⁸ Senaste lydelse 2001:1001.

fyllt 70 år. Detsamma gäller om *företrädaren eller riksdagsledamoten* avgått med ålderspension då denne fyllde 65 år. Om *företrädaren eller riksdagsledamoten* avgått med ålderspension efter fyllda 65 år, betalas efterlevandepension längst under fem år räknat från avgången.

avlidne skulle ha fyllt 70 år. Detsamma gäller om *ledamoten* avgått med ålderspension då denne fyllde 65 år. Om *ledamoten* avgått med ålderspension efter fyllda 65 år, betalas efterlevandepension längst under fem år räknat från avgången.

8 kap.

1 §

Kompletterande efterlevandepension betalas efter den som

1. vid sin död var <i>företrädare</i> i Europaparlamentet,	1. vid sin död var <i>ledamot av</i> Europaparlamentet,
2. vid sin död var riksdagsledamot och som varit <i>företrädare</i> i Europaparlamentet, eller	2. vid sin död var riksdagsledamot och som varit <i>ledamot av</i> Europaparlamentet, eller
3. vid sin död var berättigad till ålderspension enligt denna lag.	3. vid sin död var berättigad till ålderspension eller sjukpension enligt denna lag.

2 §

Kompletterande efterlevandepension betalas till eget arvsberättigat barn och adoptivbarn som inte fyllt 20 år samt efterlevande make eller sammanboende som avses i 7 kap. 2 § andra stycket under förutsättning att äktenskapet ingåtts eller samboförhållandet inletts senast den dag *företrädaren* eller riksdagsledamoten fyllt 60 år.

Kompletterande efterlevandepension betalas till eget arvsberättigat barn och adoptivbarn som inte fyllt 20 år samt efterlevande make eller sammanboende som avses i 7 kap. 2 § andra stycket under förutsättning att äktenskapet ingåtts eller samboförhållandet inletts senast den dag *ledamoten av Europaparlamentet* eller riksdagsledamoten fyllt 60 år.

6 §

Tidsfaktorn för kompletterande efterlevandepension utgör förhållandet mellan antalet hela år i Europaparlamentet, dock högst tolv, och talet tolv. Avlider *företrädare* under fullgörande av uppdraget utan att ha uppnått tolv hela år, tillgodoräknas även de år som återstår fram till utgången av det kalenderår då *företrädaren* skulle ha fyllt 65 år.

Tidsfaktorn för kompletterande efterlevandepension för den som varit både *företrädare* och riksdagsledamot utgör förhållandet mellan det sammanlagda antalet hela år i Europaparlamentet och riksdagen, dock högst tolv, och talet tolv.

Tidsfaktorn för kompletterande efterlevandepension utgör förhållandet mellan antalet hela år i Europaparlamentet, dock högst tolv, och talet tolv. Avlider *ledamot av Europaparlamentet* under fullgörande av uppdraget utan att ha uppnått tolv hela år, tillgodoräknas även de år som återstår fram till utgången av det kalenderår då *ledamoten* skulle ha fyllt 65 år.

Tidsfaktorn för kompletterande efterlevandepension för den som varit både *ledamot av Europaparlamentet* och riksdagsledamot utgör förhållandet mellan det sammanlagda antalet hela år i Europaparlamentet och riksdagen, dock högst tolv, och talet tolv.

Vid beräkning av tidsfaktorn ska tid som tillgodoräknats ledamoten som pensionsgrundande enligt artikel 28 Europaparlamentets beslut nr 684/2005/EG, Euratom av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga inte räknas ledamoten tillgodo.

9 kap.

1 §

Rätt till inkomstgaranti från och med den tidpunkt arvodet upphör har den som

1. är *företrädare* och som före 65 års ålder *lämnar* Europaparlamentet efter minst tre års sammanhängande tid i Europaparlamentet, eller

2. har varit både *företrädare* och riksdagsledamot och som före 65 års ålder *lämnar* Europaparlamentet *eller riksdagen* efter sammanlagt minst tre års sammanhängande tid i Europaparlamentet och riksdagen.

1. *har varit ledamot av Europaparlamentet* och som före 65 års ålder *lämnat* Europaparlamentet efter minst tre *hela* års sammanhängande tid i Europaparlamentet, eller

2. har varit både *ledamot av Europaparlamentet* och riksdagsledamot och som före 65 års ålder *lämnat* Europaparlamentet efter sammanlagt minst tre *hela* års sammanhängande tid i Europaparlamentet och riksdagen.

2 §

Sjukfrånvaro, annan frånvaro eller ledighet som beviljats eller godkänts av Europaparlamentet eller dess talman *eller av riksdagen eller dess talman* begränsar inte rätten till inkomstgaranti.

Sjukfrånvaro, annan frånvaro eller ledighet som beviljats eller godkänts av Europaparlamentet eller dess talman begränsar inte rätten till inkomstgaranti.

3 §¹⁹

För den som varit *företrädare eller riksdagsledamot* kortare sammanlagd *sammanhängande* tid än sex hela år gäller inkomstgarantin ett år.

För den som varit *ledamot av Europaparlamentet* kortare sammanlagd tid än sex hela år gäller inkomstgarantin ett år.

¹⁹ Senaste lydelse 1998:1718.

För den *företrädare eller riksdagsledamot* som lämnar Europaparlamentet *eller riksdagen* efter en sammanlagd *sammanhängande* tid av minst sex hela år i Europaparlamentet *och i riksdagen* gäller inkomstgarantin

1. i två år om *företrädaren eller riksdagsledamoten* inte uppnått 40 års ålder,

2. i fem år om *företrädaren eller riksdagsledamoten* uppnått 40 men inte 50 års ålder,

3. till ingången av den månad då *företrädaren eller riksdagsledamoten* fyller 65 år om han eller hon uppnått 50 års ålder.

För de första fem åren skall inkomstgarantin jämföras med inkomst av anställning och för tid därefter ska inkomstgarantin jämföras med pension.

För den *ledamot* som lämnar Europaparlamentet efter en sammanlagd tid av minst sex hela år i Europaparlamentet gäller inkomstgarantin

1. i *längst* två år om *ledamoten* inte uppnått 40 års ålder,

2. i *längst* fem år om *ledamoten* uppnått 40 men inte 50 års ålder,

3. *längst* till ingången av den månad då *ledamoten* fyller 65 år om han eller hon uppnått 50 års ålder.

Vad som sägs i andra stycket gäller även den ledamot som lämnar Europaparlamentet efter en sammanlagd tid av minst sex hela år i Europaparlamentet och riksdagen.

3 a §

För de första fem åren ska inkomstgarantin jämföras med inkomst av anställning och för tid därefter ska inkomstgarantin jämföras med pension.

4 §

Inkomstgaranti enligt 3 § gäller dock längst till och med utgången av den månad då den berättigade avlider.

Om företrädaren eller riksdagsledamoten åter tar plats i riksdagen upphör garantin enligt denna lag. Om ledamoten tar plats i riksdagen upphör garantin så länge uppdraget varar.

5 §²⁰

Om det finns särskilda skäl får riksdagsförvaltningen förlänga den tid under vilken garantin gäller enligt 3 § första stycket och andra stycket 1 och 2 med högst ett år eller medge att även tjänstgöringstid som inte är sammanhängande får tillgodoräknas. I ett sådant beslut kan garantin bestämmas till ett lägre belopp.

Om det finns särskilda skäl får riksdagsförvaltningen förlänga den tid under vilken garantin gäller enligt 3 § första stycket och andra stycket 1 och 2 med högst ett år. I ett sådant beslut kan garantin bestämmas till ett lägre belopp.

6 §²¹

Riksdagsförvaltningen får bevilja inkomstgaranti till en företrädare eller riksdagsledamot som har frånträtt sitt uppdrag och har partiell sjukersättning eller partiell aktivitetsersättning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Riksdagsförvaltningen får bevilja inkomstgaranti till en ledamot av Europaparlamentet som har frånträtt sitt uppdrag och har partiell sjukersättning eller partiell aktivitetsersättning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

²⁰ Senaste lydelse 2000:433.

²¹ Senaste lydelse 2002:203.

7 §²²

Underlaget för beräkning av inkomstgarantin utgörs av *följande arvoden* som betalas vid avgångstillfället

1. *företrädararvode enligt 2 kap. 2 § denna lag eller ledamotsarvode enligt 3 kap. 1 § lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter,*

2. *tilläggsarvode enligt 3 kap. 2 § sistnämnda lag och*

3. *arvoden för månad till riksdagsledamot enligt 1 § 1–4 och 8 lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.*

Underlaget för beräkning av inkomstgarantin utgörs av *det ledamotsarvode enligt 2 kap. 2 §* som betalas vid avgångstillfället.

8 §²³

Inkomstgarantin betalas per månad under det första garantiåret med 80 procent av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 basbelopp och med 40 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 basbelopp. För tid därefter betalas inkomstgarantin med följande andelar av garantiunderlaget i förhållande till före-

Inkomstgarantin betalas per månad under det första garantiåret med 80 procent av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 basbelopp och med 40 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 basbelopp. För tid därefter betalas inkomstgarantin med följande andelar av garantiunderlaget i förhållande till *leda-*

²² Senaste lydelse 2001:1001.

²³ Senaste lydelse 1997:1066.

trädarens eller riksdagsledamotens sammanlagda tid i *motens* sammanlagda tid i Europaparlamentet och riksdagen

66,0 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 basbelopp och med 33 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 basbelopp efter minst 12 år,

60,5 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 basbelopp och med 30,25 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 basbelopp efter minst 11 år,

55,0 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 basbelopp och med 27,5 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 basbelopp efter minst 10 år,

49,5 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 basbelopp och med 24,75 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 basbelopp efter minst 9 år,

44,0 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 basbelopp och med 22 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 basbelopp efter minst 8 år,

38,5 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 basbelopp och med 19,25 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 basbelopp efter minst 7 år,

33,0 procent av den del av garantiunderlaget som inte överstiger 1,67 basbelopp och med 16,5 procent av den del som överstiger 1,67 men inte 2,5 basbelopp efter minst 6 år.

9 §²⁴

<p>Inkomstgarantin minskas med vad <i>företrädaren</i> eller riksdagsledamoten får i form av sjukersättning och aktivitetsersättning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring under den tid inkomst-</p>	<p>Inkomstgarantin minskas med vad <i>ledamoten av Europaparlamentet</i> eller riksdagsledamoten får i form av sjukersättning och aktivitetsersättning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring under den</p>
--	---

²⁴ Senaste lydelse 2002:203.

garantin betalas.

tid inkomstgarantin betalas.

9 a §

Inkomstgarantin minskas med det belopp i svensk valuta som motsvarar vad ledamoten får i form av arvode enligt artikel 10 i Europaparlamentets beslut nr 684/2005/EG, Euratom av den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga.

Om en ledamot som har inkomstgaranti samtidigt tar emot övergångsersättning enligt artikel 13 i Europaparlamentets beslut 684/2005, EG, Euratom minskas inkomstgarantin för den tid då övergångsersättning utgår med det belopp i svensk valuta som motsvarar vad ledamoten får i övergångsersättning.

10 kap.

3 §²⁵

För den som varit företrädare eller riksdagsledamot i sammanlagt minst sex hela år relateras den fastställda inkomstgarantin till det basbelopp som enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring gäller för avgångs-

För den som varit ledamot av Europaparlamentet eller riksdagsledamot i sammanlagt minst sex hela år relateras den fastställda inkomstgarantin till det basbelopp som enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring gäller för

²⁵ Senaste lydelse 1997:1066.

året och omräknas vid förändring av detta.

avgångsåret och omräknas vid förändring av detta.

11 kap.

1 §

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas från och med den dag då *företrädaren* tillträder sitt uppdrag i Europaparlamentet till och med utgången av den månad då uppdraget att vara *företrädare* upphör.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas från och med den dag då *ledamoten* tillträder sitt uppdrag i Europaparlamentet till och med utgången av den månad då uppdraget att vara *ledamot* upphör.

2 §

En *företrädare* skall vara grupplivförsäkrad på riksdagens bekostnad. Försäkringen skall samordnas med sådan motsvarande försäkring som tecknats för *företrädaren* av Europaparlamentet.

En *ledamot av Europaparlamentet* ska vara grupplivförsäkrad på riksdagens bekostnad. Försäkringen ska samordnas med sådan motsvarande försäkring som tecknats för *ledamoten* av Europaparlamentet.

3 §

En *företrädare* skall vara arbetsskadeförsäkrad på riksdagens bekostnad i den omfattning som gäller för riksdagens ledamöter.

En *ledamot av Europaparlamentet* ska vara arbetsskadeförsäkrad på riksdagens bekostnad i den omfattning som gäller för riksdagens ledamöter.

12 kap.**1 §**

Ett beslut enligt 9 kap. denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Vid överklagande till kammarrätt krävs prövningstillstånd.

Andra beslut enligt denna lag som fattats av riksdagsförvaltningen överklagas hos Riksdagens överklagandenämnd.

2 §

Ett beslut överklagas skriftligt. I överklagandet ska klaganden ange vilket beslut som överklagas och den ändring i beslutet som han eller hon begär.

Överklagandet ges in till den myndighet som har meddelat beslutet. Det ska ha kommit in inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet.

---

1. Denna lag träder i kraft den 14 juli 2009.

2. Vid beslut om inkomstgaranti avseende den som lämnat sitt uppdrag som ledamot av Europaparlamentet före ikraftträdandet gäller 9 kap. 3 § i dess äldre lydelse.

3. Den som är ledamot av Europaparlamentet när denna lag träder i kraft och som utan att lämna Europaparlamentet övergår till att få arvode enligt Europaparlamentets beslut 684/2005/EG, Euratom om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga ska, vid tillämpningen av 4 kap. 1 § och 9 kap. 1, 3 och 7 §§, anses ha avgått respektive lämnat Europaparlamentet vid

ikraftträdandet. För sådan ledamot ska 2009 anses som avgångsår vid tillämpningen av 3 kap. 5 § och 10 kap. 3 §.

1.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen

Härigenom föreskrivs att 2 och 2 a §§ lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Riksdagsförvaltningen *skall* om annat inte är särskilt föreskrivet

2 §²⁶

Riksdagsförvaltningen *ska* om annat inte är särskilt föreskrivet

1. upprätta förslag till anslag på statsbudgeten avseende riksdagen och dess myndigheter m.m., dock inte för Riksrevisionen,

2. meddela föreskrifter för utarbetandet av förslag till anslag på statsbudgeten för riksdagen och dess myndigheter utom Riksbanken samt meddela sådana ekonomiadministrativa föreskrifter i övrigt för riksdagen och dess myndigheter utom Riksbanken och Riksrevisionen som inte skall meddelas av riksdagsstyrelsen enligt 41 § lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen,

3. yttra sig över Riksrevisionens förslag till anslag på statsbudgeten och upprätta en sammanställning för var och en av riksdagens myndigheter, utom Riksbanken, över de finansiella villkor som gäller för respektive myndighet med anledning av riksdagens beslut om statsbudgeten,

4. handlägga frågor *dels* om *arvoden och ersättningar* till *ekonomiska förmåner* till riks-

4. handlägga frågor om

ekonomiska förmåner till riks-

²⁶ Senaste lydelse 2007:341.

riksdagens ledamöter och till Sveriges företrädare i Europaparlamentet, dels om pensioner och andra förmåner till ledamöterna och deras efterlevande samt till företrädarna och deras efterlevande,

dagsledamöter och deras efterlevande och till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet och deras efterlevande enligt lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter och lagen (1996:304) om arvoden m.m. till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet,

5. svara för frågor om löner och ersättningar till arbetstagare hos riksdagen och dess myndigheter utom Riksbanken, Riksrevisionen och Riksdagens ombudsmän samt svara för frågor angående pensioner och andra förmåner till dessa arbetstagare och deras efterlevande,

6. ingå centrala kollektivavtal samt i övrigt utöva arbetsgivarens befogenheter enligt dessa när det gäller riksdagen och dess myndigheter samt företräda riksdagen och dess myndigheter som arbetsgivare i arbetstvister rörande kollektivavtal som har slutits av riksdagsförvaltningen samt

7. meddela de föreskrifter som behövs för tillämpningen av centrala kollektivavtal som riksdagsförvaltningen ingått, samt personaladministrativa föreskrifter i övrigt för riksdagen och dess myndigheter utom Riksrevisionen.

Riksdagsförvaltningen skall bereda riksdagens myndigheter tillfälle att framföra sina synpunkter på förhandlingsfrågor som direkt berör respektive myndighet.

Riksdagsförvaltningen får till envar av riksdagens myndigheter överlämna handläggningen av en avtalsfråga som är av betydelse för myndigheten.

Riksdagsförvaltningen får överlämna en uppgift att
 2 a §²⁷ Riksdagsförvaltningen får överlämna en uppgift att

²⁷ Senaste lydelse 2003:1056.

handlägga frågor som anges i 2 § första stycket 4 till en annan myndighet. Vad som sägs om riksdagsförvaltningen *skall* i sådant fall gälla den myndigheten såvitt angår vad som föreskrivs i

1. 13 kap. 18–22 §§ lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter samt

2. 9 kap. 18–22 §§ lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges *företrädare i* Europaparlamentet.

handlägga frågor som anges i 2 § första stycket 4 till en annan myndighet. Vad som sägs om riksdagsförvaltningen *ska* i sådant fall gälla den myndigheten såvitt angår vad som föreskrivs i

1. 13 kap. 22–26 §§ lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter samt

2. 9 kap. 18–22 §§ lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges *ledamöter av* Europaparlamentet.

Denna lag träder i kraft den 14 juli 2009.

2 Bakgrund

Europaparlamentet består av företrädare för folken i de i Europeiska unionen sammanslutna staterna. Sverige har för närvarande 19 ledamöter i Europaparlamentet. Vid 2009 års val till Europaparlamentet ska Sverige utse 18 ledamöter. Minskningen från 19 till 18 ledamöter är fastställd i Nicefördraget. Om Lissabonfördraget träder i kraft kommer Sverige att ha 20 ledamöter.

Enligt artikel 190.5 EG-fördraget ska Europaparlamentet fastställa regler och allmänna villkor för hur ledamöterna i Europaparlamentet ska utföra sina åligganden. Kommissionen ska dessförinnan ha yttrat sig över parlamentets förslag till regler och villkor och rådet ska ha gett sitt godkännande till dessa. För närvarande finns det dock inte någon gemenskapsrättslig rättsakt som reglerar de allmänna villkoren för utövandet av uppdraget som ledamot i Europaparlamentet. Europaparlamentet lämnade redan 1983 ett förslag till gemensamt regelverk för ersättning till ledamöterna. Det godtogs dock inte av rådet. Under 2003 antog Europaparlamentet två olika resolutioner, den 4 juni respektive den 17 december 2003, med uppmaningar till rådet att godkänna Europaparlamentets förslag till beslut om ledamotsstadga, men någon politisk överenskommelse nåddes aldrig. Efter vissa omarbetningar av förslaget nåddes slutligen under 2005 en överenskommelse mellan parlamentet och rådet om stadgans innehåll. Den 23 juni 2005 antog Europaparlamentet med bred majoritet en ny resolution om ändring av det tidigare beslutet den 4 juni 2003 om antagande av ledamotsstadgan. Rådet godkände parlamentets nya förslag till stadga genom beslut den

18 juli 2005. Inför rådets beslut samrådde regeringen med riksdagens EU-nämnd. EU-nämnden godtog därvid regeringens bedömning att fördelarna med det nya förslaget övervägde dess nackdelar.

Europaparlamentet beslutade den 28 september 2005 om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga (2005/684/EG, Euratom). Därigenom fastställde parlamentet sådana regler och villkor som avses i artikel 190.5 EG-fördraget. Ledamotsstadgan träder i kraft den första dagen i Europaparlamentets valperiod som börjar 2009, dvs. den 14 juli 2009. Beslutet har publicerats i Europeiska unionens officiella tidning (EUT L 262, 7.10.2005, s. 1) och finns i svensk lydelse i *bilaga 1*.

Ledamotsstadgan har i flera avseende karaktären av interna tjänsteföreskrifter för Europaparlamentets ledamöter och reglerar förmåner som finansieras genom Europeiska unionens budget. Stadgan – som är bindande och direkt tillämplig för Europaparlamentets ledamöter från och med ikraftträdandet – innehåller bestämmelser och allmänna villkor för hur ledamöterna ska fullgöra sina åligganden. I stadgan finns också bl.a. bestämmelser om ledamöternas arvoden, övergångsersättningar, ålderspensioner, invaliditetspensioner och efterlevandepensioner.

Det övergripande syftet med stadgan är att åstadkomma enhetliga villkor – såväl ekonomiska som andra – för ledamöterna vid utövandet av deras uppdrag. När det gäller de ekonomiska villkoren innehåller stadgan emellertid bestämmelser som gör det möjligt att övergångsvis ha en från stadgan avvikande ordning. Stadgan ger nämligen utrymme för de nuvarande ledamöterna, som för närvarande omfattas av nationella regler om bl.a. arvoden och pensioner, att själva, för det fall de blir omvalda, välja om de ska omfattas av bestämmelserna i stadgan eller om de i stället ska fortsätta att omfattas av de nationella ersättningsystemen. Medlemsstaterna har härutöver möjlighet att för en övergångsperiod av upp till tio år besluta om avvikande regler.

I promemorian lämnas förslag till utformning av de nationella bestämmelser som ska gälla som en följd av att ledamotsstadgan

kommer att gälla för Sveriges ledamöter av Europaparlamentet från och med den mandatperiod som börjar i juli 2009.

De möjligheter som ges enligt ledamotsstadgan för medlemsstaterna att låta ledamöternas arvoden, övergångsersättningar och pensionsförmåner omfattas av nationella skatterättsliga bestämmelser behandlas i en promemoria som har upprättats inom Finansdepartementet, *Beskattning av ersättningar till ledamöter av Europaparlamentet* (dnr Fi2008/7747/SKA/S1). Promemorian har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

3 Huvuddragen i den gällande förmånsregleringen

3.1 Det gemenskapsrättsliga regelverket

Sedan möjligheten till direkta val av ledamöter av Europaparlamentet infördes 1976 genom den s.k. valrättsakten²⁸ har det saknats en stadga om vilka villkor som ska gälla för ett uppdrag som ledamot av parlamentet. De villkor som för det stora flertalet ledamöter hittills har gällt vad beträffar t.ex. arvode innebär i princip att samma bestämmelser gäller för dem som för ledamöterna i de nationella parlamenten. Eftersom de nationella regelverken skiljer sig åt leder denna ordning till att ledamöterna, som ju kommer från samtliga EU:s medlemsstater, utövar sitt mandat med mycket olika ekonomiska förutsättningar.

I motsats till vad som gäller i fråga om arvoden och pensioner finns för ledamöterna enhetliga gemenskapsrättsliga regler om ersättning för kostnader i tjänsten m.m. Bestämmelserna, som har antagits av Europaparlamentet med stöd av artikel 199 första stycket EG-fördraget, innebär bl.a. att ledamöternas resekostnader ersätts genom ett standardiserat ersättningssystem. De innebär vidare att ersättningar ur EU:s gemensamma budget utgår för t.ex. utgifter för en eller flera assistenter samt för kontor och viss teknisk utrustning.

---

²⁸ Akten om allmänna direkta val av företrädare i Europaparlamentet, som utgör bilaga till rådets beslut 76/787/EKSG, EEG, Euratom av den 20 september 1976.

Europaparlamentet har även antagit vissa föreskrifter om efterlevandepension, invaliditetspension, ålderspension och övergångsersättning som ska betalas av Europaparlamentet (se bilagorna I–III och V till Europaparlamentet beslut med bestämmelser för kostnadsersättning och andra ersättningar till Europaparlamentets ledamöter). Reglerna utgör miniminormer, som huvudsakligen tillämpas i förhållande till ledamöter som inte har rätt till motsvarande förmåner enligt nationell rätt. När det gäller rätten till övergångsersättning innebär bestämmelserna dock att ledamöterna har möjlighet att få skillnaden mellan vad som utgår enligt nationella regler och vad som tillerkänns enligt Europaparlamentet beslut utbetald under viss kortare tid.

Som framgår av kapitel 2 antog Europaparlamentet i juni 2005, efter långdragna förhandlingar med rådet, en resolution om antagande av ledamotsstadgan som godkändes av rådet i juli samma år. Beslut om ledamotsstadgan fastställdes därefter den 28 september 2005.²⁹ Stadgans närmare innehåll redovisas i kapitel 4.

3.2 Det svenska regelverket

3.2.1 Inledning

Rätten till ekonomiska förmåner för Sveriges folkvalda representanter i Europaparlamentet regleras i lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges företrädare i Europaparlamentet (företrädarlagen). Lagen trädde i kraft den 1 juni 1996 och ersatte då lagen (1995:564) om arvode m.m. till Sveriges företrädare i Europaparlamentet. Enligt såväl den upphävda lagen som den nu gällande har de svenska ledamöterna av Europaparlamentet rätt till i stort sett samma förmåner som riksdagsledamöterna enligt

---

²⁹ EUT L 262, 7.10.2005, s. 1 (Celex 32005Q0684).

lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter (ersättningslagen).

I samband med att det under 2003, på riksdagsstyrelsens uppdrag, gjordes en översyn av ersättningslagen sågs även företrädarlagen över. Enligt uppdraget skulle ersättningslagen ses över av en kommitté – Översynskommittén – och förslag lämnas till en ny och moderniserad lag. I kommitténs uppdrag ingick även att lämna förslag till ändringar i företrädarlagen. Översynskommittén redovisade sitt uppdrag den 31 januari 2005 i betänkandet *Ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter* (2004/05:UFR2). Delar av kommitténs förslag ledde efter framställning av riksdagsstyrelsen till lagstiftning som trädde i kraft den 1 juli 2006.³⁰ De delar av Översynskommitténs förslag som rörde företrädarlagen behandlades emellertid inte i lagstiftningsärendet.

Vidare lämnade riksdagsstyrelsen den 19 december 2007 i uppdrag åt kanslichefen för socialförsäkringsutskottet att lägga fram förslag till ändringar i ledamöternas pensionssystem. Enligt uppdraget ska förslaget i möjligaste mån undanröja ett antal brister som konstaterats i systemet.³¹ En arbetsgrupp sattes samman för ändamålet. Arbetsgruppen redovisade sina förslag den 24 september 2008 i *Rapport med förslag till ändringar i ledamöternas pensionssystem* (dnr 230-1112-07/08). Förslagen innebär bl.a. att möjligheten att tjäna in hel pension på tolv år avskaffas. All uppdragstid ska i princip ge rätt till pension men intjänandetiden begränsas till högst 30 år. Beräkningsgrunderna för pensionsrätterna föreslås också ändras. Vidare föreslås bl.a. att möjligheten att få livsvarig efterlevandepension avskaffas. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2010 och ska omfatta alla ledamöter som då innehar uppdrag som riksdags-

---

³⁰ Framst. 2005/06:RS4, bet. 2005/06:KU33, rskr. 2005/06:379.

³¹ Bristerna avsåg vissa åldersdiskriminerande inslag i systemet, problem relaterade till att intjänade pensionsförmåner inte behåller sitt relativa värde, behov av anpassning av systemet till det förhållandet att ledamöter och ersättare kan ha flera skilda tjänstgöringsperioder och brister som anknyter till att systemet är olika samordnat med andra pensionssystem.

ledamot eller som senare kommer att inneha sådant uppdrag. Rapporten har remissbehandlats.

3.2.2 Förmåner enligt företrädarlagen

Förmåner som utgår enligt lagen

Enligt företrädarlagen lämnas förmåner i form av arvode, ålderspension, sjukpension, egenlivränta, efterlevandepension, kompletterande efterlevandepension, inkomstgaranti och efterlevandeskydd. Ledamöterna ska även vara grupplivförsäkrade och arbetsskadeförsäkrade på riksdagens bekostnad. Förmåner lämnas normalt inte vid tjänstledighet som uppgår till minst en månad i följd, om inte anledningen till tjänstledigheten omfattas av sådant förhållande som berättigar till ledighet från arbete hos riksdagen.

Även den som varit både ledamot av Europaparlamentet och riksdagsledamot har rätt till vissa förmåner som utgår efter det att ledamoten har lämnat sitt uppdrag, nämligen ålderspension, sjukpension, egenlivränta, efterlevandepension, kompletterade efterlevandepension, inkomstgaranti och efterlevandeskydd enligt 3–9 kap. företrädarlagen.

Företrädararvode

Arvode till ledamöterna i Europaparlamentet betalas per månad med ett belopp som motsvarar det arvode som fastställs av Riksdagens arvodesnämnd för ledamöter i riksdagen enligt ersättningslagen (2 kap. 2 § företrädarlagen). För tiden från och med den 1 november 2008 uppgår ledamotsarvodet till 54 500 kr. Avdrag från arvodet görs vid frånvaro eller ledighet i enlighet med vad som närmare anges i lagen.

Egenpensionsförmåner

Egenpensionsförmåner enligt företrädarlagen omfattar ålderspension, sjukpension och egenlivränta. Förmånerna samordnas med arvode och inkomstgaranti som utgår enligt lagen på så sätt att egenpensionsförmåner inte får betalas ut samtidigt med arvode eller inkomstgaranti enligt företrädarlagen eller ersättningslagen.

Egenpensionsförmånerna beräknas på grundval dels av ett underlag som utgörs av det pensionsgrundande arvodet, dels av en tidsfaktor. Det pensionsgrundande arvodet utgör i princip den genomsnittliga nivån på de arvoden som har utgått till ledamoten under en femårsperiod närmast före avgångsåret. De arvoden som ska beaktas omfattar ledamotsarvode som utgått till den enskilde både i Europaparlamentet och riksdagen och eventuella tilläggsarvoden som utgått för uppdrag som t.ex. vice talman och ordförande i utskott samt arvoden som utgått för andra uppdrag inom riksdagen eller dess myndigheter och organ. Arvodena för de fyra första kalenderåren inom femårsperioden justeras efter vissa närmare angivna beräkningsgrunder, varefter medeltalet av de framräknade beloppen beräknas. Detta slutligt framräknade belopp utgör underlaget för förmånen. För den som inte har haft pensionsgrundande arvode under minst fem år görs beräkningarna i stället på grundval av arvodet under den tid då arvode har utgått.

Tidsfaktorn bestäms av relationen mellan antalet hela år som ledamot av Europaparlamentet och riksdagen och ett jämförelsetal, olika för olika förmåner. För att hel ålderspension ska utgå krävs att ledamoten har tjänat in pensionsrätt under en tid som uppgår till minst tolv hela år, varvid sammanräkning får ske av de år som fullgjorts som ledamot i riksdagen och de år som fullgjorts som ledamot av Europaparlamentet. För att hel egenlivränta ska utgå krävs att ledamoten, sammanräknat, har 30 intjänandeår. Om en ledamot samtidigt med ett uppdrag som ledamot av Europaparlamentet har fullgjort uppdrag som ledamot av riksdagen räknas tiden endast som en period. Det finns

varken någon nedre eller övre åldersgräns för när en ledamot kan tjäna in rätt till ålderspension.

För att en ledamot ska ha rätt till ålderspension fordras att han eller hon har fullgjort minst sex hela år i Europaparlamentet och vid avgången har fyllt 50 år. Ålderspension betalas ut tidigast från 65 års ålder men utgår aldrig före den tidpunkt då uppdraget att vara ledamot har upphört. I praktiken är bestämmelserna om beräkning av pensionen utformade i nära anslutning till vad som gällde enligt det tidigare pensionsavtalet för statstjänstemän i samma lönenivå, PA-91.

Rätt till sjukpension föreligger för en ledamot som frånträder sitt uppdrag och får hel sjukersättning eller hel aktivitetsersättning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Detsamma gäller för en riksdagsledamot som frånträder sitt uppdrag under angivna förutsättningar, om han eller hon tidigare har varit ledamot av Europaparlamentet. För hel sjukpension krävs liksom för hel ålderspension minst tolv hela intjänandeår. Ledamoten tillgodoräknas därvid de hela år som han eller hon har fullgjort uppdrag som riksdagsledamot. En ledamot får även tillgodoräkna sig de år som återstår fram till utgången av det år då han eller hon fyller 65 år. Sjukpension utgår fram till dess att ålderspension kan börja utgå.

Den som inte har rätt till ålderspension kan under vissa förutsättningar i stället ha rätt till egenlivränta. Rätten till sådan förmån fordrar att ledamoten har fullgjort minst tre sammanhängande hela år i Europaparlamentet före den månad då han eller hon fyller 65 år. Den som har varit både riksdagsledamot och ledamot av Europaparlamentet under sammanlagt minst tre hela sammanhängande år får räkna samman tiden som ledamot i Europaparlamentet med tiden som riksdagsledamot. Egenlivränta utgår från 65 års ålder.

Efterlevandepension och kompletterande efterlevandepension

Förmån i form av efterlevandepension och kompletterade efterlevandepension kan i vissa fall utgå till ledamots efterlevande make eller därmed jämställd sammanboende och till arvsberättigade barn som inte har fyllt 20 år. För att förmånen ska lämnas förutsätts att ledamoten endera vid sin död var ledamot av Europaparlamentet eller att han eller hon tidigare varit sådan ledamot och vid sin död var riksdagsledamot, eller att ledamoten vid sin död var berättigad till ålderspension eller sjukpension enligt företrädarlagen. Efterlevandepension betalas normalt ut under fem år om inte efterlevande make eller sammanboende dessförinnan ingår äktenskap eller avlider.

För att kompletterande efterlevandepension ska utgå krävs att äktenskap har ingåtts eller samboförhållande inletts senast när ledamoten fyllt 60 år. Även denna förmån upphör för efterlevande make eller sammanboende som ingår nytt äktenskap eller då den berättigade avlider. Förmånen beräknas på grundval av ett underlag som bestäms på liknande sätt som egenpensionsförmånerna.

Av lagen (1994:1117) om registrerat partnerskap framgår att bestämmelser i lag eller annan författning med anknytning till äktenskap och makar tillämpas på motsvarande sätt på registrerat partnerskap och registrerad partner.

Inkomstgaranti

Den som under en sammanhängande tid av minst tre år har varit ledamot av Europaparlamentet har rätt till inkomstgaranti om han eller hon lämnar parlamentet före 65 års ålder. Detsamma gäller för den som under minst tre sammanhängande år har varit både ledamot av Europaparlamentet och riksdagsledamot. Inkomstgarantin gäller under ett år för en ledamot som innehaft uppdraget under kortare sammanhängande tid än sex år. Inkomstgarantins varaktighet bestäms i övriga fall, dvs. när leda-

moten innehaft uppdraget under minst sex sammanhängande år, med utgångspunkt från hur gammal ledamoten är när han eller hon lämnar Europaparlamentet eller riksdagen. Garantin kan som regel utgå under två eller fem år, eller, beroende på ledamotens ålder vid frånträdet av uppdraget, upp till femton år. Det finns också möjligheter för riksdagsförvaltningen att i de fall då det finns särskilda skäl och garantitiden uppgår till högst fem år förlänga garantitiden med ett år. Förvaltningen kan också medge tillgodoräknande av tid som inte är sammanhängande. Om ledamoten åter tar plats i Europaparlamentet eller riksdagen upphör garantin så länge uppdraget varar. Garantin upphör också om ledamoten avlider.

Inkomstgarantins storlek beräknas med utgångspunkt från de arvoden som ledamoten uppbar vid avgångstillfället. Garantibeloppet motsvarar under det första året normalt 80 procent av arvodena vid avgångstillfället. För tid därefter utgår helt garantibelopp – i normalfallet 66 procent av underlaget – endast om ledamoten kan tillgodoräkna sig minst tolv hela år. För uppdrag som har fullgjorts under längre tid än sex år men kortare tid än tolv år utgår garantin under det andra året och eventuell ytterligare tid med varierande procentuell andel av underlaget. Beloppets storlek varierar med hänsyn till uppdragstidens längd. Ju fler år ledamoten har fullgjort desto mindre blir den procentuella minskningen av garantibeloppet.

Under den tid inkomstgarantin utgår samordnas den med sjukersättning och aktivitetsersättning som utgår till en ledamot enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Inkomstgarantin minskas också med vissa andra inkomster, bl.a. pensionsgrundande inkomster av anställning och annat förvärvsarbete och inkomst av anställning eller uppdrag utomlands som inte beskattas i Sverige.

Efterlevandeskydd

Arvsberättigat barn till den som vid sin död var berättigad till inkomstgaranti har rätt till efterlevandeskydd, om han eller hon inte fyllt 20 år. Efterlevandeskyddet är tidsbegränsat till högst fem år och betalas ut med ett halvt prisbasbelopp per år för varje barn, dvs. för närvarande 21 400 kr. Om särskilda omständigheter föreligger kan riksdagsförvaltningen också bevilja efterlevande make efterlevandeskydd.

Samordning av pensioner

I förordningen (1995:258) om samordning av statlig tjänstepension med vissa pensioner till riksdagens ledamöter och företrädare i Europaparlamentet finns bestämmelser om samordning av riksdagspension (pension enligt företrädarlagen eller ersättningslagen eller egenpension enligt motsvarande äldre bestämmelser) med tjänstepension (pension enligt statliga pensionsavtal – t.ex. PA-01 och PA03 – eller inkomstgaranti enligt andra statliga pensionsbestämmelser). Tjänstepension som inte ska samordnas med socialförsäkringsförmån ska minskas med riksdagspensionen, eller del av riksdagspension, enligt vissa närmare preciserade regler. I förordningen finns även bestämmelser om samordning av efterlevandepension.

4 Ledamotsstadgan

4.1 Inledning

Ledamotsstadgan är indelad i tre avsnitt med sammanlagt 30 artiklar. Stadgan innehåller därutöver en ingress med 21 skäl som motivering till bestämmelserna.

Första avsnittet i ledamotsstadgan innehåller bestämmelser och allmänna villkor för hur Europaparlamentets ledamöter ska fullgöra sina åligganden. I bestämmelserna berörs bl.a. ledamöternas obundenhet (artiklarna 2 och 3), vad som gäller i fråga om skriftliga dokument och datafiler som en ledamot har mottagit (artikel 4), ledamöternas förslagsrätt (artikel 5), ledamöternas rätt att ta del av handlingar som parlamentet innehar (artikel 6), värnandet om unionens officiella språk (artikel 7) samt rätten att bilda politiska grupper (artikel 8). Stadgans första avsnitt innehåller vidare bestämmelser om de ekonomiska villkoren för utövandet av ledamotsuppdraget. I en allmänt hållen bestämmelse föreskrivs vilka slags förmåner som lämnas (artikel 9) medan de närmare villkoren för de olika förmånerna finns i de följande bestämmelserna. Förmånerna omfattar rätt till arvode (artiklarna 10–12), övergångsersättning (artikel 13), ålderspension och invaliditetspension (artiklarna 14–16), efterlevandepension (artikel 17) samt ersättning vid sjukdom m.m. (artikel 18). Av villkoren framgår också att ledamöterna har rätt till ett försäkringsskydd mot de risker som är förenade med utövandet av uppdraget (artikel 19). Stadgan innehåller vidare en över-

gripande bestämmelse om ersättning för kostnader i tjänsten (artikel 20). De allmänna bestämmelserna fastställer även att ledamöterna har rätt att få bistånd av och kostnadstäckning för medarbetare som de själva har valt (artikel 21) samt en rätt att använda bl.a. parlamentets kontors- och kommunikationsutrustning (artikel 22). Vidare framgår av stadgan att samtliga utbetalningar av ersättningar ska finansieras genom Europeiska unionens budget (artikel 23). Tillämpningsföreskrifter till stadgan träder i kraft efter publicering i Europeiska unionens officiella tidning (artikel 24).

I stadgans andra avsnitt finns ett antal övergångsbestämmelser (artiklarna 25–29) som bl.a. avser rättigheter som förvärvats före ikraftträdandet av stadgan. Bestämmelserna innebär bl.a. att den som är ledamot av Europaparlamentet innan stadgan träder i kraft och som vid valet 2009 återväljs till ledamot ges en rätt att välja om han eller hon ska omfattas av stadgans bestämmelser om arvode och pensionsförmåner eller fortsätta att omfattas av det befintliga nationella systemet.

I det tredje avsnittet finns slutligen en avslutande bestämmelse om ikraftträdande (artikel 30).

4.2 Bestämmelserna i ledamotsstadgan

Mandatets utövande

I *artikel 1* anges att stadgan fastställer bestämmelser och allmänna villkor för hur Europaparlamentets ledamöter ska fullgöra sina åligganden.

Av *artikel 2* följer att ledamöterna är obundna och att alla överenskommelser om avsägelser av uppdraget före eller vid valperiodens utgång ska betraktas som ogiltiga. I *skäl 4* framhålls att ledamöternas obundenhet inte nämns någonstans i primärlagstiftningen och att det bör fastställas i en rättsakt. I samma skäl

uttalas också att förklaringar varigenom ledamöter åtar sig att avsäga sig uppdraget vid en viss tidpunkt, liksom in blanco-förklaringar om avsägelse av uppdraget som partierna kan använda sig av efter eget skön, bör anses vara oförenliga med bestämmelsen om att ledamöterna ska vara fria och obundna. Sådana förklaringar bör därför inte vara rättsligt bindande.

Enligt *artikel 3* ska ledamöterna rösta individuellt och personligen. De får inte bindas av instruktioner eller uppdrag och alla överenskommelser om hur mandatet ska utövas är ogiltiga. Artikel 3 utgör en precisering av principen om ledamöternas obundenhet och har delvis sin motsvarighet i artikel 4 i valrättsakten.

Enligt *artikel 4* ska sådana skriftliga dokument och datafiler som en ledamot har mottagit, författat eller sänt i väg inte anses vara parlamentets, utom i de fall de har getts in i enlighet med Europaparlamentets arbetsordning.

Artikel 5 slår fast att varje ledamot har rätt att inom ramen för parlamentets initiativrätt lägga fram förslag till en gemenskapsrättsakt. Villkoren för utövandet av denna rättighet ska fastställas i parlamentets arbetsordning. Enligt *skäl 6* är initiativrätten en nödvändig rättighet som gäller för samtliga ledamöter och som inte får begränsas av parlamentets arbetsordning.

Av *artikel 6* följer att ledamöterna har rätt att ta del av alla handlingar som parlamentet innehar, dock inte personakter och räkenskaper. Parlamentet ska fastställa villkoren för utövandet av denna rättighet.

Av *skäl 8* framgår att *artikel 7* syftar till att garantera att den språkliga mångfalden upprätthålls effektivt. Det sker genom att parlamentets handlingar ska översättas till alla officiella språk och att muntliga inlägg ska simultantolkas till alla övriga officiella språk. De närmare villkoren för genomförandet av artikel 7 ska fastställas av parlamentet.

Enligt *artikel 8* garanteras ledamöterna en rätt att bilda politiska partier. De närmare villkoren för utövandet av denna rättighet ska fastställas i parlamentets arbetsordning.

Villkor om ekonomiska förmåner

Några av de grundläggande ekonomiska förmåner som regleras i stadgan framgår av *artikel 9*. Ledamöterna har rätt till ett lämpligt arvode som ska garantera deras oberoende. Efter avslutat uppdrag som ledamot har de rätt till övergångsersättning och pension. Efterlevande till ledamöter eller före detta ledamöter kan också ha rätt till efterlevandepension. I *artikel 9.3* slås uttryckligen fast att alla överenskommelser om att använda arvodet, övergångsersättningen eller pensionen för andra ändamål än privata efter det att uppdraget har upphört ska betraktas som ogiltiga. Enligt *skäl 12* är den bestämmelsen nödvändig eftersom partierna ofta förväntar sig att en del av arvodet och pensionerna ska tillkomma partiet.

Av *skäl 9* framgår att ersättningsnivån för ledamotsarvodet har fastställts utifrån bedömningar som gjorts av en särskild expertgrupp som tillsattes för ändamålet och som lämnade förslag till arvodesnivå redan år 2000. Enligt *artikel 10* uppgår arvodet till 38,5 procent av grundlönen för en domare i Europeiska gemenskapernas domstol, dvs. för närvarande till 7 442 euro. Enligt *artikel 11* ska ledamotsarvodet minskas med det eventuella arvode som en ledamot får för att utöva ett mandat i ett annat parlament.

När det gäller beskattning av arvode, övergångsersättning, pension och efterlevandepension följer av *artikel 12* att förmånerna ska vara föremål för beskattning till fördel för gemenskapen på motsvarande villkor som gäller för gemenskapens tjänstemän och övriga anställda i enlighet med *artikel 13* i protokollet om Europeiska gemenskapens immunitet och privilegier av den 8 april 1965. Av *skäl 10* framgår att gemenskapsbeskattningen motiveras av att arvodena och pensionerna framöver ska finansieras genom Europeiska unionens allmänna budget och att de därför bör beläggas med skatt som kommer gemenskapen till godo. Enligt *artikel 12.3* ska gemenskapsbeskattningen inte påverka medlemsstaternas möjligheter att låta ledamöternas arvoden omfattas av nationella skatterättsliga bestämmelser,

under förutsättning att dubbelbeskattning undviks. Detsamma gäller för övergångsersättning och pension som utges enligt stadgan (artikel 12.5). Inbetalningar till pensionsfonden och prestationer i form av ersättning för utlägg vid sjukdom, graviditet och barnafödande, rätten till försäkringsskydd samt ersättningar som utges för kostnader som uppstår under utövandet av uppdraget ska emellertid vara skattefria. Bestämmelserna i artikel 3.2–3.4 i rådets förordning (EEG, Euratom, EKSG) nr 260/68 av den 29 februari 1968 om villkoren för och förfarandet vid skatt till Europeiska gemenskaperna om avdrag för utgifter i tjänsteutövningen och personliga utgifter och avdrag för familjeutlägg och sociala förmåner är inte tillämpliga.

När en ledamot lämnar sitt uppdrag ska övergångsersättning enligt *artikel 13* betalas ut i nivå motsvarande den som gäller för ledamotsarvodet. Övergångsersättning betalas under en begränsad tid mellan sex månader och två år. Ersättningen utgår i form av en månadsbetalning för varje år mandatet har utövats, dock minst sex månader. Övergångsersättningen ska inte betalas ut om ledamoten tillträder ett mandat vid ett annat parlament eller offentligt ämbete. Ersättningen upphör också om ledamoten avlider under en pågående utbetalningsperiod.

Enligt *artikel 14* har en före detta ledamot rätt till ålderspension från och med 63 års ålder. Pensionen kan uppgå till högst 70 procent av ledamotsarvodet och beräknas utifrån det antal år mandatet har utövats. Beräkningsmodellen – 3,5 procent för varje fullgjort helt år och en tolfte del för varje ytterligare hel månad – innebär att hel pension tjänas in efter tjugo års mandatid. Rätten till ålderspension är helt oberoende av andra eventuella pensioner. I *skäl 14* anges att bestämmelsen inte påverkar medlemsstaternas befogenhet att enligt nationell lagstiftning ta med ålderspensionen vid beräkningen av beloppen för ålderspensioner.

Om den som är ledamot i Europaparlamentet blir invaliderad under sin mandattid har han eller hon enligt *artikel 15* rätt till invaliditetspension. Sådan pension får lämnas från den tidpunkt ledamoten avsäger sig sitt uppdrag i parlamentet. Pen-

sionsbeloppet beräknas på samma sätt som ålderspensionen, men ska uppgå till minst 35 procent av ledamotsarvodet. De närmare villkoren för hur denna rättighet ska utövas ska fastställas av parlamentet.

Av *artikel 16* framgår att en före detta ledamot har rätt att själv välja vilken slags ersättning som ska betalas ut om han eller hon samtidigt har rätt till både övergångsersättning och ålderspension eller invaliditetspension.

Bestämmelser om rätt till efterlevandepension till efterlevande make och underhållsberättigat barn finns i *artikel 17*. Motsvarande rättighet gäller även för en person som har ingått officiellt erkänt partnerskap. Pensionsrättigheter enligt denna artikel föreligger när en ledamot eller en före detta ledamot avlider, om denne då var pensionsberättigad eller hade pensionsrättigheter. Efterlevande makes pensionsrättighet är inte tidsbegränsad. Det är däremot – med ett undantag – ett underhållsberättigat barns pensionsrättighet. Pensionsrättigheten kvarstår till dess att ledamotens underhållsberättigade barn fyller 21 år eller, om barnet genomgår utbildning, till den senare tidpunkt då barnet avslutar sin utbildning. Pensionen utgår dock inte längre än till dess barnet har fyllt 25 år, om inte den berättigade på grund av sjukdom eller funktionshinder inte kan försörja sig.

Efterlevande makes pensionsrätt kvarstår som huvudregel även om maken ingår nytt äktenskap. Av *skäl 15* framgår bl.a. att bestämmelsen om efterlevandepension till en omgift efterlevande make bygger på tanken att ersättningen grundar sig på egna inbetalningar och inte bara tjänar till ren försörjning.

För efterlevande make uppgår pensionsbeloppet till 60 procent av det belopp som ledamoten skulle ha haft rätt till i ålderspension vid valperiodens slut eller den pension som en före detta ledamot hade rätt till eller skulle ha haft rätt till. Efterlevandepensionen till make ska dock under alla förhållanden utgå med minst 30 procent av ledamotsarvodet. För underhållsberättigat barn uppgår beloppet till 20 procent av samma beräkningsunderlag. Det sammanlagda pensionsbeloppet får inte överstiga den ålderspension som ledamoten hade eller skulle ha

haft rätt till. Vid behov ska den sammanlagda pensionen delas upp mellan maken och barnen. Det åligger parlamentet att fastställa villkoren för hur rätten till efterlevandepension ska utövas.

Ledamöternas rätt till ersättning för kostnader vid sjukdom, graviditet och barnafödande regleras i *artikel 18*. Ledamöterna har rätt till ersättning för två tredjedelar av sina utlägg i samband med sjukdom m.m. Den som tidigare har varit ledamot och uppstår pension och den som uppstår efterlevandepension är ersättningsberättigad på motsvarande sätt. Parlamentet fastställer villkoren för hur denna ersättningsrätt ska utövas. Bestämmelsen motiveras enligt *skäl 16* med att slopandet av nationella förmåner för sjukersättning m.m. innebär att det är nödvändigt att sådana finns i stadgan.

Artikel 19 innehåller en bestämmelse om ledamöternas rätt till försäkringsskydd. Ledamöterna ska försäkras mot de risker som är förenade med utövandet av mandatet och ska betala en tredjedel av försäkringspremierna själva. Två tredjedelar av premierna betalas alltså av Europaparlamentet. Som framgår av artikel 12.6 är prestationer enligt bl.a. artikel 19 inte skattepliktiga.

Bestämmelserna om kostnadsersättning måste enligt stadgan vara förenliga med de principer som gäller inom gemenskapsrätten för sådan ersättning. I *skäl 17* framhålls att rättspraxis tillåter att parlamentet betalar ut schablonbelopp där så är möjligt för att begränsa administrationen av ersättningarna. *Artikel 20* slår fast att parlamentet ska ersätta de faktiska kostnaderna för tjänsteresor, inklusive resorna mellan arbetsorterna, medan övriga kostnader kan ersättas i form av ett schablonbelopp. Parlamentet fastställer villkoren för hur denna rättighet ska utövas. Av *skäl 18* framgår att parlamentets presidium den 28 maj 2003 godkände en serie nya regler gällande betalning av ledamöternas utgifter och arvoden baserade på faktiska kostnader. I ingressen anges att dessa bör träda i kraft samtidigt med stadgan.

Skäl 19 kan i viss mån knytas till bestämmelsen om ledamöternas ersättning för kostnader (artikel 20). I skäl 19 anges att medlemsstaterna bör garantera bibehållandet av bestämmelser om att en ledamot i Europaparlamentet, när han eller hon utövar

sitt mandat i sin medlemsstat, ska jämföras med ledamöterna i respektive medlemsstats parlament. I samma skäl framhålls att det skulle vara mycket svårt eller till och med omöjligt för ledamöterna i Europaparlamentet att utöva sitt mandat i den medlemsstat där de valdes om sådana bestämmelser inte fanns. Till ledning för bedömning av vad som avses härmed bör motsvarande skäl i Europaparlamentets beslut av den 3 juni 2003 om antagande av ledamotsstadgan beaktas. I 2003 års beslut exemplifieras motiveringen med bestämmelser som avser t.ex. ersättning för flygkostnader, gratis tågbiljetter etc. Det finns emellertid inte någon uttrycklig bestämmelse i stadgan som motsvarar innehållet i skäl 19.

Enligt artikel 20.5 gäller artikel 9.3 på motsvarande sätt beträffande kostnader. Det innebär att alla överenskommelser om att använda ersättningar som utgår för kostnader för andra ändamål än privata ska betraktas som ogiltiga.

Enligt *artikel 21* har ledamöterna rätt att bistås av medarbetare som de själva fritt har valt. Parlamentet ska fastställa villkoren för hur denna rättighet ska utövas och ska ersätta de faktiska kostnaderna för dessa medarbetares anställning.

Av *artikel 22* följer att ledamöterna har rätt att använda parlamentets kontors- och kommunikationsutrustning samt parlamentets officiella bilar. Parlamentet fastställer villkoren för hur dessa rättigheter ska utövas.

Finansiering

Artikel 23 slår fast att samtliga utbetalningar ska finansieras genom Europeiska unionens budget. Arvoden och pensioner ska betalas ut månatligen. Mottagaren har rätt att välja att utbetalning ska ske i den valuta som gäller i det land där han eller hon är bosatt. I annat fall betalas arvoden och pensioner ut i euro. Betalningsvillkoren ska fastställas av parlamentet.

Kompletterande föreskrifter

De närmare föreskrifter som Europaparlamentet ska anta om hur stadgans bestämmelser ska genomföras ska publiceras i Europeiska unionens officiella tidning. Det framgår av *artikel 24* att sådana föreskrifter träder i kraft när de har publicerats där.

4.3 Övergångsbestämmelser

Ledamotsstadgans bestämmelser om arvoden och pensionsförmåner ska undantagslöst tillämpas på den som väljs till ledamot vid valet 2009 och som inte är ledamot när stadgan träder i kraft, om inte den medlemsstat som ledamoten representerar för en övergångsperiod har beslutat något annat med stöd av artikel 29.

De ledamöter som före ledamotsstadgans ikraftträdande var ledamöter i Europaparlamentet och som återväljs för mandatperioden 2009–2014 ska enligt *artikel 25* ha rätt att själva välja vilket ersättningssystem som ska tillämpas för dem under resten av deras mandattid – ledamotsstadgans regler om arvode, övergångsersättning, pension och efterlevandepension eller det existerande nationella systemet. Om en ledamot vill kvarstå i det existerande nationella systemet måste han eller hon enligt *artikel 26* underrätta Europaparlamentets talman om det inom 30 dagar från stadgans ikraftträdande, dvs. senast den 13 augusti 2009. I annat fall kommer stadgans regler att tillämpas i fråga om dessa förmåner (*artikel 26.3*). Av *artikel 26.2* följer att ett beslut om att kvarstå är oåterkalleligt. Om en ledamot väljer att omfattas av det existerande nationella systemet ska detta följaktligen gälla för resten av ledamotens mandattid (jfr *artikel 25.1*). Ledamotens beslut blir definitivt när underrättelse om det lämnas till Europaparlamentets talman. *Artikel 26* förutsätter inte att talmannen fattar något särskilt beslut i anledning av underrättelsen.

Bestämmelsen i *artikel 25* motiveras enligt *skäl 20* av att de nationella bestämmelser som hittills har gällt för ledamöterna

varierat avsevärt och att det inte varit möjligt att finna en gemensam lösning i stadgan på alla problem som detta för med sig. Ledamöternas fria val innebär enligt samma skäl att det inte kan bli fråga om några försämrade rättigheter eller ekonomiska nackdelar för ledamöterna i samband med en övergång från det nuvarande systemet till det nya.

De kostnader som uppkommer till följd av att en ledamot väljer att stå kvar i det existerande nationella systemet ska den berörda medlemsstaten själv stå för.

I *artikel 27* finns vissa bestämmelser om den frivilliga pensionsfond som parlamentet har inrättat. Fonden kommer efter ikraftträdandet av stadgan att finnas kvar för de ledamöter och före detta ledamöter som redan har förvärvat rättigheter i fonden, men den kommer inte att vara öppen för de ledamöter som väljs in i parlamentet för första gången vid valet 2009. Ledamöter som uppbär arvode enligt artikel 10 i stadgan kommer inte att kunna förvärva nya rättigheter i den frivilliga fonden (artikel 27.3). De nuvarande ledamöter som efter återval väljer att omfattas av stadgans regelverk i stället för existerande nationella system kommer alltså inte att kunna förvärva några nya rättigheter i fonden. Redan förvärvade rättigheter kommer dock inte att gå förlorade (artikel 27.1). Förutsättningarna för förvärv av nya rättigheter i fonden ska fastställas av parlamentet.

Av artikel 27.5 följer att rätten till pensionsförmåner ur den frivilliga fonden ska vara helt oberoende av andra eventuella pensioner. Av samma artikel följer att det inte heller i fråga om pensionsförmåner ur den frivilliga pensionsfonden ska vara tillåtet att sluta överenskommelser om hur ersättningen ska användas efter att uppdraget har upphört (jfr artikel 9.3).

Den pensionsrätt som en ledamot vid tidpunkten för stadgans ikraftträdande har förvärvat enligt nationella bestämmelser ska enligt *artikel 28* kvarstå fullt ut. Det ska dock vara möjligt för parlamentet att ingå överenskommelser med behöriga organ i medlemsstaterna om överföring av förvärvade rättigheter. Perioder under vilka en ledamot har utfört uppdrag för Europaparlamentet eller ett nationellt parlament ska vidare, om de inte ger

rätt till pension enligt nationella bestämmelser, beaktas vid beräkningen av pension enligt ledamotsstadgan.

Artikel 29 ger varje medlemsstat rätt att själv bestämma att de ledamöter som blivit valda att företräda staten i Europaparlamentet under en övergångsperiod ska omfattas av bestämmelser om ledamotsarvode, övergångsersättning, pension och efterlevandepension som avviker från stadgan. En sådan övergångsperiod får inte vara längre än två mandatperioder i Europaparlamentet, dvs. den får inte sträcka sig längre än till 2019. I materiellt hänseende får sådana avvikelser från stadgan inte innebära att ledamöter av Europaparlamentet får förmåner som är sämre än de förmåner som parlamentsledamöterna i den berörda medlemsstaten uppbär. Under övergångsperioden ska medlemsstaten också själv stå för de kostnader för arvoden, övergångsersättningar, pensioner och efterlevandepensioner som uppkommer.

4.4 Ikraftträdande

Ledamotsstadgan ska enligt *artikel 30* träda i kraft den första dagen i Europaparlamentets valperiod som börjar 2009. Av artikel 3.2 första stycket i valrättsakten framgår att denna period ska börja då första sessionen öppnas efter ett val.

Första sammanträdet i Europaparlamentet efter ett val ska, utan särskild kallelse, hållas första tisdagen en månad efter utgången av den period inom vilken val till Europaparlamentet ska hållas (*artikel 10.3* valrättsakten och *artikel 127.2* Europaparlamentets arbetsordning). För 2009 gäller att val ska hållas någon gång mellan den 4 juni och den 7 juni 2009. Första tisdagen en månad efter denna period är den 14 juli 2009. Detta innebär att stadgan kommer att träda i kraft den 14 juli 2009.

5 Överväganden och förslag

5.1 Avvikelser från ledamotsstadgan

5.1.1 Inledning

Som framgår av kapitel 4 träder ledamotsstadgan i kraft när Europaparlamentets valperiod 2009 börjar, dvs. den 14 juli 2009. Ledamotsstadgans övergripande syfte är att åstadkomma enhetliga ekonomiska och andra villkor för Europaparlamentets samtliga ledamöter vid utövandet av deras uppdrag. Tanken är alltså att alla ledamöter på sikt ska fullgöra sitt uppdrag under samma ekonomiska förutsättningar. Ledamotsstadgan ger emellertid utrymme för att övergångsvis avvika från dess bestämmelser.

Enligt en övergångsbestämmelse i ledamotsstadgan ges vissa ledamöter möjligheter att välja vilket system – det nationella eller det gemenskapsrättsliga – som ska tillämpas beträffande deras arvoden och pensionsförmåner m.m. (artikel 25). Den artikeln behandlas i avsnitt 5.2. Enligt en annan övergångsbestämmelse ges medlemsstaterna härutöver möjlighet att under en övergångsperiod besluta om generellt avvikande bestämmelser i fråga om arvoden och övergångsersättningar m.m. för ledamöterna (artikel 29). Avvikande bestämmelser får tillämpas under en övergångsperiod som sträcker sig längst till och med

utgången av den valperiod som löper ut 2019. Den artikeln behandlas i avsnitt 5.1.2.

I ledamotsstadgan finns vidare en möjlighet för medlemsstaterna att beskatta ledamöternas arvode nationellt (artikel 12). Frågan om nationell beskattning behandlas i en promemoria som har upprättats inom Finansdepartementet, *Beskattning av ersättningar till ledamöter av Europaparlamentet* (dnr Fi2008/7747/SKA/S1). I promemorian föreslås anpassningar för i Sverige obegränsat skattskyldiga ledamöter av Europaparlamentet. Förändringarna innebär att den ålders-, invaliditets- och efterlevandepension som betalas ut av Europaparlamentet ska utgöra skattepliktig inkomst av tjänst och att den s.k. ettårsregeln inte ska vara tillämplig för uppdrag som ledamot av Europaparlamentet. Vidare föreslås i promemorian att vissa ersättningar som betalas ut av Europaparlamentet, t.ex. resekostnadsersättningar och ersättningar för utgifter i samband med sjukdom, inte ska tas upp till beskattning. I syfte att undvika dubbelbeskattning föreslås slutligen att den skatt som ledamöterna betalar till Europeiska gemenskaperna ska kunna räknas av från den svenska skatten. Promemorian har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

5.1.2 Avvikande övergångsbestämmelser bör inte införas

Promemorians bedömning: Möjligheten enligt artikel 29 i ledamotsstadgan att under en övergångsperiod besluta om generellt avvikande bestämmelser i fråga om ledamotsarvoden, övergångsersättningar, pensioner och efterlevandepensioner bör inte utnyttjas.

Skälen för bedömningen: Ledamotsstadgan bygger på en kompromiss mellan Europaparlamentet och Europeiska unionens ministerråd. Möjligheten för medlemsstaterna att under en viss övergångsperiod besluta om avvikande regler i

fråga om arvoden och andra förmåner för ledamöterna i Europaparlamentet utgör en del av denna kompromiss.

Ledamöternas ekonomiska villkor skiljer sig för närvarande avsevärt åt beroende på vilken medlemsstat som lämnar förmånerna. Med hänsyn till att villkoren är så olika kan förutsättningarna för att snabbt övergå från det nuvarande nationella systemet till det nya gemenskapsrättsliga variera från land till land.

De nya gemenskapsrättsliga reglerna skiljer sig från den nuvarande svenska lagstiftningen bl.a. med avseende på arvodets storlek, som är betydligt högre enligt ledamotsstadgan än enligt de nationella reglerna. En annan tydlig skillnad finns i fråga om ålderspension. Enligt bestämmelserna i ledamotsstadgan tjänas ålderspension in redan från och med det första uppdragsåret, medan det enligt de gällande svenska reglerna för rätt till ålderspension krävs att ledamoten är minst 50 år när han eller hon lämnar uppdraget och dessutom har haft detta i minst sex hela år. Medan pensionsåldern enligt nationell lagstiftning är 65 år är den 63 år enligt stadgan. Enligt ledamotsstadgan krävs för hel ålderspension – motsvarande 70 procent av ledamotsarvodet – att ledamoten har utövat sitt mandat under 20 år, medan det enligt gällande svenska regler endast krävs tolv hela år. En ledamot som inte uppfyller villkoren för ålderspension men som fullgjort minst tre hela sammanhängande år har enligt nationella bestämmelser normalt rätt till egenlivränta. Egenlivräntan liknar på flera sätt ålderspensionen men utgår endast med 1/30 för varje helt år och beräknas efter lägre procentsatser än ålderspensionen. I motsats till vad som gäller för en fastställd ålderspension anknyts en fastställd egenlivränta inte heller till prisbasbeloppet enligt lagen om allmän försäkring förrän det år ledamoten fyller 64 år.

Ett annat exempel som avser skillnaderna i systemen gäller stadgans regler om övergångsersättning och den svenska regleringen av inkomstgarantin. För en svensk ledamot som fullgör sitt uppdrag under minst sex år torde det svenska systemet i vissa fall innebära en mer förmånlig reglering än ledamotsstadgans reglering. En svensk ledamot som exempelvis har fullgjort

två mandatperioder och är över 50 år när han eller hon lämnar Europaparlamentet har enligt företrädarlagen i princip rätt till inkomstgaranti fram till 65 års ålder. Enligt bestämmelserna om övergångsersättning i ledamotsstadgan har en ledamot under motsvarande förhållanden rätt till övergångsersättning under högst tio månader. Ersättningen under den tiden är emellertid lika hög som det väsentligt mycket högre ledamotsarvodet enligt det gemenskapsrättsliga systemet.

Bestämmelserna i ledamotsstadgan innebär att de svenska ledamöterna i vissa avseenden får mer förmånliga ekonomiska villkor än enligt det nuvarande nationella systemet samtidigt som villkoren i vissa andra avseenden blir något mindre förmånliga. De ekonomiska effekterna av ledamotsstadgan för framtida svenska ledamöter bedöms emellertid inte vara av sådan art eller omfattning att de motiverar att Sverige under en övergångsperiod inför en från stadgan avvikande ordning. Härtill kommer att Sverige i juli 2005, i samband med rådsbehandlingen av Europaparlamentets förslag till ledamotsstadga, gjorde en ensidig förklaring av innebörd att Sverige ansåg att överenskommelsen vid en samlad bedömning utgjorde en godtagbar kompromiss som borde respekteras. Om det inte finns mycket starka skäl som pekar i annan riktning bör Sverige därför vara återhållsam med att införa en från stadgan avvikande reglering. Det grundläggande syftet med ledamotsstadgan, att åstadkomma enhetliga villkor för ledamöterna vid utövandet av deras uppdrag, talar också emot att Sverige inför sådana avvikande regler.

Sammantaget görs bedömningen att det inte finns tillräckligt tungt vägande skäl för att under en övergångsperiod införa en från ledamotsstadgan avvikande förmånsreglering.

5.2 Ledamotsstadgan kräver ändringar i företrädarlagen

5.2.1 Nationella bestämmelser

Som framgår av avsnitt 3.2 är företrädarlagen tillämplig dels i fråga om förmåner som utgår till ledamöter och före detta ledamöter av Europaparlamentet, dels i fråga om vissa förmåner som utgår till den som är eller har varit ledamot både av Europaparlamentet och av riksdagen. I fråga om ersättningar och förmåner som utgår för tid före ikraftträdandet av 1996 års lag tillämpas äldre föreskrifter. För tiden från och med Sveriges anslutning till Europeiska unionen i januari 1995 till och med utgången av september månad samma år tillämpas lagen (1994:1650) om riksdagens val av företrädare för Sverige i Europaparlamentet. För tiden mellan den 1 oktober 1995 och den 1 juni 1996 gäller bestämmelserna i lagen (1995:564) om arvode m.m. till Sveriges företrädare i Europaparlamentet.

5.2.2 Valmöjligheten enligt ledamotsstadgan

När ledamotsstadgan träder i kraft kommer ledamöternas förmåner i princip att helt och hållet regleras av gemenskapsrätten. Enligt artikel 25 i ledamotsstadgan har dock, som framgår av avsnitt 4.3, en ledamot av Europaparlamentet som återväljs vid valet 2009 och som är ledamot när ledamotsstadgan träder i kraft, rätt att inom 30 dagar efter ikraftträdandet begära att han eller hon för resten av sin mandattid ska omfattas av det existerande nationella systemet för ledamotsarvode, övergångsersättning, pension och efterlevandepension. Enligt stadgan torde det inte vara möjligt att framställa en sådan begäran i fråga om enbart någon eller några av de berörda förmånerna utan begäran ska omfatta samtliga nämnda förmåner. Ledamotens

begäran – som är definitiv och oåterkallelig – ska vara skriftlig och ges in till Europaparlamentets talman. Om en anmälan inte görs inom föreskriven tid kommer ledamotsstadgans bestämmelser om arvode m.m. automatiskt att tillämpas för ledamoten.

Vid valet till Europaparlamentet 2009 ska 18 svenska ledamöter utses för att ta plats i Europaparlamentet. Det är inte möjligt att på förhand bedöma hur många av de nuvarande 19 ledamöterna som kan komma att bli återvalda eller hur många av dessa som sedan kommer att välja att stå kvar i det nationella ersättningssystemet. Trots det måste den svenska lagstiftningen anpassas så att det vid ledamotsstadgans ikraftträdande finns bestämmelser som reglerar rätten till arvode och pension m.m. för dem som gör ett sådant val.

5.2.3 Tillämpningsområdet för den gällande lagen ändras

Promemorians förslag: Tillämpningsområdet för företrädarlagen ändras.

Den som är ledamot av Europaparlamentet och som enligt artikel 25 i ledamotsstadgan har begärt att han eller hon ska omfattas av nationella bestämmelser om ledamotsarvode, övergångsersättning, pension och efterlevandepension ska omfattas av lagens samtliga bestämmelser.

Vidare ska lagens bestämmelser om egenpensionsförmåner, efterlevandepensionsförmåner, inkomstgaranti och efterlevandeskydd omfatta de ledamöter som har innehaft uppdrag som ledamot av Europaparlamentet före ledamotsstadgans ikraftträdande. Detta ska även gälla dem som varit ledamot av både Europaparlamentet och riksdagen. Om någon i den sistnämnda kategorin är ledamot av Europaparlamentet även efter ledamotsstadgans ikraftträdande och uppbär arvode enligt stadgan, ska endast den uppdragstid i Europaparlamentet som fullgjorts före den 14 juli 2009 beaktas som förmånsgrundande enligt företrädarlagen.

Skälen för förslaget: Nuvarande lagstiftning om arvoden och andra ekonomiska förmåner till de svenska ledamöterna av Europaparlamentet reglerar både förmåner som utgår till ledamöterna under uppdragets fullgörande och rätten till förmåner som ledamöterna tjänar in under uppdraget men som faller ut vid ett senare tillfälle.

Den svenska lagstiftningen bör även fortsättningsvis gälla för före detta ledamöter av Europaparlamentet som inte på något sätt berörs av det nya gemenskapsrättsliga systemet för ledamotsförmåner. Det innebär att före detta ledamöter, som har fullgjort sitt uppdrag i Europaparlamentet uteslutande före ikraftträdandet av ledamotsstadgan, fortfarande ska omfattas av enbart nationella förmånsregler. Om den som tidigare har varit ledamot av Europaparlamentet i samband med valet till Europaparlamentet 2009 eller senare på nytt tar plats i parlamentet bör den mandattid som ett sådant senare uppdrag avser normalt inte beaktas vid bestämmandet av förmåner enligt företrädarlagen utan i stället regleras enligt ledamotsstadgan. Vid beräkningen av det förmånsgrundande underlaget och den uppdragstid som har fullgjorts bör således endast den tid under vilken ersättning utgått enligt det nationella systemet beaktas.

De ledamöter av Europaparlamentet – både sådana som tidigare har varit riksdagsledamöter och sådana som inte har varit det – som med stöd av artikel 25 i ledamotsstadgan begär att få stå kvar i det nationella ersättningssystemet bör omfattas av företrädarlagens förmånsreglering även såvitt avser den tid under vilket uppdraget fullgjorts efter ledamotsstadgans ikraftträdande. För dessa ledamöter bör lagens samtliga förmåner gälla, dvs. såväl rätten till arvode och sjuk- och försäkringsförmåner som rätten till egenpensionsförmåner, efterlevandepension, kompletterade efterlevandepension, inkomstgaranti och efterlevandeskydd. Detta bör gälla under den mandattid som ledamoten sitter kvar i Europaparlamentet utan avbrott. Enligt ledamotsstadgan ska ledamotens val omfatta resten av hans eller

hennes mandattid. Om ledamoten emellertid av någon anledning lämnar sitt uppdrag i Europaparlamentet och först vid en senare tidpunkt åter tar plats där måste artikel 25 anses innebära att stadgan ska tillämpas i fråga om den senare mandattiden.

Vidare bör en före detta ledamot av Europaparlamentet, som fullgjort ett uppdrag i Europaparlamentet uteslutande före ledamotsstadgans ikraftträdande, omfattas av företrädarlagens tillämpningsområde om han eller hon efter sin tid i Europaparlamentet tar plats i riksdagen. De ledamöter som har varit både riksdagsledamöter och ledamöter av Europaparlamentet bör ha rätt till förmåner enligt lagen endast i den utsträckning uppdraget i Europaparlamentet har fullgjorts under sådana förhållanden att arvode har utgått för uppdraget enligt nationell lagstiftning. Det innebär att den som är eller har varit ledamot av riksdagen och som har fullgjort uppdrag som ledamot av Europaparlamentet enbart i tiden efter den 13 juli 2009 inte bör omfattas av företrädarlagens tillämpningsområde utan av ersättningslagen. Om uppdraget emellertid uteslutande har fullgjorts före den 14 juli 2009 eller, i förekommande fall, berättigat till ersättning enligt nationella bestämmelser på grund av att ledamoten enligt artikel 25 i ledamotsstadgan har begärt att få stå kvar i det nationella systemet bör förmåner utgå enligt lagen.

Den som har innehaft uppdrag som ledamot av Europaparlamentet både före och efter ledamotsstadgans ikraftträdande bör i princip ha rätt till förmåner enligt företrädarlagen endast för den tid under vilken uppdrag i Europaparlamentet fullgjorts före den 14 juli 2009. För tid därefter bör förmåner utgå endast om ledamoten omfattas av det nationella systemet med anledning av att han eller hon har begärt det enligt artikel 25 i ledamotsstadgan.

5.2.4 Intjänade och latent förmåner

Promemorians förslag: Uppdragstid som har fullgjorts när ledamotsstadgan träder i kraft men som inte, vid den tidpunkt då uppdraget i Europaparlamentet påbörjades, berättigat till förmån av pension enligt gällande svenska bestämmelser ska beaktas vid beräkning av tid för bestämmande av egenpensionsförmåner och kompletterade efterlevandepension enligt företrädarlagen endast om tiden inte redan beaktats vid bestämmande av pensionsförmåner enligt ledamotsstadgan.

Promemorians bedömning: Det krävs inte någon särskild bestämmelse i nationell rätt för att säkerställa att rätten till intjänade pensionsförmåner kvarstår enligt artikel 28.1 i ledamotsstadgan. Redan intjänad förmån avseende ålderspension, sjukpension och egenlivränta samt efterlevandepension ersätts enligt nationell lagstiftning.

Det finns inget behov av lagstiftning som rör svenskt behörigt organs rätt att ingå överenskommelse med Europaparlamentet om överföring av intjänade rättigheter.

Skälen för förslaget och bedömningen

Intjänade pensionsförmåner lämnas enligt nationell lagstiftning

Enligt artikel 28.1 ska redan intjänade pensionsförmåner inte gå förlorade vid en övergång från det gamla till det nya systemet. Vilka slags pensionsförmåner tar då denna bestämmelse sikte på?

Begreppet pension kan användas för att beteckna både förmåner som utgår till den som själv har tjänat in förmånen – egenpension, såsom ålderspension och sjuk- eller invaliditetspension – och förmåner som utgår till någon annan, t.ex. efterlevan-

depension till efterlevande make eller barn.³² Av ledamotsstadgan framgår att ordet pension i flertalet fall används för att beteckna just egenpensionsförmåner. Ordet pension används nämligen vid sidan av ordet efterlevandepension och ges därvid en självständig betydelse. I ledamotsstadgans engelska språkversion talas emellertid i artikel 28.1 om *any pension entitlement*. En rimlig utgångspunkt torde därmed vara att artikel 28.1 avser alla former av intjänad pension, inte bara sådan som utgår till ledamoten själv.

Bestämmelsen i artikel 28.1 innebär att de ledamöter som redan har tjänat in pensionsrättigheter enligt nationella bestämmelser har rätt att behålla dessa även om de i samband med valet 2009 blir återvalda för en ny mandatperiod och då väljer att låta stadgan tillämpas för förmåner som betalas därefter. Förslagen till ändringar i företrädarlagen är utformade så att bestämmelserna om rätt till egenpensionsförmåner och efterlevandepension är förenliga med artikel 28.1. Någon särskild kompletterande lagstiftning med anledning av artikel 28.1 krävs således inte.

Överenskommelse om överföring av intjänade förmåner

Enligt ledamotsstadgan finns möjlighet för behöriga organ i medlemsstaterna att ingå överenskommelser med Europaparlamentet om överföring av redan intjänade förmåner (artikel 28.2). Det kan inte förutses att det kommer att bli aktuellt för svenska behöriga organ att ingå några sådana överenskommelser. Det finns därför inte något behov av att närmare reglera vilket organ och på vilka villkor överenskommelser enligt artikel 28.2 ska kunna ingås.

---

³² I tillämpningsföreskrifterna till ledamotsstadgan används också begreppet *barnpension* i anslutning till artikel 17.

Överföring av latent förmåner

Uppdragsperioder som en ledamot tidigare har fullgjort i Europaparlamentet eller i ett nationellt parlament men som inte berättigar honom eller henne till pension enligt nationell lagstiftning, t.ex. för att de tidskriterier som gäller för förmånerna inte är uppfyllda (*eng.* "the length of term of office... is not sufficient"), ska enligt artikel 28.2 beaktas vid beräkning av pension enligt ledamotsstadgan. Inte heller i detta sammanhang bör begreppet pension i artikel 28 tolkas alltför snävt. En förvärvat rätt till egenlivränta bör i linje med denna utgångspunkt anses vara en *förvärvad* pensionsrättighet som ska kvarstå enligt 28.1 och således inte beaktas inom ramen för tillämpningen av artikel 28.2.

Enligt de gällande svenska pensionsreglerna kan den tid som en ledamot av Europaparlamentet tidigare har fullgjort i riksdagen eller i Europaparlamentet, men som inte berättigar till förmåner på grund av att tidskriterierna för intjänande inte är uppfyllda, i vissa fall beaktas vid bestämningen av pensionsförmåner i ett senare skede. Det gäller t.ex. om ledamoten, sedan han eller hon har lämnat Europaparlamentet, senare tar plats i riksdagen och efter fullgjort uppdrag där kan tillgodoräkna sig så mycket ytterligare tid att ledamoten uppfyller lagens tidskriterier med avseende på antalet uppdragsår eller dess ålderskriterier. Exempelvis kan en ledamot som väljs till ledamot av Europaparlamentet vid valet 2009 och som tidigare har fullgjort två hela år i riksdagen eller i Europaparlamentet vara berättigad till ålderspension enligt nationell lagstiftning, om ledamoten efter tiden i Europaparlamentet åter tar plats i riksdagen och fullgör ytterligare fyra hela år där samtidigt som ledamoten hinner fylla 50 år. Om de två tidigare åren inte får beaktas vid sammanläggningen av tid på grund av att de i stället ska beaktas inom ramen för de förmåner som utgår enligt stadgan kan ledamoten i praktiken gå miste om en förmån som skulle kunna vara mer ekonomiskt fördelaktig. En sådan effekt av regleringen i ledamotsstadgan kan knappast vara avsedd.

En rimlig bedömning är att bestämmelsen i artikel 28.2 inte ska tolkas så att tid som avser en sådan latent förmån som avses i föregående stycke undantagslöst *måste* beaktas enligt stadgan, om inte ledamoten själv påkallar det.

I den utsträckning viss tid rent faktiskt har beaktats inom ramen för det gemenskapsrättsliga pensionssystemet ska inte samma tid även kunna beaktas inom ramen för den nationella regleringen. En reglering som hindrar dubbelt tillgodoräknande bör därför införas i företrädarlagen. Begränsningen bör gälla i fråga om både egenpensionsförmåner och kompletterade efterlevandepension.

5.3 Bestämmelser som inte kräver kompletterande lagstiftning

Promemorians bedömning: Bestämmelserna i artiklarna 1–11, 13–24 och 27 i ledamotsstadgan kräver inte någon komplettering i lag eller annan författning.

Skälen för bedömningen: Bestämmelserna i Europaparlamentets beslut om antagande av ledamotsstadgan är direkt tillämpliga. De innehåller interna föreskrifter som gäller för ledamöterna under utövandet av ledamotsuppdraget samt föreskrifter om ekonomiska förmåner som finansieras genom Europeiska unionens budget. I flera av ledamotsstadgans bestämmelser anges att parlamentet ska fastställa villkoren för utövandet av de rättigheter som regleras i bestämmelserna. Så har också skett.

Europaparlamentets presidium antog i november 2008 tillämpningsföreskrifter för ledamotsstadgan. I föreskrifterna finns bestämmelser både om förmåner som utgår under utövandet av ledamotsuppdraget – såsom ledamotsarvode, ersättning för

sjukvårdskostnader, försäkring mot risker i samband med mandatets utövande, kostnadsersättning, ersättning för medarbetare och tilldelning av utrustning – och om förmåner som utgår sedan mandatet har upphört – övergångsersättning, ålderspension, invaliditetspension och efterlevandepension. Föreskrifterna innehåller också bestämmelser avseende utbetalningsvillkor, återkrav och allmänna finansiella bestämmelser, slutbestämmelser och övergångsbestämmelser som bl.a. avser redan förvärvade pensionsförmåner, rätten till förmån i den frivilliga pensionsfond som parlamentet har inrättat och rätten till övergångsersättning m.m.

Vid sidan av tillämpningsföreskrifterna till ledamotsstadgan finns även i Europaparlamentets arbetsordning föreskrifter som rör de villkor som gäller för hur ledamöterna utövar sitt uppdrag. Det gäller t.ex. i fråga om utövandet av initiativrätten och rätten att organisera politiska grupper inom parlamentet.

Artiklarna 2–8 i ledamotsstadgan om ledamöternas frihet och obundenhet, om hur de ska rösta, om deras rätt till sina dokument och datafiler, om initiativrätten och rätten att ta del av parlamentets handlingar, om översättning och tolkning samt om rätten att bilda politiska partier innehåller bl.a. vissa bestämmelser om att överenskommelser som rör uppdraget ska betraktas som ogiltiga (artiklarna 2 och 3). Det kan konstateras att ledamotsstadgan inte utgör någon civilrättslig reglering som kan ges verkan gentemot tredje man. Civilrättsliga föreskrifter ska enligt EG-fördraget antas enligt en annan procedur än ledamotsstadgan. Föreskrifterna om ogiltighet utgör således inte några bindande civilrättsliga föreskrifter som kräver kompletterande nationell lagstiftnings- eller annan författningsåtgärd.

I *artiklarna 9–11* finns föreskrifter om vilka ekonomiska förmåner en ledamot har rätt till, vilken arvodesnivå som ska gälla och om samordning som i visst fall ska ske av ledamotsarvodet och annat arvode. Föreskrifterna gäller för Europaparlamentet och kräver inte några kompletterande nationella bestämmelser i lag eller annan författning. Inte heller ledamotsstadgans övriga föreskrifter avseende rätten till övergångsersättning och pen-

sionsförmåner enligt *artiklarna 13–17*, ersättning för utlägg i samband med sjukdom, graviditet eller barnafödande i *artikel 18*, försäkringsskydd enligt *artikel 19* och kostnadsersättningar m.m. i *artiklarna 20–22* kräver några kompletterande nationella lagstiftnings- eller andra författningsåtgärder. Även dessa föreskrifter gäller för Europaparlamentet. Beträffande dessa förmåner finns en mängd kompletterande föreskrifter i artiklarna 3–60 i tillämpningsföreskrifterna till ledamotsstadgan. Föreskrifterna i *artikel 12*, som ger utrymme för nationell beskattning berörs inte i denna promemoria (se närmare avsnitt 5.1.1).

Den frivilliga pensionsfond som Europaparlamentet har inrättat kommer enligt *artikel 27* att kvarstå för de ledamöter och före detta ledamöter som redan har förvärvat rättigheter i fonden. Eftersom de svenska ledamöter som väljer att stå kvar i det nationella ersättningssystemet kommer att ha rätt till nationell pension i stadgans mening kommer det inte att vara möjligt för dem att förvärva några nya rättigheter i pensionsfonden. Föreskrifterna om den frivilliga tilläggs pensionen kräver inte någon kompletterande nationell lagstiftning eller annan författningsreglering.

5.4 Vissa ytterligare anpassningar av företrädarlagen och ersättningslagen, m.m.

5.4.1 Ledamot ersätter företrädare

Promemorians förslag: Uttrycket företrädare utmönstras ur företrädarlagen och ersätts av uttrycket ledamot.
--

Skälen för förslaget: Europeiska unionens ministerråd beslutade den 25 juni och 23 september 2002 vissa ändringar i den s.k. val-

rättsakten (se närmare avsnitt 3.1). Ändringarna innebar bl.a. att uttrycket företrädare i Europaparlamentet ersattes av uttrycket ledamot av Europaparlamentet. Rådets beslut har genomförts i svensk rätt (prop. 2002/03:97, bet. 2003/04:KU2, rskr. 2003/04:32). I 1 kap. 6 § vallagen (2005:837) används således uttrycket ledamot av Europaparlamentet i stället för företrädare. Likaså används i ledamotsstadgan uttrycket ledamot i stället för företrädare för att beteckna medlemsstaternas folkvalda representanter i Europaparlamentet.

Uttrycket företrädare bör mot denna bakgrund utmönstras ur företrädarlagen. Uttrycken företrädare och företrädare i Europaparlamentet bör ersättas av ledamot respektive ledamot av Europaparlamentet. Följaktligen bör även uttrycket ledamotsarvode användas i stället för uttrycket företrädararvode. Lagens rubrik bör också ändras. Ändringen av företrädarlagens rubrik och utmönstringen av uttrycket företrädare ur lagen medför också att det bör göras redaktionella följdändringar i ersättningslagen, lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter och lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen.

5.4.2 Bestämmelser som rör samtida uppdrag i Europaparlamentet och riksdagen utmönstras

Promemorians förslag: Bestämmelserna i 1 kap. 2 och 5 §§ och 2 kap. 2 § företrädarlagen, som rör de fall då en ledamot samtidigt är ledamot av Europaparlamentet och riksdagsledamot, tas bort, liksom hänvisningen till dessa bestämmelser i 1 kap. 1 § ersättningslagen.

Skälen för förslaget: I rådets beslut den 25 juni och 23 september 2002 om ändringar i valrättsakten, vilka berörs i avsnitt 5.4.1, föreskrivs bl.a. att uppdraget som ledamot av Europaparlamentet inte ska anses förenligt med ett uppdrag som

ledamot av ett nationellt parlament från och med valet 2004. I 1 kap. 6 § vallagen föreskrivs med anledning härav bl.a. att ett uppdrag som ledamot av Europaparlamentet inte är förenligt med att vara ledamot av ett nationellt parlament.

Som en följd av rådets beslut om ändring av valrättsakten i här berört avseende bör de bestämmelser i företrädarlagen som tar sikte på att reglera den situationen att någon samtidigt är både riksdagsledamot och ledamot av Europaparlamentet utmönstras ur lagen. Sådana bestämmelser finns i 1 kap. 2 och 5 §§ och i 2 kap. 2 § andra meningen.

Samtidigt med de ändringar som görs i företrädarlagen bör den hänvisning till företrädarlagen som finns i ersättningslagen för de fall en ledamot samtidigt är ledamot av riksdagen och Europaparlamentet tas bort. Hänvisningen finns i 1 kap. 1 § fjärde stycket ersättningslagen.

5.4.3 Inkomstgarantin enligt företrädarlagen

Promemorians förslag: En riksdagsledamot som också har varit ledamot av Europaparlamentet ska inte ha rätt till inkomstgaranti enligt företrädarlagen, när ledamoten lämnar sitt uppdrag i riksdagen. För en sådan ledamot ska endast ersättningslagen gälla.

Inkomstgarantin enligt företrädarlagen ska upphöra för en ledamot som tar plats i riksdagen.

Det ska inte längre krävas att den tid som ska sammanräknas för att inkomstgaranti ska kunna betalas under längre tid än ett år är *sammanhängande*. För den som har varit ledamot av Europaparlamentet under kortare sammanlagd tid än sex hela år ska inkomstgarantin gälla ett år. Om ledamoten däremot lämnar Europaparlamentet efter en sammanlagd tid av minst sex hela år i parlamentet ska inkomstgarantin gälla under längre tid. Samma förutsättningar för rätt till inkomstgaranti ska gälla för ledamöter som lämnar Europaparlamentet efter minst sex hela år i Europaparlamentet och riksdagen.

Den bestämmelse som ger riksdagsförvaltningen möjlighet att medge undantag från kravet på sammanhängande tid tas bort till följd av att det kravet utmönstras ur lagen.

Skälen för förslaget

Inkomstgaranti enligt endast en lag

Företrädarlagens bestämmelser om förmåner som ska betalas efter det att ett uppdrag har upphört bygger på principen att sådana förmåner ska regleras uteslutande i den lagen, både när det gäller de som enbart innehaft uppdrag i Europaparlamentet och när det gäller de som varit ledamöter både i riksdagen och i Europaparlamentet. När ersättningslagen ändrades den 1 juli 2006 infördes emellertid en bestämmelse i 13 kap. 2 § 2 som innebär att tid som fullgjorts i Europaparlamentet i vissa fall får läggas samman med tid som fullgjorts i riksdagen vid beräkningen av inkomstgaranti enligt ersättningslagen. För den som har varit ledamot både av riksdagen och av Europaparlamentet innebär bestämmelsen att rätt till inkomstgaranti föreligger om ledamoten *lämnar riksdagen* efter minst tre sammanhängande år i riksdagen och Europaparlamentet. Inkomstgarantin gäller under ett år för den som har varit ledamot kortare sammanlagd tid än sex hela år i de båda parlamenten sammanräknat. För den som lämnar riksdagen efter en sammanlagd tid av minst sex hela år, tiden i Europaparlamentet inräknad, gäller inkomstgarantin under längre tid, allt beroende på vilken ålder ledamoten uppnått när han eller hon lämnar riksdagen. Uppdragstiden måste inte vara sammanhängande (13 kap. 5 §).

Det förslag som låg till grund för lagändringen i 13 kap. 2 § ersättningslagen bygger på Översynskommitténs förslag till ändringar i både ersättningslagen och företrädarlagen (2004/05:URF2 s. 75 ff.). Riksdagsbehandlingen av kommitténs förslag kom dock inte i någon del att omfatta ändringar i

företrädarlagen (framst. 2005/06:RS4 och bet. 2005/06:KU33). Följden av detta är att rätt till inkomstgaranti nu kan göras gällande av vissa ledamöter enligt både 13 kap. 2 § 2 ersättningslagen och 9 kap. 1 § 2 företrädarlagen eftersom företrädarlagens bestämmelser gäller oavsett om ledamoten lämnar Europaparlamentet eller riksdagen. Detta kan inte ha varit avsikten. En ändring motsvarande den som tidigare har gjorts i ersättningslagen bör därför göras även i företrädarlagen. För den som har varit ledamot både av riksdagen och av Europaparlamentet bör rätt till inkomstgaranti enligt företrädarlagen alltså föreligga endast om ledamoten *lämnar Europaparlamentet* efter minst tre sammanhängande år i riksdagen och Europaparlamentet.

Av motsvarande skäl bör även bestämmelserna i 9 kap. 2 och 6 §§ företrädarlagen ändras så att reglerna om frånvaro och beviljad ledighet samt om inkomstgaranti till ledamot som beviljats partiell sjuk- eller aktivitetsersättning endast gäller för ledamöter av Europaparlamentet. För riksdagsledamöternas del finns liknande bestämmelser 13 kap. 3 och 8 §§ ersättningslagen.

Inkomstgarantin upphör när ledamot tar plats i riksdagen

Som framgår av övervägandena i det föregående föreslås att inkomstgarantin enligt företrädarlagen endast ska gälla för en ledamot som lämnar ett uppdrag i Europaparlamentet. En tidigare ledamot av Europaparlamentet som lämnar ett uppdrag som riksdagsledamot ska således inte längre ha rätt till inkomstgaranti enligt företrädarlagen utan i stället enligt bestämmelserna i 13 kap. ersättningslagen. För en ledamot som har rätt till inkomstgaranti enligt företrädarlagen och som tar plats i riksdagen, ska kopplingen till företrädarlagen alltså i framtiden upphöra såvitt avser rätten till inkomstgaranti. Med hänsyn härtill bör bestämmelsen i 9 kap. 4 § andra stycket företrädarlagen ändras så att en ledamot som tar plats i riksdagen förlorar sin rätt till inkomstgaranti enligt företrädarlagen.

För den som tidigare har varit ledamot av Europaparlamentet med rätt till inkomstgaranti enligt företrädarlagen och som åter tar plats i Europaparlamentet, kommer arvode och andra förmåner efter valet till Europaparlamentet 2009 att utgå enligt bestämmelserna i ledamotsstadgan. För en sådan ledamot bör en eventuellt återstående rätt till inkomstgaranti enligt företrädarlagen inte upphöra permanent. Eftersom ledamoten under sin tid i Europaparlamentet tjänar in rätt till övergångsersättning enligt ledamotsstadgans bestämmelser framstår det inte heller som skäligt att ledamoten ska ha rätt att skjuta upp fortsatt utbetalning av inkomstgarantin till den senare tidpunkt då ledamoten lämnar det nya uppdraget i Europaparlamentet. Inkomstgarantin bör således fortsätta att gälla under den tid uppdraget i Europaparlamentet varar (jfr avsnitt 5.5.3).

Även om inkomstgarantin ska fortsätta att gälla för en ledamot som åter tar plats i Europaparlamentet finns skäl att låta utbetalningen av garantin påverkas av de ersättningar som betalas ut av Europaparlamentet. Frågan om samordning av garantin med arvoden och övergångsersättning som betalas av Europaparlamentet behandlas närmare i avsnitt 5.4.5.

Sammanhängande tid

För att en ledamot ska ha rätt till inkomstgaranti i mer än ett år krävs enligt nu gällande bestämmelser i företrädarlagen, i motsats till vad som gäller enligt ersättningslagen, att uppdragstiden har varit *sammanhängande* i minst sex år. Enligt 9 kap. 5 § företrädarlagen har riksdagsförvaltningen möjlighet att vid särskilda skäl bl.a. medge att även tid som inte är sammanhängande får tillgodoräknas. I ett sådant beslut kan garantin bestämmas till ett lägre belopp. Syftet med denna dispensregel är att undvika ett alltför stelbent regelverk (jfr framst. 2005/06:RS4 s. 73 ff.).

Bestämmelserna om krav på sammanhängande tid innebär att det är svårt, främst för ersättare som tjänstgör under flera återkommande korta perioder, att tjäna in rätt till inkomstgaranti.

För de ledamöter som går ”in i och ut ur” uppdrag i Europaparlamentet och riksdagen leder reglerna vidare till att uppdragen tidsmässigt måste avlösa varandra för att rätten till inkomstgaranti inte ska gå förlorad. Eftersom det kan vara lika svårt att återgå till arbetsmarknaden för en ledamot som vid upprepade tillfällen lämnar sitt uppdrag som för en ledamot som fullgör sitt uppdrag under en sammanhängande tid infördes genom lagstiftning 2006 för riksdagsledamöternas vidkommande en bestämmelse som innebär att tiden inte behöver vara sammanhängande för att inkomstgarantin ska gälla under längre tid än ett år (framst. 2005/06:RS4, bet. 2005/06:KU33).

De förslag som Översynskommittén hade lämnat innehöll, som framgår ovan, även förslag till motsvarande ändringar av beräkningsgrunderna för inkomstgarantin enligt företrädarlagen. De skäl som motiverade ändringarna 2006 i ersättningslagen gör sig i lika hög grad gällande även i fråga om ledamöter av Europaparlamentet. Den krets av personer som kan komma att beröras av ändringarna kan visserligen antas vara förhållandevis liten. Detta förhållande innebär dock inte att de berörda ändringarna bör underlåtas. Bestämmelserna om tidsvillkoren i företrädarlagen bör därför ändras och utformas på motsvarande sätt som i ersättningslagen.

Som en följd av förslaget till ändring av bestämmelsen om tidsvillkoret bör bestämmelsen om riksdagsförvaltningens möjlighet att meddela dispens enligt 9 kap. 5 § upphöra i fråga om rätten att medge att tid som inte är sammanhängande ska beaktas vid sammanräkningen.

5.4.4 Underlaget för inkomstgaranti enligt företrädarlagen

<p>Promemorians förslag: Underlaget för inkomstgarantin ska enbart utgöras av det ledamotsarvode som betalas enligt företrädarlagen vid avgångstillfället.</p>

Skälen för förslaget: Enligt den nuvarande bestämmelsen om beräkning av inkomstgaranti kan underlaget för garantin utgöras såväl av ledamotsarvodet enligt företrädarlagen som av ledamotsarvodet och eventuella tilläggsarvoden enligt ersättningslagen samt arvoden som utgår för uppdrag i riksdagens organ m.m. Av förslaget i avsnitt 5.4.3 framgår emellertid att enbart den som *lämnar Europaparlamentet* ska kunna göra gällande en rätt till inkomstgaranti enligt företrädarlagen. Den nya avgränsningen av möjligheten att få inkomstgaranti enligt företrädarlagen innebär således att underlaget för beräkning av garantin inte kommer att kunna utgöras av ledamotsarvode och tilläggsarvode m.m. som vid avgångstillfället utgår enligt ersättningslagen eller arvode för särskilda uppdrag i riksdagens organ m.m. Bestämmelsen om beräkning av underlaget för inkomstgaranti bör med hänsyn härtill ändras. Hänvisningen till ersättningslagen och lagen om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ bör tas bort. Samtidigt bör det göras tydligt att endast ledamotsarvodet enligt företrädarlagen vid avgångstillfället kan ligga till grund för beräkning av garantin.

Vilken tidpunkt som anses utgöra *avgångstillfälle* vid tillämpningen av företrädarlagens bestämmelser om inkomstgaranti måste bedömas olika beroende på om ledamoten enligt artikel 25 i ledamotsstadgan har valt att omfattas av nationella bestämmelser även efter valet till Europaparlamentet 2009 eller inte (se närmare avsnitt 5.4.5).

5.4.5 Samordning av inkomstgaranti

<p>Promemorians förslag: En ledamots inkomstgaranti enligt företrädarlagen eller ersättningslagen ska minskas med arvode och övergångsersättning som betalas till ledamoten under och efter avslutat uppdrag i Europaparlamentet. Minskningen ska göras med det belopp i svensk valuta som motsvarar vad ledamoten erhållit i arvode och övergångsersättning.</p>
--

Skälen för förslaget: En ledamots rätt att få inkomstgaranti utbetald är inte ovillkorlig. Om ledamoten ordnar sin försörjning på annat sätt än genom ett uppdrag i Europaparlamentet eller riksdagen eller får t.ex. sjukersättning under den tid garantin betalas ut ska garantin normalt minskas med hela eller delar av den ersättning ledamoten uppbär från annat håll.

Med hänsyn till inkomstgarantins ändamål, att trygga en ledamots möjlighet till försörjning under viss tid efter avgången från sitt förtroendeuppdrag, framstår det inte som rimligt att en ledamot ska få garantin utbetald utan samordning med ledamotsarvodet under den tid uppdraget i Europaparlamentet varar. Liksom vid en övergång till annan tjänst som innebär att ledamotens försörjning tryggas bör inkomstgarantin samordnas med det arvode som ledamoten uppbär från Europaparlamentet under uppdragstiden. Detta bör gälla oberoende av om inkomstgarantin grundar sig på bestämmelserna i ersättningslagen eller på bestämmelser i företrädarlagen som gäller efter en övergång till ledamotsstadgan.

När ledamoten avgår från Europaparlamentet efter ett uppdrag med arvode enligt ledamotsstadgan har han eller hon bl.a. rätt till övergångsersättning enligt artikel 13 i stadgan. Övergångsersättningen betalas med ett, med svenska mått mätt, förhållandevis högt belopp eftersom ersättningen motsvarar ledamotsarvodets storlek. Under övergångstiden – mellan sex månader och två år räknat från och med första dagen i den månad som följer på mandatets upphörande – har ledamoten således medel till sin försörjning. Ersättningen från Europaparlamentet ska upphöra först om ledamoten tillträder ett mandat vid ett annat parlament eller ett offentligt ämbete. Om en ledamot vid sidan av rätten till övergångsersättning samtidigt, på grund av uppdrag som fullgjorts i Europaparlamentet före ledamotsstadgans ikraftträdande eller som tidigare fullgjorts i riksdagen, har rätt till inkomstgaranti enligt ersättningslagen eller företrädarlagen talar ändamålet med garantin mot att den ska betalas ut utan samordning med övergångsersättning från Europaparlamentet.

Liksom i fråga om arvodet bör därför inkomstgarantin minskas med den övergångsersättning som betalas av Europaparlamentet sedan en ledamot lämnat sitt uppdrag där. Denna samordning torde normalt ha praktisk betydelse endast för de ledamöter som före uppdraget i Europaparlamentet med arvode enligt ledamotsstadgan hunnit tjäna in en inkomstgaranti som gäller fram till 65 års ålder.

Eftersom ersättningen enligt artikel 23 i ledamotsstadgan normalt ska betalas ut i euro, om inte ledamoten önskat att betalning ska ske i den valuta som gäller i bosättningslandet, ska samordning ske med det belopp i svensk valuta som för var månad motsvarar det utbetalade beloppet.

5.4.6 Spärr mot utbetalning av egenpensionsförmåner när arvode betalas enligt ledamotsstadgan

Promemorians förslag: Egenpensionsförmåner ska inte kunna betalas ut enligt ersättningslagen eller företrädarlagen under den tid en ledamot uppbär arvode eller övergångsersättning enligt ledamotsstadgan.

Skälen för förslaget: Av 7 kap. 1 § andra stycket ersättningslagen och 3 kap. 1 § andra stycket företrädarlagen följer att egenpensionsförmåner, dvs. ålderspension, sjukpension och egenlivränta, inte får betalas samtidigt med arvode eller inkomstgaranti som utgår enligt dessa lagar. En ledamot som efter ledamotsstadgans ikraftträdande fullgör ett uppdrag i Europaparlamentet bör på samma sätt som dagens ledamöter inte ha rätt till t.ex. utbetalning av ålderspension under den tid de uppbär arvode för uppdraget. Detsamma bör gälla under den tid övergångsersättning betalas från Europaparlamentet. En spärr bör därför införas i både ersättningslagen och företrädarlagen som hindrar att egenpensionsförmåner betalas ut till ledamöter av

Europaparlamentet under den tid de får arvode eller övergångsersättning enligt ledamotsstadgan.

5.4.7 Överklagandebestämmelser

Promemorians förslag: Beslut av riksdagsförvaltningen och Statens pensionsverk enligt 9 kap. företrädarlagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Vid överklagande till kammarrätt ska prövningstillstånd krävas. Andra beslut av riksdagsförvaltningen som fattas enligt företrädarlagen får överklagas hos Riksdagens överklagandenämnd.

Ett beslut ska överklagas skriftligt. I överklagandet ska klaganden ange vilket beslut som överklagas och vilken ändring klaganden begär. Ett överklagande ska, inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet, ges in till den myndighet som meddelat beslutet.

Skälen för förslaget: Enligt 9 kap. 5 § riksdagsordningen ska beslut i förvaltningsärende som fattats av riksdagens organ vid överklagande prövas av allmän förvaltningsdomstol i de fall som särskilt anges av riksdagen och i övrigt av Riksdagens överklagandenämnd. I lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter finns vissa regler om överklagande som avser bl.a. riksdagsförvaltningens beslut. Sådana beslut överklagas, om inte annat framgår av den lagen eller någon annan författning, hos Riksdagens överklagandenämnd.

I 16 kap. ersättningslagen finns bestämmelser om överklagande av beslut enligt den lagen. Av bestämmelserna framgår att beslut som riksdagsförvaltningen fattar enligt 13 kap., dvs. beslut som rör inkomstgaranti och efterlevandeskydd, får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Detsamma gäller i fråga om vissa beslut som Riksdagens arvodesnämnd fattar enligt 13 kap. ersättningslagen samt beslut som Statens pensionsverk

fattar enligt den lagen. Andra beslut som riksdagsförvaltningen fattar än de som rör rättigheter enligt 13 kap. ersättningslagen överklagas inte hos allmän förvaltningsdomstol utan hos Riksdagens överklagandenämnd. I 1989 års lag anges uttryckligen att beslut om inkomstgaranti eller efterlevandeskydd överklagas enligt bestämmelserna i 16 kap. ersättningslagen.

I företrädarlagen finns inte några bestämmelser om överklagande vilket alltså innebär att beslut överklagas hos Riksdagens överklagandenämnd. Överprövningen av beslut om inkomstgaranti enligt gällande regler kommer därmed att ske i olika instanser beroende av vilken lag som ska tillämpas – företrädarlagen eller ersättningslagen. Detta är inte en lämplig ordning.

Enligt artikel 6.1 i den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) ska en tvist om någons civila rättigheter eller skyldigheter alltid kunna prövas av en opartisk domstol som är oberoende och som inrättats enligt lag. Förfarandet ska vara rättvist och, med vissa undantag, muntligt och offentligt. Domstolsprövningen skall ske inom skäligen tid och domen ska vara offentlig. Artikel 6 är enligt Europadomstolens praxis tillämplig om det föreligger en reell och seriös tvist mellan en enskild fysisk eller juridisk person och en annan person eller en myndighet, tvisten gäller en rättighet som har sin grund i den nationella rätten och denna rättighet kan karakteriseras som en civil rättighet.

En tvist om rätt till inkomstgaranti får anses utgöra en tvist om en sådan civil rättighet som ska kunna prövas av domstol. Under förutsättning att kriterierna avseende opartiskhet och oavhängighet är uppfyllda kan även andra organ än sådana som utgör domstolar i nationell rättsordning omfattas av begreppet domstol i konventionens mening.³³

I det lagstiftningsärende som ledde till införandet av bestämmelser om överklagande i ersättningslagen framhölls särskilt att besluten rörande inkomstgaranti borde överklagas till en och

---

³³ Jfr RÅ 2002 ref. 104.

samma instans, nämligen allmän förvaltningsdomstol, för att systemet med överklagande skulle bli enhetligt. En sådan ordning innebar också att Europakonventionens krav på domstolsprövning säkerställdes.

På samma sätt som när det gäller beslut om rätten till inkomstgaranti eller efterlevandeskydd enligt ersättningslagen bör rätt till överklagande av motsvarande beslut enligt företrädarlagen regleras uttryckligen i företrädarlagen. Det är en rimlig utgångspunkt att riksdagsförvaltningens beslut om rätt till inkomstgaranti bör kunna överklagas till samma organ oberoende av om beslutet fattas med stöd av 13 kap. ersättningslagen eller 9 kap. företrädarlagen. De beslut om utbetalning m.m. som fattas av Statens pensionsverk får enligt förvaltningslagens allmänna bestämmelser överklagas hos allmän förvaltningsdomstol av den som beslutet angår, om beslutet har gått honom eller henne emot och det kan överklagas (22 och 22 a § förvaltningslagen). Genom en reglering i företrädarlagen som innebär att beslut enligt 9 kap. får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol kommer detta emellertid att framgå direkt av lagen.

I företrädarlagen bör lämpligen, på samma sätt som i ersättningslagen, särskilda föreskrifter meddelas om hur, var och när överklagande enligt lagen ska ske. Liksom enligt 23 § förvaltningslagen och de särskilda föreskrifter om överklagande som meddelats i 16 kap. ersättningslagen bör överklagandet vara skriftligt och ges in till den myndighet som meddelat beslutet. Överklagandeskriften bör, i likhet med vad som föreskrivs i förvaltningslagen, ges in inom sådan tid att den kommit in till myndigheten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. I överklagandet bör anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring klaganden begär.

5.5 Vissa följdändringar i ersättningslagen

5.5.1 Förmåner enligt ersättningslagen till respektive efter ledamot av Europaparlamentet

Promemorians förslag: Egenpensionsförmåner, efterlevandepension och kompletterande efterlevandepension ska utgå enligt ersättningslagen till, respektive efter, en riksdagsledamot som också har varit ledamot av Europaparlamentet om ledamoten inte omfattats av företrädarlagens tillämpningsområde.

Skälen för förslaget: En riksdagsledamot som också har varit ledamot av Europaparlamentet har enligt gällande ordning rätt till bl.a. egenpensionsförmåner enligt bestämmelserna i företrädarlagen. Det är huvudsakligen i den lagen bestämmelserna om sammanräkning av tid i riksdagen och Europaparlamentet finns. Enligt gällande ordning regleras i företrädarlagen även rätten till efterlevandepension efter en riksdagsledamot som också har varit ledamot av Europaparlamentet. Följaktligen finns i 7 kap. 1 §, 11 kap. 1 § och 12 kap. 1 § ersättningslagen bestämmelser som begränsar rätten enligt den lagen till egenpensionsförmåner och efterlevandepensionsförmåner.

En riksdagsledamot som har varit ledamot av Europaparlamentet enbart efter den tidpunkt då ledamotsstadgan träder i kraft, dvs. efter den 13 juli 2009, kommer med det förslag som lämnas i promemorian inte att omfattas av företrädarlagens tillämpningsområde. För en sådan ledamot bör rätten till ålderspension m.m. för den tid som ledamoten har fullgjort i riksdagen följa av bestämmelserna i ersättningslagen. Efter en sådan riksdagsledamot bör också efterlevandepension betalas enligt ersätt-

ningslagens bestämmelser, om villkoren i lagen för förmånen i övrigt är uppfyllda.

En ledamot som har fullgjort någon del av ett uppdrag i Europaparlamentet före stadgans ikraftträdande omfattas av företrädarlagens bestämmelser och bör således inte omfattas av ersättningslagen i aktuellt hänseende.

5.5.2 Beräkning av sammanhängande tid för inkomstgaranti enligt ersättningslagen

Promemorians förslag: Vid beräkning av sammanhängande tid för en ledamot som har varit ledamot av både riksdagen och Europaparlamentet ska den tid då uppdrag fullgjorts i Europaparlamentet med arvode enligt ledamotsstadgan inte räknas ledamoten tillgodo.

Skälen för förslaget: Vid beräkningen av inkomstgarantin enligt bestämmelserna i 13 kap. ersättningslagen får enligt gällande ordning de år en ledamot har fullgjort uppdrag som ledamot av Europaparlamentet läggas samman med åren som riksdagsledamot. Detta bör inte gälla i fråga om de år då ledamoten uppburit arvode enligt bestämmelserna i ledamotsstadgan. En begränsningsregel bör därför införas vid beräkningen av sammanhängande tid i riksdagen och Europaparlamentet.

5.5.3 Intjänad inkomstgaranti ska inte gå förlorad

Promemorians förslag: En riksdagsledamot som tar plats i Europaparlamentet ska inte förlora rätten till intjänad inkomstgaranti enligt ersättningslagen. Om ledamoten tar plats i Europaparlamentet ska inkomstgarantin inte heller upphöra under den tid uppdraget i Europaparlamentet varar.

Skälen för förslaget: En riksdagsledamot har under vissa i 13 kap. 2 § ersättningslagen närmare preciserade förutsättningar rätt till inkomstgaranti från och med den tidpunkt ledamotsarvodet upphör. Arvode betalas ut till och med 30 dagar efter det att uppdraget att vara ledamot upphört. Rätt till inkomstgaranti föreligger således i princip från trettionde dagen efter att uppdraget lämnades. För en riksdagsledamot som tar plats i Europaparlamentet upphör emellertid, enligt gällande ordning, rätten till inkomstgaranti enligt ersättningslagen. Avsikten med den regleringen har varit att ledamotens rätt till inkomstgaranti i sådana situationer i stället ska regleras enligt företrädarlagen. Eftersom en riksdagsledamot som för första gången tar plats i Europaparlamentet sedan ledamotsstadgan trätt i kraft, enligt de förslag som lämnas i promemorian, inte kommer att omfattas av företrädarlagens tillämpningsområde bör rätten till intjänat inkomstgaranti kvarstå enligt ersättningslagen.

Enligt gällande ordning får en riksdagsledamot som tar plats i Europaparlamentet i praktiken skjuta upp utbetalningen av inkomstgarantin till den tidpunkt då han eller hon småningom lämnar uppdraget i Europaparlamentet. När ledamoten lämnar uppdraget omprövas rätten till inkomstgaranti varvid hänsyn tas till ledamotens nya sammanlagda tid i riksdagen och Europaparlamentet samt ledamotens ålder och arvodets storlek vid det senaste avgångstillfället. Prövningen sker därvid enligt 9 kap. företrädarlagen. Regleringen innebär i praktiken att garantin vanligen kan komma att gälla enligt mer förmånliga villkor efter avgången från Europaparlamentet än den gjorde när uppdraget där påbörjades.

Bestämmelserna om övergångsersättning enligt stadgan skiljer sig på vissa punkter från motsvarande regler i det nationella ersättningssystemet. Ersättningsnivån är betydligt högre enligt stadgan, men garantin betalas samtidigt i många fall ut under kortare tid. Inkomstgarantin och övergångsersättningen tjänar samma grundläggande syfte. Eftersom ledamoten under sin tid i Europaparlamentet tjänar in rätt till övergångsersättning enligt

den normer som gäller i ledamotsstadgan framstår det därför som mindre lämpligt att ledamoten ska få skjuta upp utbetalningen av inkomstgarantin från sin tid i riksdagen. När en riksdagsledamot lämnar sitt uppdrag i riksdagen för att ta plats i Europaparlamentet bör ledamotens eventuella intjänade rätt till inkomstgaranti därför gälla från trettionde dagen efter att han eller hon lämnat riksdagsuppdraget. För de ledamöter som inte har hunnit tjänat in rätt till inkomstgaranti fram till 65 års ålder innebär denna ordning att garantin normalt har hunnit upphöra när ledamoten efter sina fem år i Europaparlamentet lämnar sitt uppdrag där.

När det sedan gäller ledamotens rätt att få garantin utbetald görs närmare överväganden i avsnitt 5.4.5 i fråga om samordning av inkomstgarantin med både arvode och övergångsersättning enligt ledamotsstadgan.

5.6 Följändringar i annan lagstiftning

5.6.1 Förtydligande av riksdagsförvaltningens uppgifter

Promemorians förslag: Lagen med instruktion för riksdagsförvaltningen förtydligas så att det tydligare framgår vilka frågor om ekonomiska förmåner till riksdagsledamöter och ledamöter av Europaparlamentet som handläggs av riksdagsförvaltningen.

Skälen för förslaget: I lagen med instruktion för riksdagsförvaltningen finns bestämmelser om vilka uppgifter riksdagsförvaltningen har tilldelats. Av instruktionen framgår bl.a. att – om inte annat är särskilt föreskrivet – riksdagsförvaltningen ska handlägga frågor dels om arvoden och ersättningar till riksdagens ledamöter och till Sveriges ledamöter av Europaparlamentet, dels om pensioner och andra förmåner till ledamöterna och deras

efterlevande. Det ligger i sakens natur att riksdagsförvaltningens ansvar inte omfattar handläggningen av frågor om förmåner som utgår enligt ledamotsstadgan och som finansieras genom Europeiska unionens budget. Sedan ledamotsstadgan trätt i kraft kommer emellertid frågor om arvoden och andra ekonomiska förmåner i vissa fall att handläggas parallellt av både riksdagsförvaltningen och Europaparlamentet. Frågor som avser t.ex. redan intjänade pensionsförmåner och intjänad inkomstgaranti kommer således även fortsättningsvis att handläggas av riksdagsförvaltningen. Samtidigt kommer Europaparlamentet att handlägga frågor om motsvarande förmåner för de ledamöter av Europaparlamentet som omfattas av ledamotsstadgans regler. Mot denna bakgrund framstår det som lämpligt att riksdagsförvaltningens instruktion förtydligas så att det klart framgår att handläggningen avseende ekonomiska förmåner avser de förmåner som regleras i ersättningslagen och företrädarlagen.

5.6.2 Förfarandet vid överklagande

Promemorians förslag: Lagen om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter kompletteras med en bestämmelse om att beslut om inkomstgaranti eller efterlevandeskydd överklagas enligt 12 kap. företrädarlagen.

Skälen för förslaget: Bestämmelser om förfarandet vid överklagande av beslut i ärenden som gäller ekonomiska förmåner åt en riksdagsledamot eller en ledamot av ett organ som utsetts av riksdagen finns i lagen om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter. Som en följd av att nya bestämmelser om överklagande införs i företrädarlagen bör lagen om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter ändras så att det av den lagen framgår att beslut om inkomstgaranti eller

efterlevandeskydd överklagas enligt de nya bestämmelserna i 12 kap. företrädarlagen.

6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

6.1 Ikraftträdande

Promemorians förslag: De föreslagna lagändringarna ska träda i kraft den 14 juli 2009.

Skälen för förslaget: Ledamotsstadgan ska tillämpas från och med den dag då Europaparlamentets valperiod år 2009–2014 inleds. De lagändringar som föreslås i promemorian och som rör ledamotsstadgan bör träda i kraft vid samma tidpunkt. Eftersom valperioden år 2009 inleds den 14 juli 2009 bör lagändringarna träda i kraft samma dag.

Förslaget i promemorian om ändrade regler i företrädarlagen om förutsättningarna för rätt till inkomstgaranti och om beräkningen av garantiunderlaget, liksom förslagen till nya överklagandebestämmelser, har inte någon direkt anknytning till ledamotsstadgan. I flertalet bestämmelser görs emellertid – oavsett om det finns en anknytning till ledamotsstadgan eller inte – ändringar av redaktionell art som medför att ändringarna lämpligen bör träda i kraft vid ett och samma tillfälle. Samtliga föreslagna lagändringar bör därför träda i kraft den 14 juli 2009.

De bestämmelser som föreslås ändrade och de nya bestämmelser som föreslås i promemorian bör tillämpas från och med ikraftträdandet.

6.2 Övergångsbestämmelser

Promemorians förslag: Den som när lagen träder i kraft är ledamot av Europaparlamentet och som utan att lämna Europaparlamentet övergår till att få arvode enligt ledamotsstadgan ska, vid tillämpningen av bestämmelserna om ålderspension och inkomstgaranti i 4 kap. 1 § och 9 kap. 1, 3 och 7 §§, anses ha avgått respektive lämnat Europaparlamentet vid ikraftträdandet. Vid tillämpningen av bestämmelserna om pensionsgrundande arvode enligt 3 kap. 5 § och anknytning av inkomstgarantin till prisbasbeloppet enligt 10 kap. 3 § ska 2009 anses som avgångsår.

För den som har lämnat sitt uppdrag som ledamot av Europaparlamentet före ikraftträdandet ska bestämmelsen i 9 kap. 3 § i dess äldre lydelse gälla vid beslut om inkomstgaranti.

Skälen för förslaget: I företrädarlagen finns åtskilliga bestämmelser som knyter skilda rättsverkningar till den tidpunkt då en ledamot lämnar sitt uppdrag i Europaparlamentet. Rätten till arvode upphör när uppdraget upphör. Likaså uppkommer rätt till inkomstgaranti först sedan ledamoten lämnat uppdraget. Möjligheten att få inkomstgaranti under längre tid än två år är också beroende av vilken ålder ledamoten uppnått när han eller hon lämnar sitt uppdrag. Rätt till ålderspension föreligger vidare endast om ledamoten har fyllt 50 år vid sin avgång. I några av bestämmelserna utgår även beräkningen av förmånernas värde från de arvoden som ledamoten uppburit vid avgångstillfället eller under en viss tidsperiod före avgången. Det är därför viktigt att det vid tillämpningen av bestämmelserna i företrädarlagen inte råder någon tvekan utifrån vilken tidpunkt beräkningarna

ska göras. När en ledamot, som har tjänat in rättigheter enligt företrädarlagen, övergår till att få arvode enligt ledamotsstadgan uppkommer i vissa fall frågan när ledamoten ska anses ha avgått.

Av 1 kap. 1 § framgår att 2 kap. inte är tillämpligt i fråga om andra ledamöter av Europaparlamentet än de som med stöd av artikel 25 i ledamotsstadgan väljer att kvarstå i det nationella ersättningssystemet. Rätten till arvode enligt 2 kap. gäller således inte för den som väljer att övergå till ledamotsstadgan.

Vid tillämpningen av bestämmelserna om inkomstgaranti i 9 kap. 1 och 3 §§ företrädarlagen bör uppdraget som ledamot av Europaparlamentet anses upphöra när ledamoten övergår till att få arvode enligt ledamotsstadgan, dvs. när den mandattid under vilken ersättning utgår enligt företrädarlagen upphör. Med ett sådant synsätt får ledamoten, när en ny mandattid inleds med ersättning enligt det gemenskapsrättsliga systemet, anses ha avgått eller lämnat sitt uppdrag i Europaparlamentet. Vid prövningen av ledamotens eventuella rätt till inkomstgaranti och pension bör det således vara tidpunkten vid övergången som ska ligga till grund för bedömningen, inte den tidpunkt då ledamoten rent faktiskt lämnar Europaparlamentet.

I och med att en ledamot ska anses ha lämnat sitt uppdrag vid övergången till ledamotsstadgan kommer ledamoten att kunna göra gällande sin rätt till inkomstgaranti, om förutsättningarna för att få sådan garanti är uppfyllda enligt bestämmelserna i 9 kap. företrädarlagen. Vid prövningen av rätten till inkomstgaranti blir det, med detta synsätt, ledamotens ålder vid *övergången* som blir avgörande för hur lång tid inkomstgarantin ska gälla.

Enligt 9 kap. 7 § företrädarlagen ska beräkningen av inkomstgarantin göras utifrån det arvode ledamoten uppbar vid *avgångstillfället*. Eftersom ledamoten vid tillämpningen av bestämmelserna om inkomstgaranti måste anses ha lämnat sitt uppdrag i och med övergången till ledamotsstadgan kommer underlaget för inkomstgarantin att utgöras av det arvode som ledamoten uppbar enligt företrädarlagen närmast före övergången till stadgan, dvs. ledamotsarvodet i juni månad 2009.

Under vissa förutsättningar ska en avgången ledamots fastställda inkomstgaranti relateras till det prisbasbelopp som gällde enligt lagen om allmän försäkring vid *avgångsåret*. För en ledamot som övergått till att få arvode enligt ledamotsstadgan bör, vid tillämpningen av denna bestämmelse, avgångsåret vara det samma som det år då övergången sker, dvs. 2009.

På samma sätt som i fråga om inkomstgarantin bör det vara förhållandena vid övergången till ledamotsstadgan som bildar utgångspunkt för prövningen av rätten till ålderspension enligt 4 kap. 1 § företrädarlagen. En av förutsättningarna för att en ledamot av Europaparlamentet ska ha rätt till ålderspension enligt företrädarlagen är att ledamoten fyllt 50 år vid avgången från uppdraget. För en ledamot som inte lämnar Europaparlamentet i egentlig bemärkelse men som övergår till det gemenskapsrättsliga systemet för ålderspensionsförmåner m.m. blir det med det synsätt som förespråkas här åldern vid övergången som blir avgörande för om rätt till ålderspension enligt företrädarlagen föreligger eller inte.

Vid beräkningen av ledamotens egenpensionsförmåner ska det pensionsgrundande arvodet fastställas enligt 3 kap. företrädarlagen. För en ledamot som övergår till ledamotsstadgan bör underlaget fastställas med utgångspunkt från de arvoden som betalats under en femårsperiod närmast före övergången. Vid tillämpningen av bestämmelsen i 3 kap. 5 § företrädarlagen bör 2009 således anses vara ledamotens avgångsår.

Möjligheten till förmån i form av rätt till inkomstgaranti utan hinder av att uppdrag i Europaparlamentet och riksdagen inte varit sammanhängande under minst sex hela år bör inte ges en retroaktiv tillämpning. För den som har lämnat sitt uppdrag som ledamot av Europaparlamentet före ikraftträdandet bör därför bestämmelsen i 9 kap. 3 § i dess äldre lydelse gälla vid beslut om inkomstgaranti.

7 Ekonomiska och andra konsekvenser

Promemorians bedömning: Förslagen i promemorian innebär att riksdagens kostnader för arvoden och pensioner m.m. till ledamöter av Europaparlamentet på sikt kommer att minska.

De eventuella kostnadsökningar för domstolarna som förslaget till överklagandebestämmelser kan finansieras inom befintliga anslagsramar.

Skälen för bedömningen: Det är oklart både i vilken utsträckning Sveriges nuvarande ledamöter kommer att kandidera för en ny mandatperiod och vilka som i så fall kommer att bli återvalda. Det är också oklart i vilken mån de ledamöter som återväljs kommer att välja att fortsätta att få arvode och andra ekonomiska förmåner enligt det svenska nationella systemet. Det är mot denna bakgrund inte möjligt att närmare bedöma i vilken utsträckning ledamöternas arvoden och andra förmåner efter ledamotsstadgans ikraftträdande kommer att belasta riksdagens budget. På lång sikt kommer dock kostnaderna för riksdagen att minska.

Vid en beräkning med utgångspunkt från de nuvarande 19 ledamöternas åldersstruktur och uppdragstid uppskattas de årliga kostnaderna för de förmåner som betalas enligt företrädarlagen uppgå till omkring 23 miljoner kronor. Av det beräknade beloppet utgör drygt 16 miljoner kronor kostnader för arvode, beräknat utifrån de belopp som betalas från och med november 2008. De egenpensionsförmåner som vid utgången av inne-

varande mandatperiod förvärvats av de nuvarande ledamöterna bedöms på årsbasis belasta riksdagens budget med knappt 5 miljoner kronor, om beräkningen görs med utgångspunkt från en uppskattad genomsnittlig utbetalningstid av 19,2 år. Resterade del bedöms hänförligt till inkomstgarantin. Hänsyn har inte tagits till besparingar som avser statens grupplivförsäkring och reseförsäkring för ledamöterna eller kostnaderna för efterlevandepension eftersom de inte bedöms påverka kostnaderna i någon beaktansvärt grad.

Den del av förslaget som innebär att det blir möjligt att överklaga vissa beslut till allmän förvaltningsdomstol kan innebära en något ökad måttillströmning till domstolarna. Ökningen kan emellertid inte förväntas bli annat än marginell. De eventuella kostnadsökningar som förslaget medför bör därför kunna finansieras inom befintliga anslagsramar.

Förslagen förutses inte påverka kostnaderna eller intäkterna i övrigt för staten eller för kommuner, landsting, företag eller andra enskilda. Förslagen bedöms inte heller ha någon betydelse för den kommunala självstyrelsen eller för brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet, för sysselsättning och offentlig service i olika delar av landet, för små företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt i förhållande till större företags, för jämställdheten mellan kvinnor och män eller för möjligheterna att nå de integrationspolitiska målen.

8 Författningskommentar

8.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:186) om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter

5 §

I paragrafen finns bestämmelser som avser rätten att överklaga riksdagsförvaltningens beslut i ärenden om ekonomiska förmåner åt riksdagsledamöter och ledamöter av organ som utses av riksdagen.

Paragrafen ändras så att det tydligt framgår att även riksdagsförvaltningens beslut om ekonomiska förmåner till ledamöter av Europaparlamentet får överklagas.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.6.2.

7 §

I paragrafen finns bestämmelser om förfarandet vid överklagande.

Andra stycket kompletteras med en bestämmelse som uppger om att beslut om inkomstgaranti och efterlevandeskydd överklagas enligt bestämmelserna i 12 kap. företrädarlagen.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.6.2.

8.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter

1 kap.

1 §

I paragrafen regleras vilka som har rätt till förmåner enligt ersättningslagen och vissa begränsningar av dessa rättigheter vid frånvaro från uppdraget.

Ändringen innebär att *fjärde stycket* upphävs. Det finns därmed inte längre någon bestämmelse i lagen som rör dess tillämpning i en situationen då en ledamot samtidigt är både riksdagsledamot och ledamot av Europaparlamentet.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.4.2.

7 kap.

1 §

Paragrafen behandlar förhållandet mellan ersättningslagen och företrädarlagen om den som är eller har varit ledamot av riksdagen även är eller har varit ledamot av Europaparlamentet.

Första stycket ändras så att begränsningen av rätten till egenpensionsförmåner enligt ersättningslagen för en riksdagsledamot som också har varit ledamot av Europaparlamentet endast gäller för en ledamot som omfattas av företrädarlagens tillämpningsområde. Företrädarlagens tillämpningsområde omfattar de ledamöter som enligt artikel 25 i ledamotsstadgan har begärt att deras förmåner ska regleras enligt nationell lagstiftning. Den omfattar även andra ledamöter av Europaparlamentet samt ledamöter av riksdagen, om de innehaft uppdrag i Europaparlamentet före den 14 juli 2009 (se närmare 1 kap. 1 § företrädarlagen).

I *andra stycket* införs en spärr mot utbetalning av egenpensionsförmåner under den tid en ledamot får arvode eller övergångsersättning enligt ledamotsstadgan.

Förslagen behandlas i avsnitt 5.4.6 och 5.5.1.

11 kap.**1 §**

I paragrafen regleras i vilka fall efterlevandepension betalas enligt ersättningslagen.

Bestämmelsen i *andra stycket* innebär att det är företrädarlagen som blir tillämplig vid prövningen av rätten till efterlevandepension efter en riksdagsledamot som även har varit ledamot av Europaparlamentet, om ledamoten innehaft sitt uppdrag där *före* den 14 juli 2009. Om ledamoten fullgjort sitt uppdrag i Europaparlamentet uteslutande *efter* den 13 juli 2009, dvs. när arvode och andra förmåner betalats enligt ledamotsstadgan, ska ersättningslagen tillämpas.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.5.1.

12 kap.**1 §**

I paragrafen regleras rätten till kompletterande efterlevandepension efter en riksdagsledamot.

Paragrafen ändras på samma sätt som 11 kap. 1 §.

13 kap.**2 §**

I paragrafen regleras vilka ledamöter som har rätt till inkomstgaranti enligt ersättningslagen.

I *andra stycket*, som är nytt, införs en bestämmelse som innebär att den tid under vilken en ledamot fullgör uppdrag i Europaparlamentet med arvode enligt ledamotsstadgan inte ska räknas ledamoten tillgodo vid sammanräkningen av den sammanhängande tid av minst tre år som krävs för att inkomstgarantin ska gälla.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.5.2.

4 §

I paragrafen regleras under vilken tid inkomstgarantin betalas ut och när den tillfälligt ska upphöra.

Enligt *andra stycket* i dess nuvarande lydelse upphör inkomstgarantin helt enligt ersättningslagen om en före detta riksdagsledamot tar plats i Europaparlamentet. Inkomstgarantin regleras härafter i företrädarlagen. Ändringen innebär att en riksdagsledamot som tar plats i Europaparlamentet inte förlorar rätten till intjänad inkomstgaranti enligt ersättningslagen. Eftersom garantin inte ska upphöra vare sig under den tid ledamoten fullgör sitt uppdrag i Europaparlamentet eller permanent ska tiden under vilken garantin gäller börja löpa vid den tidpunkt då ledamotsarvodet enligt ersättningslagen upphör. Om ledamoten däremot senare åter tar plats i riksdagen ska garantin upphöra på vanligt sätt under den tid ledamotsuppdraget i riksdagen varar.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.5.3.

5 §

I paragrafen regleras under hur lång tid inkomstgarantin gäller.

Tredje stycket ändras på så sätt att den tid som ska sammanräknas vid bestämmandet av rätten till inkomstgaranti under längre tid än ett år inte ska inkludera den tid då ledamoten har uppburit arvode enligt ledamotsstadgan

Förslaget behandlas i avsnitt 5.5.2.

10 §

I paragrafen regleras med vilket belopp inkomstgarantin betalas.

Av *andra stycket*, som är nytt, följer på samma sätt som enligt det nya andra stycket i 2 § och ändringen i 5 § att den tid under vilken ledamotsarvode betalats till ledamoten enligt ledamotsstadgan inte ska räknas ledamoten tillgodo vid beräkningen av ledamotens sammanlagda tid i riksdagen och Europaparlamentet.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.5.2.

12 a §

I paragrafen, som är ny, finns bestämmelser om samordning av inkomstgarantin enligt ersättningslagen med arvode och övergångsersättning som betalas ut enligt ledamotsstadgan.

Av *första stycket* följer att inkomstgarantin ska minskas med vad ledamoten får i form av arvode enligt artikel 10 i ledamotsstadgan. Minskningen ska ske med det belopp i svensk valuta som var månad motsvarar det arvode som betalas till ledamoten.

Enligt *andra stycket* ska inkomstgaranti vidare minskas med det belopp i svensk valuta som motsvarar vad ledamoten får i övergångsersättning enligt artikel 13 i ledamotsstadgan.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.4.5.

8.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:304) om arvode m.m. till Sveriges företrädare i Europaparlamentet

1 kap.

1 §

I paragrafen regleras vilka som har rätt till förmåner enligt lagen.

Av *första stycket* följer att de ledamöter som med stöd av artikel 25 i ledamotsstadgan har begärt att deras förmåner ska regleras enligt gällande nationell lagstiftning har rätt till samtliga förmåner enligt lagen. Den som var ledamot av Europaparlamentet vid utgången av Europaparlamentets valperiod 2004–2009 och som, efter att ha återvalts vid 2009 års val, anmäler hos Europaparlamentets talman att han eller hon vill stå kvar i det nationella ersättningssystemet omfattas alltså av första stycket. Bestämmelsen tar sikte på varje ledamot som *har begärt* att omfattas av nationell lagstiftning. När en underrättelse har gjorts inom föreskriven tid och på föreskrivet sätt enligt artikel 26 i ledamotsstadgan ska en sådan begäran anses vara gjord.

I *andra stycket* regleras vilka som, utöver de som avses i första stycket, ska omfattas av lagens bestämmelser om egenpensionsförmåner, efterlevandepension, inkomstgaranti och efterlevandeskydd enligt 3–9 kap.

Enligt *första punkten* gäller lagen den som, i annat fall än som avses i första stycket, *är* ledamot av Europaparlamentet och som innehaft uppdrag där före den 14 juli 2009. Härmed omfattas de nuvarande ledamöter som vid valet till Europaparlamentet får förnyat förtroende att fortsätta uppdraget under ännu en mandatperiod men som då väljer att få sitt arvode och andra förmåner enligt ledamotsstadgan. Denna punkt omfattar också andra än nuvarande ledamöter, om de innehaft uppdrag i Europaparlamentet före ledamotsstadgans ikraftträdande och åter tar plats där efter stadgans ikraftträdande. Av tredje stycket framgår att de förmåner som utgår enligt lagen i dessa fall är begränsade.

Enligt *andra punkten* gäller lagen den som *har varit* ledamot av Europaparlamentet och som innehaft uppdrag där före den 14 juli 2009. Enligt denna punkt omfattar lagen de tidigare ledamöter som enbart innehaft uppdrag i Europaparlamentet och som lämnat uppdraget före den 14 juli 2009. Punkten omfattar också de ledamöter som avses i första stycket och andra stycket första punkten sedan dessa ledamöter lämnat uppdraget.

Enligt *tredje punkten* gäller lagen den som *är* riksdagsledamot och som har varit ledamot av Europaparlamentet samt innehaft uppdrag där före den 14 juli 2009. De förmåner som ledamoten har rätt till enligt företrädarlagen är begränsade i enlighet med vad som följer av tredje stycket.

Enligt *fyjärde punkten* omfattar lagens tillämpningsområde under vissa förutsättningar även ledamöter som har varit både riksdagsledamöter och ledamöter av Europaparlamentet. Som förutsättning för att rätt till förmåner enligt företrädarlagen ska föreligga gäller att ledamoten innehaft åtminstone någon del av det uppdrag som avser Europaparlamentet före ikraftträdandet av ledamotsstadgan den 14 juli 2009. Detta gäller givetvis för de som har lämnat uppdraget före ikraftträdandet av stadgan. Det

gäller också för de ledamöter som suttit kvar i Europaparlamentet efter stadgans ikraftträdande men som då har gjort en sådan begäran som avses i första stycket.

Enligt *tredje stycket* utgår förmåner för den tid en ledamot fullgjort uppdrag i Europaparlamentet endast i den utsträckning uppdraget där fullgjorts före den 14 juli 2009 eller efter en sådan anmälan som avses i första stycket. Den som har varit ledamot av Europaparlamentet både före och efter den tidpunkt då ledamotsstadgan trädde i kraft men som i fråga om tiden efter den 13 juli 2009 har uppburit ersättning enligt bestämmelserna i ledamotsstadgan omfattas alltså av lagens tillämpningsområde, men förmåner enligt lagen till honom eller henne kan normalt grundas enbart på den tid som fullgjorts fram till och med den 13 juli 2009. För uppdrag som fullgjorts i Europaparlamentet efter den 13 juli 2009 utgår förmåner enligt lagen endast om uppdraget har fullgjorts av en ledamot som med stöd av artikel 25 har valt att stå kvar i det existerande nationella ersättningssystemet.

I *fjärde stycket* finns en bestämmelse som reglerar under vilka förutsättningar förmåner lämnas trots att ledamoten är frånvarande eller har beviljats ledighet från uppdraget under minst en månad i följd. Ändringen är endast redaktionell. Motsvarande bestämmelse finns i det nuvarande första stycket.

Paragrafen behandlas i avsnitt 5.2.3.

2 kap.

1 §

Paragrafen ändras endast redaktionellt.

2 §

I paragrafen regleras med vilket belopp ledamotsarvode betalas.

Paragrafen ändras så att bestämmelsen inte längre reglerar den situationen att en ledamot samtidigt är både ledamot av Europaparlamentet och riksdagsledamot. Paragrafen ändras även redaktionellt.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.4.2.

3 §

I paragrafen anges att ledamotsarvodet anses som inkomst av anställning enligt lagen om allmän försäkring och lagen om sjuklön samt att ledamoten därvid anses som arbetstagare.

Paragrafen ändras så att det klargörs att ledamotsarvodet, på samma sätt som ledamotsarvode enligt 3 kap. 3 § ersättningslagen, ska anses som inkomst av tjänst även enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension. Paragrafen ändras även redaktionellt.

4 §

Paragrafen ändras endast redaktionellt.

3 kap.**1 §**

I paragrafen regleras vissa fall när egenpensionsförmåner inte får betalas enligt företrädarlagen.

I *andra stycket* införs en spärr mot utbetalning av egenpensionsförmåner under den tid en ledamot får inkomstgaranti enligt ersättningslagen och då arvode eller övergångsersättning utgår enligt ledamotsstadgan.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.4.6.

3–7 §§

Paragraferna ändras endast redaktionellt.

8 §

Paragrafen, som är ny, införs med anledning av artikel 28.2 i ledamotsstadgan. Av artikel 28.2 följer bl.a. att tidsperioder under vilka en ledamot har utfört uppdrag för Europaparlamentet eller ett nationellt parlament ska beaktas vid beräkningen av pension enligt stadgan om de inte ger rätt till pension enligt nationella bestämmelser. Av den föreslagna paragrafen följer att den tid som har tillgodoräknats en ledamot enligt artikel 28 i ledamotsstadgan inte ska räknas ledamoten tillgodo när rätten till ålderspension, sjukpension och

egenlivranta fastställs enligt företrädarlagen. Om ledamoten har fått pensionsrätt för den tiden enligt stadgan ska samma tid alltså inte få räknas på nytt, t.ex. som en del av den tid som ligger till grund för bestämning av rätt till ålderspension, om ledamoten åter tar plats i riksdagen sedan han eller hon har lämnat Europaparlamentet.

Paragrafen behandlas i avsnitt 5.2.4.

4 kap.

1–3 §

Paragraferna ändras endast redaktionellt.

5 kap.

1, 3, 4 och 6 §§

Paragraferna ändras endast redaktionellt.

6 kap.

1 §

I paragrafen regleras i vilka fall rätt till egenlivranta enligt företrädarlagen föreligger.

Paragrafen ändras endast redaktionellt, bl.a. i syfte att tydliggöra att egenlivrantan utgår efter avslutat uppdrag.

2 §

Paragrafen ändras endast redaktionellt.

7 kap.

1–3 §§

Paragraferna ändras endast redaktionellt.

8 kap.

1 och 2 §§

Paragraferna ändras endast redaktionellt.

6 §

I paragrafen regleras hur tidsfaktorn för kompletterande efterlevandepension ska beräknas.

Första och andra styckena ändras endast redaktionellt.

I *tredje stycket*, som är nytt, införs en avräkningsregel för beräkning av tidsfaktorn för kompletterande efterlevandepension. Avräkningsregeln motsvarar till sin konstruktion den avräkningsregel som föreslås i 3 kap. 8 §.

Förslaget i tredje stycket behandlas i avsnitt 5.2.4.

9 kap.

1 §

I paragrafen regleras rätten till inkomstgaranti enligt företrädarlagen.

Första punkten ändras redaktionellt i syfte att tydliggöra att inkomstgarantin gäller efter avslutat uppdrag. Den gäller således inte för den som är men väl för den som har varit ledamot och lämnat sitt uppdrag. Vidare förtydligas att det krävs tre *bela* års sammanhängande tid för att inkomstgarantin ska gälla. Samma krav gäller enligt 13 kap. 2 § ersättningslagen.

Ändringen i *andra punkten* innebär att den som har varit ledamot av både Europaparlamentet och riksdagen har rätt till inkomstgaranti enligt företrädarlagen om ledamoten *lämnar Europaparlamentet*, inte riksdagen, efter minst tre hela års sammanhängande tid i riksdagen och Europaparlamentet. Till skillnad från vad som följer av nu gällande bestämmelser ska en före detta ledamot av Europaparlamentet alltså inte ha rätt till inkomstgaranti enligt företrädarlagen om han eller hon lämnar ett uppdrag i riksdagen. Rätten till inkomstgaranti i ett sådant fall regleras uteslutande i ersättningslagen. Vidare förtydligas, liksom i första punkten, att det krävs tre *bela* års sammanhängande tid. Bestämmelsen har sin motsvarighet i 13 kap. 2 § ersättningslagen, som gäller de riksdagsledamöter som lämnar sitt uppdrag med inkomstgaranti.

Ändringen i denna paragraf motsvarar i sakligt hänseende den ändring som genomfördes i ersättningslagen i juli 2006 för de ledamöter som lämnar ett uppdrag som riksdagsledamot.

I både *första* och *andra styckena* görs vidare vissa redaktionella ändringar.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.4.3.

2 §

I paragrafen finns regler om rätt till inkomstgaranti vid beviljad ledighet och annan frånvaro.

Ändringen i paragrafen görs som en följd av att inkomstgaranti enligt företrädarlagen enbart ska kunna betalas ut till ledamöter som lämnar ett uppdrag i Europaparlamentet. Bestämmelsen har för riksdagsledamöternas del sin motsvarighet i 13 kap. 3 § ersättningslagen.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.4.3.

3 §

I paragrafen regleras under hur lång tid inkomstgarantin gäller.

Genom ändringen i *första stycket* behandlas ledamöter som endast har varit ledamöter av Europaparlamentet. Ändringen innebär vidare att beräkningen av den tid inkomstgarantin gäller ska ske utifrån den sammanlagda tiden i Europaparlamentet utan att avseende fästs vid om tiden har varit sammanhängande eller inte.

I *andra stycket* görs ändringar på motsvarande sätt som i första stycket. Vidare föreskrivs att garantin gäller *längst* under de olika tidsperioder som anges i bestämmelsen. Det innebär inte någon ändring i sak, eftersom detta i praktiken redan följer av 4 §, som innehåller bestämmelser om när garantin upphör.

I både *första* och *andra styckena* görs även vissa redaktionella ändringar.

Av *tredje stycket* framgår att samma regler ska gälla för de ledamöter av Europaparlamentet som även har varit ledamöter av riksdagen och som lämnar sitt uppdrag i Europaparlamentet. Dessa ledamöter får alltså slå samman den tid som fullgjorts både

i riksdagen och i Europaparlamentet utan att hänsyn tas till om tiden har varit sammanhängande eller inte. Av 1 kap. 1 § framgår att den som har varit ledamot både före och efter ledamotsstadgans ikraftträdande bara får tillgodoräkna sig den tid då arvode har betalats enligt nationella bestämmelser.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.4.3.

3 a §

Paragrafen, som är ny, överensstämmer i sakligt hänseende med bestämmelsen i nu gällande 3 § tredje stycket. Ändringen är endast redaktionell.

4 §

I paragrafen regleras under vilken tid inkomstgarantin betalas ut och när den tillfälligt ska upphöra.

Enligt *andra stycket* ska garantin upphöra om en ledamot av Europaparlamentet eller en riksdagsledamot, som har rätt till inkomstgaranti enligt företrädarlagen, tar plats i riksdagen. Om ledamoten däremot åter tar plats i Europaparlamentet ska garantin inte upphöra, vare sig permanent eller tillfälligt under uppdragstiden. En följd av ändringen är att en ledamot som har rätt till inkomstgaranti enligt företrädarlagen inte ska ha rätt att skjuta upp betalningen enligt garantin eller få garantin omräknad när han eller hon lämnar uppdraget i *Europaparlamentet*, när arvode och andra förmåner utgått enligt bestämmelserna i ledamotsstadgan.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.4.3.

5 §

I paragrafen regleras i vilka fall riksdagsförvaltningen får fatta beslut om förlängd inkomstgaranti och om medgivande av tillgodoräkande av tid som inte är sammanhängande.

Genom ändringen tas den del av bestämmelsen bort som ger riksdagsförvaltningen möjlighet att fatta beslut om medgivande av tillgodoräkande av tid som inte är sammanhängande.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.4.3.

6 §

I paragrafen finns bestämmelser om inkomstgaranti vid ledamots frånträde från uppdrag med partiell sjuk- eller aktivitetsersättning.

Ändringen i paragrafen innebär att riksdagsförvaltningens beslut att bevilja inkomstgaranti enligt företrädarlagen inte kan avse en tidigare ledamot av Europaparlamentet som lämnar ett uppdrag som ledamot av riksdagen. Möjligheten att bevilja inkomstgaranti till en riksdagsledamot i sådana fall regleras i stället i 13 kap. 8 § ersättningslagen.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.4.3.

7 §

I paragrafen regleras vilket underlag som ska beaktas vid beräkningen av inkomstgarantin.

Underlaget för inkomstgarantin ska endast utgöras av ledamotsarvodet enligt 2 kap. 2 § företrädarlagen vid avgångstillfället. Ledamotsarvode och tilläggsarvode från riksdagen samt arvode som utgår för särskilda uppdrag i riksdagen och dess myndigheter ska således inte längre beaktas vid beräkningen av underlaget.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.4.4.

8 och 9 §§

Paragraferna ändras endast redaktionellt.

9 a §

I paragrafen, som är ny, finns bestämmelser om samordning av inkomstgarantin med arvode och övergångsersättning som betalas ut enligt ledamotsstadgan.

Av *första stycket* följer att inkomstgarantin ska minskas med vad ledamoten får i form av arvode enligt artikel 10 i ledamotsstadgan. Minskningen ska ske med det belopp i svensk

valuta som var månad motsvarar det arvode som betalas till ledamoten.

Enligt *andra stycket* ska inkomstgaranti vidare minskas med det belopp i svensk valuta som motsvarar vad ledamoten får i övergångsersättning enligt artikel 13 i ledamotsstadgan.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.4.5.

10 kap.

3 §

Paragrafen ändras endast redaktionellt.

11 kap.

1–3 §§

Paragraferna ändras endast redaktionellt.

12 kap.

1 §

Av paragrafen, som är ny, framgår var beslut enligt 9 kap. ersättningslagen överklagas.

Beslut enligt 9 kap. kan fattas av riksdagsförvaltningen eller av Statens pensionsverk. Beslut om inkomstgaranti överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Beslut som riksdagsförvaltningen fattar och som inte avser inkomstgaranti eller efterlevandeskydd får överklagas till Riksdagens överklagandenämnd. För beslut som överklagas till allmän förvaltningsdomstol krävs prövningstillstånd för överklagande till kammarrätt.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.4.7.

2 §

I paragrafen, som är ny, finns anvisningar om hur ett överklagande ska gå till. Ett överklagande ska vara skriftligt och ges in till den myndighet som meddelat beslutet inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Klaganden ska ange vilket beslut överklagandet avser och vilken ändring han eller hon begär.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.4.7.

8.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen

2 §

I paragrafens finns bestämmelser om riksdagsförvaltningens uppgifter.

I *första stycket fjärde punkten* görs redaktionella ändringar som innebär att det tydligare framgår att riksdagsförvaltningens uppgifter innefattar handläggning av frågor om ekonomiska förmåner till riksdagsledamöter och ledamöter av Europaparlamentet enligt ersättningslagen och företrädarlagen men däremot inte frågor om förmåner till ledamöter av Europaparlamentet enligt ledamotsstadgan.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.6.1.

2 a §

I paragrafen regleras riksdagsförvaltningens möjlighet att överlämna åt annan myndighet att handlägga frågor som avser ekonomiska förmåner till riksdagsledamöter och ledamöter av Europaparlamentet samt deras efterlevande. I paragrafen finns även bestämmelser om vilka föreskrifter som ska tillämpas hos den handläggande myndigheten.

I *första punkten* ändras hänvisningen till de paragrafer i ersättningslagen som ska tillämpas vid handläggningen av frågor om arvoden, pensioner och andra förmåner som utgår till riksdagsledamöter och deras efterlevande när handläggningen överlämnats till annan myndighet. Ändringen görs med anledning av en lagändring som genomfördes 2006 (framst. 2005/06:RS4 och bet. 2005/06:KU33).

Med anledning av att företrädarlagen föreslås få en ny rubrik ändras i *andra punkten* hänvisningen till den lagen.

Förslaget behandlas i avsnitt 5.6.1.

Europaparlamentets beslut av den
28 september 2005 om antagande
av Europaparlamentets
ledamotsstadga (2005/684/EG,
Euratom)

II

(Rättsakter vilkas publicering inte är obligatorisk)

EUROPAPARLAMENTET

EUROPAPARLAMENTETS BESLUT
av den 28 september 2005
om antagande av Europaparlamentets ledamotsstadga
(2005/684/EG, Euratom)

EUROPAPARLAMENTET HAR BESLUTAT FÖLJANDE

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 190.5 i detta,

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen, särskilt artikel 108.4 i detta,

efter att ha hört kommissionen⁽¹⁾,

med rådets godkännande⁽²⁾, och

av följande skäl:

---

¹ Kommissionens yttrande av den 3 juni 2003, bekräftat av vice ordföranden Margot Wallström vid Europaparlamentets sammanträde den 22 juni 2005.

² Rådets skrivelse av den 19 juli 2005.

(1) Europaparlamentet består av "företrädare för folken i de i gemenskapen sammanslutna staterna". Enligt artikel 190.1 i EG-fördraget är de även "företrädare för folken i de stater som slutit sig samman i gemenskapen". Samma beteckning används i artikel 190.2 i EG-fördraget (om antalet företrädare som skall väljas i varje medlemsstat) och artikel 190.3 i EG-fördraget ("företrädarna skall väljas för en period av fem år"). Enligt dessa bestämmelser är ledamöterna folkens representanter. I stadgan används beteckningen ledamot för dessa representanter.

(2) Europaparlamentet har rätt att självt reglera sina egna angelägenheter i sin arbetsordning i enlighet med artikel 199 första stycket i EG-fördraget och med beaktande av stadgan.

(3) I artikel 1 i stadgan används begreppet ledamöter och man tydliggör att det inte handlar om deras rättigheter och skyldigheter, utan om de allmänna villkoren för utförandet av deras åligganden.

(4) Bestämmelsen i artikel 2 om att ledamöterna skall vara fria och obundna nämns inte någonstans i primärlagstiftningen och bör fastställas i en rättsakt. Förklaringar där ledamöterna åtar sig att avsäga sig uppdraget vid en viss tidpunkt, och in blankoförklaringar om avsägelse av uppdraget, som partierna kan använda sig av enligt eget tycke och smak, bör anses vara oförenliga med bestämmelsen om att ledamöterna skall vara fria och obundna och bör därför inte vara rättsligt bindande.

(5) I artikel 3.1 återges bestämmelserna i artikel 6.1 i Akten av den 20 september 1976 om allmänna direkta val av ledamöter av Europaparlamentet i sin helhet.

(6) Initiativrätten som avses i artikel 5 är en nödvändig rättighet för parlamentets samtliga ledamöter. Denna rättighet får inte begränsas av Europaparlamentets arbetsordning.

(7) I artikel 6 fastställs rätten att ta del av handlingar, som hittills fastställts genom parlamentets arbetsordning. Den avser en viktig aspekt av ledamöternas arbete och bör därför förankras i stadgan.

(8) Artikel 7 skall garantera att den språkliga mångfalden upprätthålls effektivt trots strävanden åt motsatt håll. De officiella språken bör aldrig diskrimineras. Denna princip bör även gälla efter en utvidgning av Europeiska unionen.

(9) Enligt artiklarna 9 och 10 skall ledamöterna erhålla ersättning för utövandet av sitt mandat. Parlamentet tillsatte en expertgrupp för att fastställa hur hög denna ersättning skall vara. Expertgruppen lade i maj 2000 fram en studie enligt vilken ersättningen bör ligga på 38,5 procent av grundlönen för en domare vid Europeiska gemenskapernas domstol.

(10) Eftersom ledamotsarvoden, övergångsersättningar samt ålders-, invaliditets- och efterlevandepensioner finansieras genom Europeiska unionens allmänna budget, borde de beläggas med skatt som kommer gemenskapen till godo.

(11) Ledamöterna har en speciell situation såtillvida att de inte är skyldiga att vara bosatta på de orter där parlamentet har sin verksamhet, och de har en särskild anknytning till den stat där de har blivit valda. Det är därför lämpligt att ge medlemsstaterna rätt att tillämpa nationella skatterättsliga bestämmelser på ledamöternas arvoden, övergångsersättningar samt ålders-, invaliditets- och efterlevandepensioner.

(12) Artikel 9.3 är nödvändig eftersom partierna ofta förväntar sig att en del av de ersättningar som anges i artikel 9.1 och 9.2 tillkommer partiet. Denna form av partifinansiering bör förbjudas.

(13) Den övergångsersättning som avses i artikel 9.2 och artikel 13 skall betalas under perioden från det att uppdraget upphört tills ett nytt uppdrag inleds. Skulle ledamoten inleda ett nytt mandat eller

ett offentligt ämbete föreligger inget behov för denna övergångsersättning.

(14) Mot bakgrund av utvecklingen när det gäller ålderspensioner i medlemsstaterna förefaller det lämpligt att före detta ledamöter har rätt till ålderspension från och med det att de fyller 63 år. Bestämmelserna i artikel 14 påverkar inte medlemsstaternas befogenhet att i enlighet med nationell lagstiftning ta med ålderspensionen vid beräkningen av beloppen för ålderspensioner.

(15) Bestämmelserna om efterlevandepensionen fastställs i huvudsak genom den befintliga lagstiftningen i Europeiska gemenskapen. En omgift, efterlevande make/makas rätt till efterlevandepension bygger på den moderna tanken om att ersättningen grundar sig på egna inbetalningar och inte bara tjänar till ren försörjning. Det är inte heller uteslutet att en sådan rätt föreligger även om den efterlevande maken/makan klarar sin egen försörjning tack vare egna inkomster eller egen förmögenhet.

(16) Bestämmelserna i artikel 18 är nödvändiga eftersom nationella förmåner i form av sjukersättning, bidrag eller hjälp med betalning av sjukförsäkringsavgifterna slopas i och med stadgan. Dessa förmåner beviljas ofta även efter det att mandatet upphört.

(17) Bestämmelserna om ersättning av kostnader måste ta hänsyn till de grundprinciper som EG-domstolen utarbetade i samband med domen i målet om Lord Bruce³). Detta möjliggör för parlamentet att betala ut ersättning med schablonbelopp där så är möjligt för att begränsa de administrativa kostnader och den arbetsbörda som en noggrann kontroll av varje utgift skulle innebära, och motsvarar därför en god förvaltning.

---

³ Domstolens dom av den 15 september 1981, Bruce of Donington mot Eric Gordon Aspden, mål 208/80, REG. 1981, s. 2205.

(18) Den 28 maj 2003 godkände parlamentets presidium en serie nya regler gällande betalning av ledamöternas utgifter och arvoden baserad på faktiska kostnader, som bör träda i kraft samtidigt med stadgan.

(19) Medlemsstaterna bör garantera bibehållandet av bestämmelser om att en ledamot i Europaparlamentet, när han eller hon utövar sitt mandat i sin medlemsstat, skall jämföras med ledamöterna i respektive medlemsstats parlament. Med tanke på att medlemsstaterna har mycket olika bestämmelser på detta område är det inte möjligt att finna en lösning på detta problem på EU-nivå. Utan sådana bestämmelser skulle det vara svårt eller till och med omöjligt för ledamöterna av Europaparlamentet att utöva sitt mandat i den medlemsstat där de valdes. Det ligger även i medlemsstaternas intresse att mandatet utövas på ett effektivt sätt.

(20) Bestämmelsen i artikel 25.1 är nödvändig eftersom de nationella bestämmelser som hittills gällt för ledamöterna är mycket varierande, vilket gör det omöjligt att finna en lösning på EU-nivå på samtliga problem som en övergång från det gamla till ett nytt system på EU-nivå skulle medföra. Eftersom ledamöterna får välja själva kan det inte bli fråga om några försämrade rättigheter eller ekonomiska nackdelar i samband med denna övergång. Bestämmelserna i artikel 25.2 är en följd av det beslut som skall fattas enligt artikel 25.1.

(21) Skillnaderna mellan de nationella situationerna beaktas i artikel 29, som gör det möjligt för medlemsstaterna att fastställa att ledamöterna under en övergångsperiod skall omfattas av bestämmelser som avviker från den föreliggande stadgan. Dessa skillnader är också orsaken till att medlemsstaterna ges möjlighet att behandla Europaparlamentets ledamöter och de nationella parlamentsledamöterna på samma sätt.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

AVSNITT I

**BESTÄMMELSER OCH ALLMÄNNA VILLKOR FÖR HUR
EUROPAPARLAMENTETS LEDAMÖTER SKALL
FULLGÖRA SINA ÅLIGGANDEN**

Artikel 1

I denna stadga fastställs bestämmelser och allmänna villkor för hur Europaparlamentets ledamöter skall fullgöra sina åligganden.

Artikel 2

1. Ledamöterna är fria och obundna.
2. Alla överenskommelser om avsägelse av uppdraget före eller vid valperiodens utgång skall betraktas som ogiltiga.

Artikel 3

1. Ledamöterna skall rösta individuellt och personligen. De får inte bindas av instruktioner eller uppdrag.
2. Alla överenskommelser om hur mandatet skall utövas skall betraktas som ogiltiga.

Artikel 4

Sådana skriftliga dokument och datafiler som en ledamot har mottagit, författat eller sänt i väg skall inte anses vara parlamentets dokument, förutom i de fall de har ingivits i enlighet med arbetsordningen.

Artikel 5

1. Varje ledamot har rätt att inom ramen för parlamentets initiativrätt lägga fram ett förslag till gemenskapsrättsakt.
2. Parlamentet skall i sin arbetsordning fastställa villkoren för utövandet av denna rättighet.

Artikel 6

1. Ledamöterna har rätt att ta del av alla handlingar som parlamentet innehar.
2. Bestämmelserna i punkt 1 gäller inte personakter och räkenskaper.
3. De av Europeiska unionens rättsakter och interinstitutionella avtal som rör tillgång till handlingar berörs inte av punkt 1.
4. Parlamentet skall fastställa villkoren för utövandet av denna rättighet.

Artikel 7

1. Parlamentets handlingar skall översättas till alla officiella språk.
2. Muntliga inlägg skall simultantolkas till alla övriga officiella språk.
3. Parlamentet skall fastställa villkoren för genomförandet av denna artikel.

Artikel 8

1. Ledamöterna får bilda politiska grupper.

2. Parlamentet skall i sin arbetsordning fastställa villkoren för utövandet av denna rättighet.

Artikel 9

1. Ledamöterna har rätt till ett lämpligt arvode som garanterar deras oberoende.

2. Efter det att deras uppdrag har upphört har de rätt till övergångsersättning och pension.

3. Alla överenskommelser om att använda arvodet, övergångsersättningen eller pensionen efter att deras uppdrag har upphört och för andra ändamål än privata skall betraktas som ogiltiga.

4. Efterlevande till ledamöter eller före detta ledamöter har rätt till efterlevandepension.

Artikel 10

Ledamotsarvodet skall uppgå till 38,5 procent av grundlönen för en domare vid Europeiska gemenskapernas domstol.

Artikel 11

Det arvode som en ledamot får för att utöva ett mandat i ett annat parlament skall räknas av från ledamotsarvodet.

Artikel 12

1. Det arvode som anges i artikel 9 skall vara föremål för beskattning till fördel för gemenskapen enligt samma villkor som enligt artikel 13 i protokollet om Europeiska gemenskapens immunitet och privilegier gäller för gemenskapens tjänstemän och övriga anställda.

2. Avdrag för utgifter i tjänsteutövningen, och personliga utgifter och avdrag för familjetillägg och sociala förmåner som avses i artikel 3.2–3.4 i rådets förordning (EEG, Euratom, EKSG) nr 260/68 av den 29 februari 1968 om villkoren för och förfarandet vid skatt till Europeiska gemenskaperna [4] är inte tillämpliga.

3. Punkt 1 skall inte påverka medlemsstaternas rätt att låta ledamöternas arvoden omfattas av nationella skatterättsliga bestämmelser, förutsatt att varje form av dubbelbeskattning undviks.

4. Medlemsstaternas rätt att ta hänsyn till arvodet vid fastställandet av skattesatsen för andra inkomster berörs inte av detta.

5. Denna artikel gäller även övergångsersättning och pension som utges i enlighet med artiklarna 13, 14, 15 och 17.

6. Prestationer i enlighet med artiklarna 18, 19 och 20 samt inbetalningar till pensionsfonden i enlighet med artikel 27 är inte skattepliktiga.

Artikel 13

1. Ledamöter vars mandat upphör har rätt till en övergångsersättning motsvarande ledamotsarvodet i artikel 10.

2. Denna skall betalas ut i form av en månadsersättning för varje år som mandatet har utövats, dock i lägst sex och högst tjugofyra månader.

3. Övergångsersättningen skall inte betalas ut om ledamoten tillträder ett mandat vid ett annat parlament eller offentligt ämbete.

4. Vid dödsfall skall övergångsersättningen betalas ut sista gången under den månad den före detta ledamoten avled.

Artikel 14

1. Före detta ledamöter har rätt till ålderspension från och med det att de fyller 63 år.
2. För varje helt år som ledamoten utövat sitt mandat skall ålderspension utgå med 3,5 procent av ledamotsarvodet i artikel 10, och för varje ytterligare hel månad med en tolfedel. Det sammanlagda beloppet får dock inte överstiga 70 procent.
3. Rätten till ålderspension är helt oberoende av andra eventuella pensioner.
4. Artikel 11 gäller på motsvarande sätt.

Artikel 15

1. Ledamöter som blir invalidiserade under sin mandattid har rätt till invaliditetspension.
2. Artikel 14.2 gäller på motsvarande sätt. Pensionsbeloppet skall uppgå till minst 35 procent av arvodet i artikel 10.
3. Pensionsrättigheterna börjar gälla när ledamoten avsäger sig sitt uppdrag.
4. Parlamentet skall fastställa villkoren för utövandet av denna rättighet.
5. Artikel 11 gäller på motsvarande sätt.

Artikel 16

Har en före detta ledamot samtidigt rätt till övergångsersättning enligt artikel 13 och pension enligt artiklarna 14 eller 15, skall den bestämmelse tillämpas som ledamoten själv valt.

Artikel 17

1. Avlider en ledamot, eller avlider en före detta ledamot som är pensionsberättigad eller innehar pensionsrättigheter enligt artiklarna 14 eller 15, har efterlevande make/maka och underhållsberättigade barn rätt till efterlevandepension.

2. Det sammanlagda pensionsbeloppet får inte vara högre än den ålderspension som ledamoten skulle haft rätt till vid valperiodens slut eller den pension som en före detta ledamot hade rätt till eller skulle haft rätt till.

3. Den efterlevande maken/makan har rätt till 60 procent av det belopp som nämns i punkt 2, dock minst 30 procent av ledamotsarvodet som avses i artikel 10. Denna rättighet påverkas inte om den efterlevande gifter om sig. Denna rättighet skall inte gälla om omständigheterna i ett enskilt fall inte tillåter något rimligt tvivel på att äktenskapet ingåtts enbart i försörjningssyfte.

4. Ett underhållsberättigat barn har rätt till 20 procent av det belopp som nämns i punkt 2.

5. Vid behov skall den sammanlagda pensionen delas upp mellan maken/makan och barnen på grundval av procentsatserna i punkterna 3 och 4.

6. Pensionen skall betalas ut från och med den första dagen i den månad som följer på dödsfallet.

7. Om den efterlevande maken/makan dör skall pensionsrättigheterna upphöra i slutet av den månad då dödsfallet inträffade.

8. Ett barn uppbär pensionsrättigheter till och med slutet av den månad då det fyller 21 år. Rättigheterna kvarstår emellertid under den tid barnet genomgår utbildning, men upphör senast vid utgången av den månad barnet fyller 25 år. Rättigheterna kvarstår så länge barnet på grund av sjukdom eller funktionshinder är oförmöget att försörja sig självt.

9. Personer som ingått partnerskap som officiellt erkänns i medlemsstaterna skall jämföras med äkta makar.

10. Parlamentet skall fastställa villkoren för utövandet av denna rättighet.

Artikel 18

1. Ledamöter, före detta ledamöter som uppbär pension och personer som uppbär efterlevandepension har rätt till ersättning för två tredjedelar av sina utlägg i samband med sjukdom, graviditet eller barnafödande.

2. Parlamentet skall fastställa villkoren för utövandet av denna rättighet.

Artikel 19

1. Ledamöterna har rätt till ett försäkringsskydd mot de risker som är förenade med utövandet av deras uppdrag.

2. Parlamentet skall fastställa villkoren för utövandet av denna rättighet. Ledamöterna skall själva stå för en tredjedel av de försäkringspremier som skall betalas.

Artikel 20

1. Ledamöterna har rätt till ersättning för de kostnader som uppstår under utövandet av deras uppdrag.
2. Parlamentet skall ersätta de faktiska kostnaderna för resor till och från arbetsorterna och för övriga tjänsteresor.
3. Övriga kostnader för utövande av uppdraget kan ersättas i form av schablonersättning.
4. Parlamentet skall fastställa villkoren för utövandet av denna rättighet.
5. Artikel 9.3 gäller på motsvarande sätt.

Artikel 21

1. Ledamöterna har rätt att bistås av medarbetare som de själva fritt har valt.
2. Parlamentet skall ersätta de faktiska kostnaderna för dessa medarbetares anställning.
3. Parlamentet skall fastställa villkoren för utövandet av denna rättighet.

Artikel 22

1. Ledamöterna har rätt att använda parlamentets kontors- och kommunikationsutrustning samt parlamentets officiella bilar.
2. Parlamentet skall fastställa villkoren för utövandet av denna rättighet.

Artikel 23

1. Samtliga utbetalningar skall finansieras genom Europeiska unionens budget.
2. De betalningar som krävs i enlighet med artiklarna 10, 13, 14, 15 och 17 skall göras varje månad i euro eller – om ledamoten så önskar – i valutan i det land där han eller hon är bosatt. Parlamentet skall fastställa betalningsvillkoren.

Artikel 24

Närmare föreskrifter om hur denna stadga skall genomföras skall träda i kraft efter offentliggörande i Europeiska unionens officiella tidning.

AVSNITT II**ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER***Artikel 25*

1. De ledamöter som redan var ledamöter av Europaparlamentet innan stadgan trädde i kraft och som återvalts har rätt att begära att de för resten av sin mandattid skall fortsätta att omfattas av det existerande nationella systemet för ledamotsarvode, övergångsersättning, pension och efterlevandepension.
2. Dessa medel skall tas från medlemsstatens budget.

Artikel 26

1. Ledamöter som i enlighet med artikel 25.1 önskar kvarstå i det existerande nationella systemet skall skriftligen underrätta talmannen om detta senast 30 dagar efter det att denna stadga har trätt i kraft.

2. Detta beslut är definitivt och oåterkalleligt.
3. Har talmannen inte underrättats inom den angivna tidsfristen gäller bestämmelserna i denna stadga.

Artikel 27

1. Den frivilliga pensionsfond som parlamentet har upprättat kommer efter ikraftträdandet av denna stadga att kvarstå för de ledamöter eller före detta ledamöter som redan förvärvat rättigheter i denna fond.
2. De förvärvade rättigheterna skall till fullo kvarstå. Parlamentet kan fastställa förutsättningar och villkor för förvärv av nya rättigheter.
3. Ledamöter som uppbar arvode enligt artikel 10 kan inte förvärva nya rättigheter i den frivilliga pensionsfonden.
4. Fonden skall inte vara öppen för de ledamöter som väljs in i parlamentet för första gången efter det att denna stadga har trätt i kraft.
5. Artikel 9.3 och artikel 14.3 gäller på motsvarande sätt.

Artikel 28

1. Rätt till pension som en ledamot vid tidpunkten för denna stadgas giltighet har förvärvat i enlighet med nationella bestämmelser skall kvarstå till fullo.
2. Om de perioder under vilka ledamoten har utfört sitt uppdrag för Europaparlamentet eller ett nationellt parlament inte ger rätt till pension enligt nationella bestämmelser, skall dessa perioder beaktas vid beräkning av pension enligt denna stadga. Parlamentet kan ingå

överenskommelser med de behöriga organen i medlemsstaterna om överföring av förvärvade rättigheter.

Artikel 29

1. Varje medlemsstat kan besluta att de ledamöter som blivit valda i den berörda medlemsstaten skall omfattas av bestämmelser för ledamotsarvoden, övergångsersättningar, pensioner och efterlevandepensioner som avviker från denna stadga, under en övergångsperiod som inte får vara längre än två valperioder för Europaparlamentet.

2. Ledamöterna skall enligt de avvikande bestämmelserna ha åtminstone samma förmåner som parlamentsledamöterna i den berörda medlemsstaten.

3. Samtliga ersättningar skall betalas från den berörda medlemsstatens budget.

4. Ledamöternas rättigheter enligt artiklarna 18–22 i denna stadga påverkas inte av de avvikande bestämmelserna.

AVSNITT III

AVSLUTANDE BESTÄMMELSE

Artikel 30

Denna stadga skall träda i kraft den första dagen i Europaparlamentets valperiod som börjar 2009.

Utfärdad i Strasbourg den 28 september 2005.

På Europaparlamentets vägnar
J. Borrell Fontelles
Ordförande